

20050304

Nilsin liikenneturvallisuussuunnitelma

08 TIEH / S-K

Nilsin kaupunki

Nilsin liikennturvallisuussuunnitelma

TIEHALLINTO
Savo-Karjalan tiepiiri

Kuopio 2004

Kansikuva: Nilsiä kiertoliittymä (kuva: Olli Mäkelä)

Valokuvat: Jutta-Leea Kärki ja Olli Mäkelä

Kopijyvä Oy
Kuopio 2004

Julkaisua saatavana:
Tiehallinto, Savo-Karjalan tiepiiri
Telefaksi 0204 22 5199
Sähköposti: savo-karjalan.tiepiiri@tiehallinto.fi

Kartat © Genimap, lupa L4356

TIEHALLINTO
Savo-Karjalan tiepiiri
Kirkkokatu 1
PL 1117
70101 Kuopio
Puhelinvaihte 0204 2211

TIIVISTELMÄ

Suunnitelman tavoitteena on liikenneympäristön turvallisuuden parantaminen sekä liikennekasvatuksen, -valistuksen ja -tiedotuksen tehostaminen. Suunnitelma käsittää koko Nilsin kaupungin alueen.

Nilsin alueella on 1998 - 2002 sattunut yhteensä 233 poliisin tietoon tullutta onnettomuutta eli keskimäärin 47 onnettomuutta/vuosi. Onnettomuuksissa on kuollut 3 ja vammautunut 45 henkilöä. Onnettomuudet painottuvat kanta-tielle 75 ja kirkonkylän alueelle.

Kaikkiin kunnan talouksiin suunnatussa kyselyssä pahimpana ongelmana pidettiin kevyen liikenteen väylien puutetta. Ongelmina nähtiin myös lumival-lit ja kasvillisuus, kortteliralli, nuorten kuljettajien ajokäyttäytyminen, teiden heikko kunto ja ylinopeudet.

Nilsin liikenneturvallisuustyön yleistavoitteena on valtakunnallisten ja alu-eellisten tavoitteiden mukaisesti, ettei kenenkään tarvitse inhimillisen virheen vuoksi kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä. Yleistavoite on täsmen-netty useaksi Nilsiä koskevaksi erityistavoitteeksi.

Liikenneympäristön turvallisuuden parantamiseksi on tehty esitykset noin 50 toimenpiteestä. Toimenpiteet koskevat tie- ja liikennejärjestelyjen paranta-mista, kevyen liikenteen väylien ja suojateiden rakentamista, liittymien pa-rantamista, tievalaistuksen rakentamista, nopeusrajoitusten muutoksia, viitoi-tuksen lisäämistä ja mm. linja-autoaseman liikennejärjestelyjä.

Rinnan liikenneturvallisuussuunnitelman kanssa on laadittu tarveselvitys Tahkovuoren tieyhteyden parantamiseksi. Tälle tiejaksolle esitetyistä noin 5 milj. €:n toimenpiteistä suuri osa on sisällytetty myös liikenneturvallisuus-suunnitelmaan.

Toteuttamisohjelman kokonaiskustannukset ovat 8,8 milj. €, josta kirkonky-län hankkeiden osuus on 4,2 milj. € (48 %) ja muun kunnan osuus 4,6 milj. € (52 %). Esitettyjen toimenpiteiden arvioidaan vähentävän 0,8 henkilövahin-koon johtavaa onnettomuutta vuodessa.

Nilsiään on laadittu liikennekasvatus-, valistus- ja -tiedotussuunnitelma (KVT-suunnitelma) vuosille 2004 - 2006. Suunnitelman tarkoitus on

- löytää menetelmiä, joiden avulla liikenneturvallisuus saadaan osaksi jokaisen kuntalaisen, viranomaisen ja luottamushenkilön arkea,
- organisoida hallintokunnissa kasvatuksen, valistuksen ja tiedotuksen keinoin tehtävä liikenneturvallisuustyö tavoitteelliseksi ja kaikki ikäluo-kat ja tienkäyttäjryhmät kattavaksi sekä
- sitouttaa eri toimijat ja yhteistyötahot liikenneturvallisuusajatteluun.

KVT-suunnitelma koostuu neuvolan ja päivähoidon, kouluikäisten, nuorison, aikuisväestön sekä ikäihmisten ja vammaisten osasuunnitelmista. Yhteisiä vuositeemoja ovat vuodelle 2004 henkilöstökoulutus, vuodelle 2005 turvalait-teiden käyttö sekä vuodelle 2006 moottorikelkkailu.

Suunnitelmassa on esitetty eri toimenpiteiden toteuttamisvastuut. Liiken-neympäristösuunnitelman osalta päävastuussa ovat tienpitäjät, lähinnä kun-nan tekninen toimi ja tiepiiri. KVT-suunnitelman toteuttamisvastuut jakautu-vat kunnan eri hallintokunnille ja muille osallistahoille.

ESIPUHE

Liikenneturvallisuuksuunnitelma on laadittu Nilsin kaupungin ja Savo-Karjalan tiepiirin yhteistyönä. Työ on kuulunut liikenne- ja viestintäministeriön kuntakannustin -hankekokonaisuuteen. Suunnitelma sisältää liikenneympäristön parantamissuunnitelman sekä kasvatus-, valistus- ja tiedotussuunnitelman.

Suunnitelmaa on laadittu kahdessa työryhmässä sekä kasvatus-, valistus- ja tiedotussuunnitelmaa (KVT-suunnitelma) lisäksi useissa pienryhmissä.

Liikenneympäristön parantamissuunnitelmaa laatineeseen työryhmään kuuluivat:

Kyllikki Komulainen	Savo-Karjalan tiepiiri
Hannu Ruotsalainen	Savo-Karjalan tiepiiri
Pertti Hirvi	Savo-Karjalan tiepiiri
Pauli Puustinen	Nilsin kaupunki
Jukka Räsänen	Nilsin kaupunki

KVT-suunnitelmaa laatineeseen työryhmään kuuluivat:

Jouko Holopainen	Koillis-Savon kihlakunnan poliisilaitos
Toivo Holopainen	Nilsin Autokoulu
Kari Häkli	Nilsin kaupunki
Kaija Jormalainen	Nilsin kaupunki
Heikki Kuikkaniemi	Nilsin kaupunki
Malla Kärkkäinen	Nilsin kaupunki
Terttu Markkanen	Nilsin kaupunki
Marketta Mykkänen	Nilsin kaupunki
Jari Partanen	Nilsin kaupunki
Viljo Pentikäinen	Nilsin
Pirjo Rautio	Nilsin kaupunki
Arja Riikonen	Nilsin kaupunki
Juhani Savolainen	Nilsin kaupunki
Tuula Taskinen	Liikenneturva, Kuopion aluetoimisto
Tarja Korhonen	Liikenneturva, Kuopion aluetoimisto

Konsultteina työssä ovat toimineet Tieliikelaitos ja Aidem Oy. Tieliikelaitoksesta suunnitelman laatimiseen osallistuivat Olli Mäkelä ja Jutta-Leea Kärki sekä Aidem Oy:stä Reino Nyyssönen.

Suunnitelmaluonnokset ovat olleet nähtävillä Nilsin kaupungintalolla 24.-28.11.2003. Tässä yhteydessä saatu palaute on pyritty ottamaan huomioon suunnitelmaa viimeisteltäessä.

Nilsin, helmikuu 2004

Nilsin kaupunki

*Tiehallinto
Savo-Karjalan tiepiiri*

SISÄLTÖ

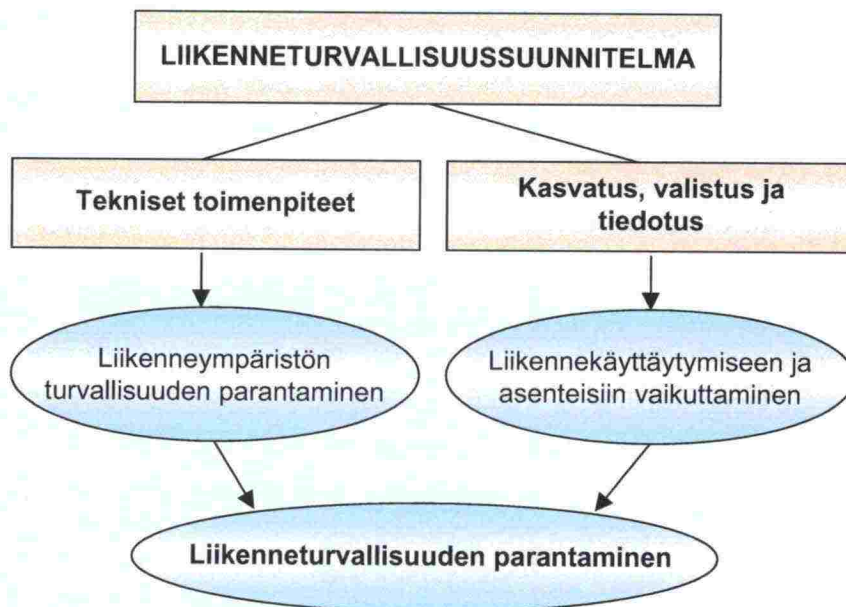
TIIVISTELMÄ	3
ESIPUHE	5
1 JOHDANTO	9
2 SUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT	10
2.1 Maankäyttö	10
2.2 Tie- ja liikenneolosuhteet	12
2.3 Rautatie	16
2.4 Moottorikelkkareitit	18
3 LIIKENNETURVALLISUUDEN NYKYTILA	19
3.1 Liikenneonnettomuudet	19
3.2 Ongelmakohteet ja parannusehdotukset	24
3.3 Liikennekasvatuksen, -valistuksen ja -tiedotuksen nykytila	35
4 LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN TAVOITTEET	39
4.1 Valtakunnalliset tavoitteet	39
4.2 Alueen tavoitteet	40
4.3 Nilsin kaupungin liikenneturvallisuustavoitteet	42
5 TOIMENPITEET LIIKENNEYMPÄRISTÖN TURVALLISUUDEN PARANTAMISEKSI	43
5.1 Rakenteelliset toimenpiteet kirkonkylässä	43
5.2 Rakenteelliset toimenpiteet muualla kunnassa	47
5.3 Liikenteenohjaus	50
5.4 Muut toimenpiteet	52
5.5 Toteuttamisohjelma	54
5.6 Toimenpiteiden liikenneturvallisuusvaikutukset	55
6 LIIKENNEKASVATUS, -VALISTUS JA -TIEDOTUS	56
6.1 Yleistä	56
6.2 KVT-suunnitelman tavoitteet	56
6.3 KVT-suunnitelma vuosille 2004-2006	56
6.4 Liikenteen valvonta	60
7 JATKOTOIMET	62
7.1 Suunnitelman käsittely	62
7.2 Jatkosuunnitelmat	62
7.3 Suunnitelman toteuttamisen seuranta ja jatkuva liikenneturvallisuustyö	62
LÄHDEAINEISTO	63
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Liikenneturvallisuuteen vaikuttavat sekä liikenneympäristön turvallisuus ja käytettävä kulkumuoto että ihmisten käyttäytyminen ja asenteet. Liikenneympäristöä ja sen turvallisuutta voidaan parantaa Tiehallinnon ja kuntien tekemillä teknisillä toimenpiteillä. Liikenneturvallisuutta ei kuitenkaan saavuteta yksin liikennejärjestelyihin, maankäyttöön ja liikenneverkkoon kohdistetuilla toimenpiteillä, vaan vähintään yhtä tärkeää on vaikuttaa ihmisten asenteisiin ja liikennekäyttäytymiseen. Ihmisten asenteisiin voidaan vaikuttaa parhaiten kuntien eri hallinnonalojen työssä: sosiaali-, sivistys- ja terveystoimi kouluttamalla, tiedottamalla ja valistamalla jokapäiväisessä toiminnassaan. Myös poliisin suorittamalla liikenteenvalvonnalla voidaan vaikuttaa liikennekäyttäytymiseen.

Kuva 1. Liikenneturvallisuussuunnitelma kokonaisuutena.

Tämän työn tavoitteena on laatia kokonaisvaltainen liikenneturvallisuussuunnitelma Nilsin kaupungille. Suunnitelma sisältää sekä liikenneympäristön parantamista että liikennekasvatusta, -valistusta ja -tiedotusta koskevat osat.

2 SUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Maankäyttö

Nilsin kaupunki sijaitsee Koillis-Savossa. Kaupungin pinta-ala on 848 km², josta vesialaa on 138 km². Mäket maastot ja paikkakunnan halkova, runsassaarinen Syvärin järvi ovat ominaisia nilsiläiselle maisemalle. Nilsin vajaan 7000 asukkaasta noin kolmannes asuu kirkonkylässä. Nilsiläisistä alle 14-vuotiaiden osuus on lähes 16 % ja yli 65-vuotiaiden 20 %.

Kirkonkylän lisäksi Nilsin suurempia kyliä ovat Murtolahti, Haluna, Vuotjärvi, Konttimäki, Lastukoski, Ylä-Siikajärvi, Ahmapuro, Palonurmi, Keyritty, Reittiö ja Lammasaho.

Noin puolet työssä kävijöistä saa elantonsa palveluelinkeinoista ja vajaa kolmannes maa- ja metsätaloudesta. Työpaikkojen omavaraisuus Nilsissä on lähes 90 %. Työssäkäyntitilaston mukaan vajaa neljännes alueella asuvasta työvoimasta käy Nilsin ulkopuolella töissä. Eniten nilsiläisiä käy työssä Kuopiossa ja Siilinjärvellä. Vastaavasti Nilsissä käy töissä muualta noin 300 henkilöä. Eniten Nilsissä työssä käyviä ulkokuntalaisia on Juankoskelta, Kuopiosta ja Siilinjärveltä.

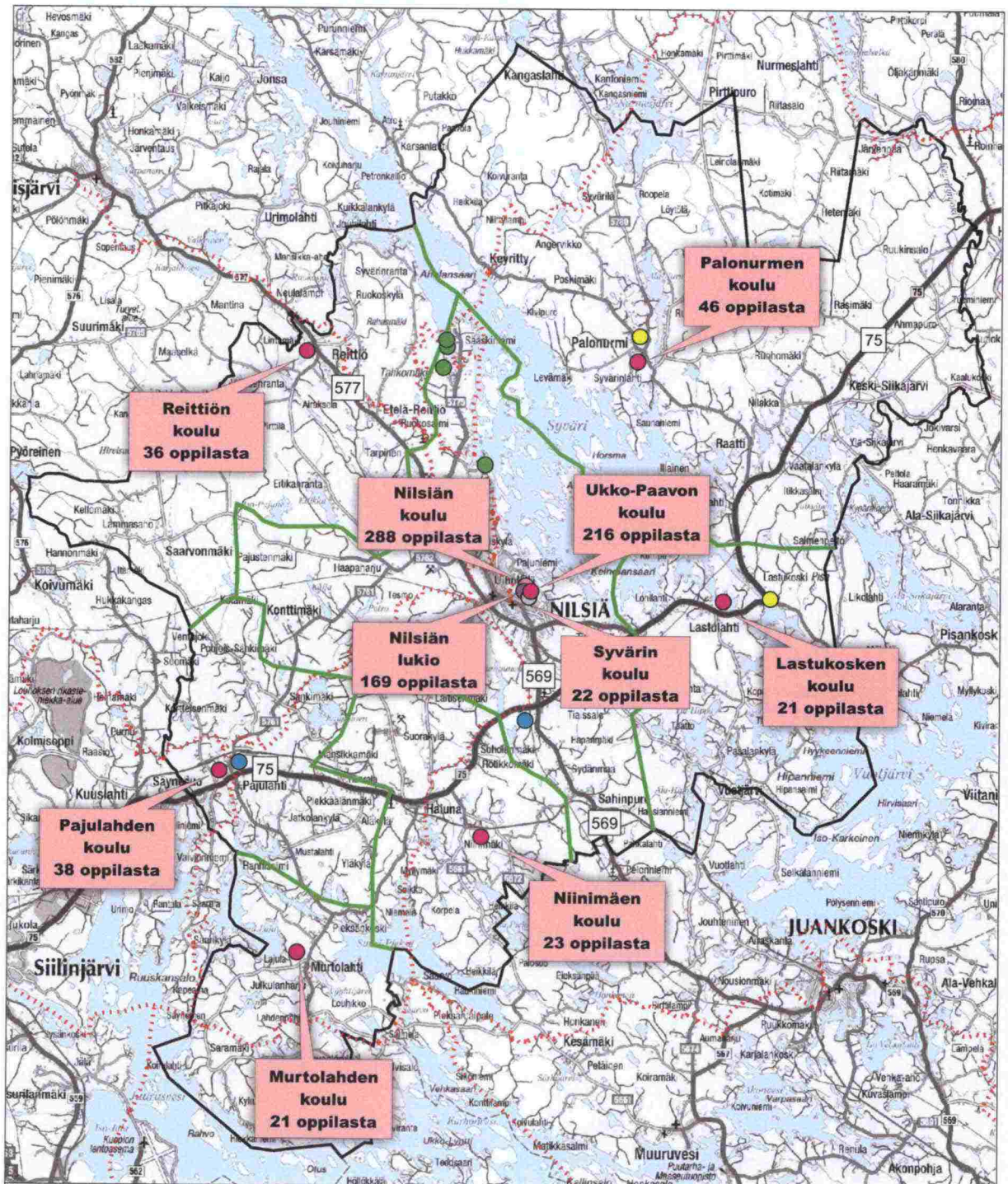
Nilsin osalta kehitys on ollut samantapainen kuin Pohjois-Savon kunnissa yleensä. Väestö on vähentynyt maaseutualueilta ja asutus on keskittynyt kirkonkylätaajamaan. Väestön vähenemisen myötä myös palvelut ovat hävinneet maaseudulta. Kyläkauppoja on enää jäljellä vain Palonurmessa ja Lastukoskella. Posti-, pankki- ja kauppapalvelut on pääosin noudettava kirkonkylästä, mikä lisää asiointiliikennettä. Linja-autoliikenteen palvelutarjonta on supistunut. Vaikka julkista liikennetarjontaa pyritään pitämään yllä koulukuljetuksiin kytkettynä tai erityisten palvelulinjojen avulla, kirkonkylän ulkopuolella on vaikea tulla toimeen ilman autoa.

Tahko on Suomen suosituimpia matkailukohteita ja hissilippumyynnillä mitaten maan kolmanneksi suurin hiihtokeskus. Tahkon alue on kehittynyt jatkuvasti ympärivuotiseksi matkailukohteeksi, viimeisimpänä hankkeena Tahkon alueelle on tulossa mm. kylpylän, liikuntahallin ja keilaratoja sisältävä Liikuntakeidas. Alueella toimii jo laskettelukeskuksen lisäksi ratsastuskeskus ja golfkenttä.

Koulut ja oppilaat

Kirkonkylän ulkopuolella on kuusi peruskoulua, jossa annetaan opetusta vuosiluokille 1-6 (kuva 2). Koko kunnan yhteinen lukio, erityiskoulu (Syvärin koulu) sekä peruskoulut Ukko-Paavon koulu (luokat 1-6) ja Nilsin koulu (luokat 7-9) sijaitsevat kirkonkylässä. Esiopetusta annetaan neljän päiväkodin yhteydessä. Päiväkodeista Sinisepon ja Tarinatahkon päiväkodit sijaitsevat kirkonkylässä sekä Pajulahti ja Palonurmi nimiensä mukaisesti Pajulahdessa ja Palonurmessa.

Koulut ja koulupiirit, yritykset ja moottorikelkkareitit

● Perusopetus 1 - 6 luokat	● Lukio	● Kaupat	■ Moottorikelkkareitit
● Perusopetus 1 - 9 luokat	— Peruskoulurajat	● Huoltoasemat	
● Perusopetus 7 - 9 luokat	● Hotellit		

Nilsian liikenneturvallisuuksuunnitelma

Kuva 2. Koulut ja koulupiirit sekä eräiden palvelujen sijainti Nilsissä.

Lukuvuonna 2003 – 2004 Nilsin kouluissa on oppilaita:

• Peruskoulu, luokat 0-6	433 oppilasta
• Peruskoulu, luokat 7-9	288 oppilasta
• Erityiskoulu, luokat 1-9	22 oppilasta
• Lukio	169 oppilasta

Lukuvuotena 2003 – 2004 peruskoulun oppilaista noin puolet on koulukuljetusten piirissä, vuosiluokkien 1-6 oppilaista 48 % ja luokkien 7-9 oppilaista 52 %. Erityiskoulun oppilaista lähes kaikki ovat koulukuljetusten piirissä ja lukion oppilaista 42 %. Kaikkiaan kuljetusten piirissä on 450 oppilasta.

Nilsin lukiossa käydään jonkin verran myös kunnan ulkopuolelta, vieraskuntalaisia on lukiossa 32. Nilsiläisiä on muiden kuntien lukioissa 16 ja peruskoululaisia vajaa kymmenen. Eniten oppilaita kirkonkylän kouluihin koulukuljetuksilla tulee Vuotjärven, Murtolahden ja Juankoskentien ympäristöistä.

2.2 Tie- ja liikenneolosuhteet

Nilsinssä on yleisiä teitä yhteensä 327 km. Toiminnallisen luokan mukaan ne jakautuvat seuraavasti (kuva 3):

• kantatie 75	46 km
• seututiet	32 km
• yhdystiet	249 km

Maanteiksi puhutaan seututeitä (kolminumeroiset tiet) sekä nelinumeroisia yhdysteitä. Paikallistiet ovat viisinumeroisia yhdysteitä.

Siilinjärven – Nurmeksien – Kuhmon kantatie 75 kulkee länsi – itäsuunnassa Nilsin halki. Tien liikennemäärä vaihtelee välillä 960 – 3 800 autoa/vrk. Nopeusrajoitus kantatiellä on 100 km/h lukuun ottamatta Halunan, Sydänmaan liittymän (kantatie 75/seututie 569), Lastukosken sekä Keski-Siikajärven kohdalla, joissa nopeusrajoitus on 80 km/h (kuva 4). Lastukosken sillan kohdalla nopeusrajoitus on 60 km/h. Kantatien pääliittymissä on väistötie, ainoastaan Sydänmaan ja Tiirilahden (kantatie 75/seututie 577) liittymissä on kääntymiskaistat. Tievalaistusta on Pajulahden, Sydänmaan liittymän ja Lastukosken kohdalla.

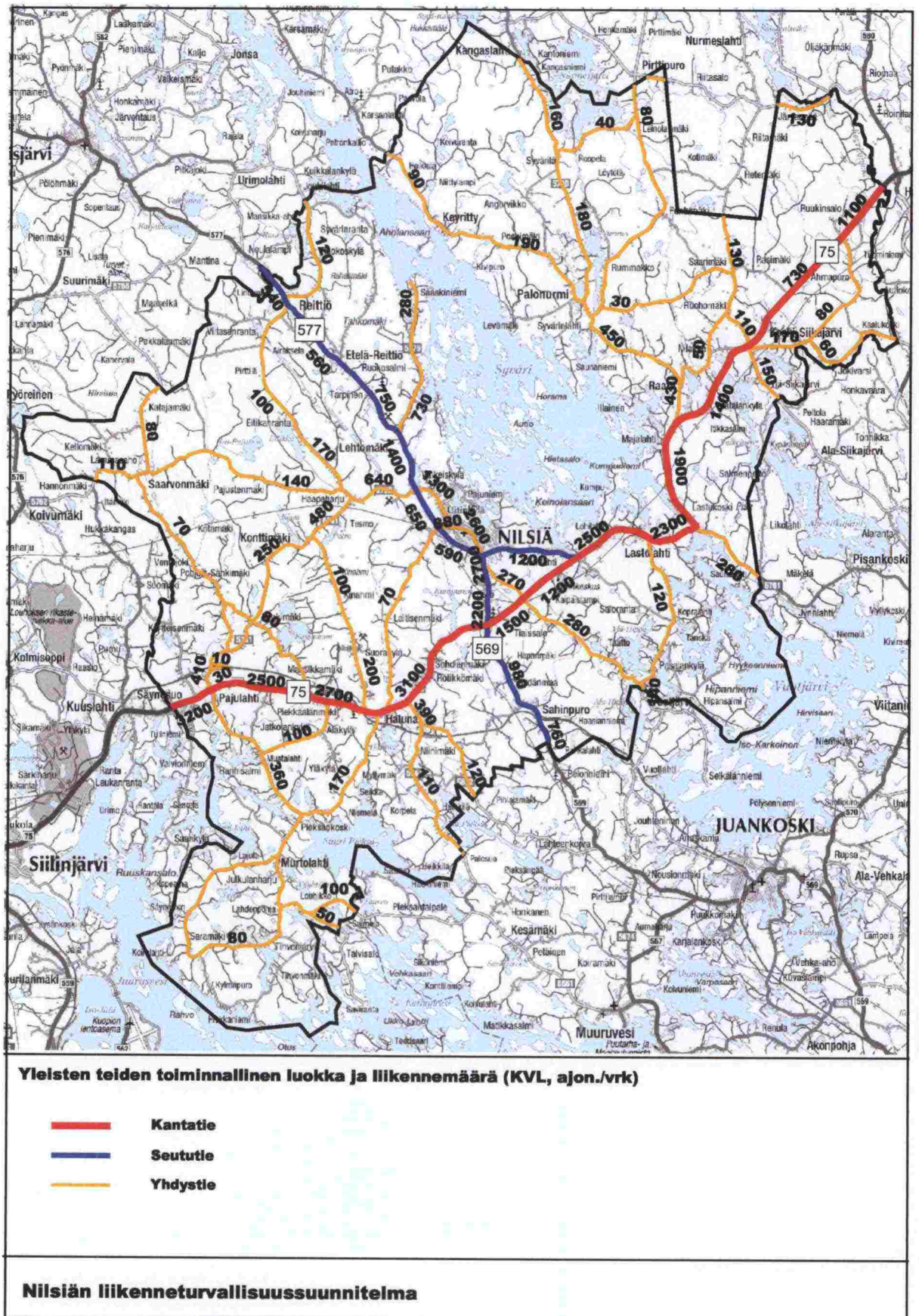
Nilsin kautta kulkevia seututeitä ovat:

- Kaavin – Nilsin maantie 569
- Nilsin – Varpaisjärven maantie 577

Seututiet on parannettu ja päällystetty 1970 ja 1980 -luvuilla. Erityisesti Juankoskelta tuleva maantie 569 on mutkainen ja mäkinen, mutta teillä on pääosin yleisrajoitus 80 km/h.

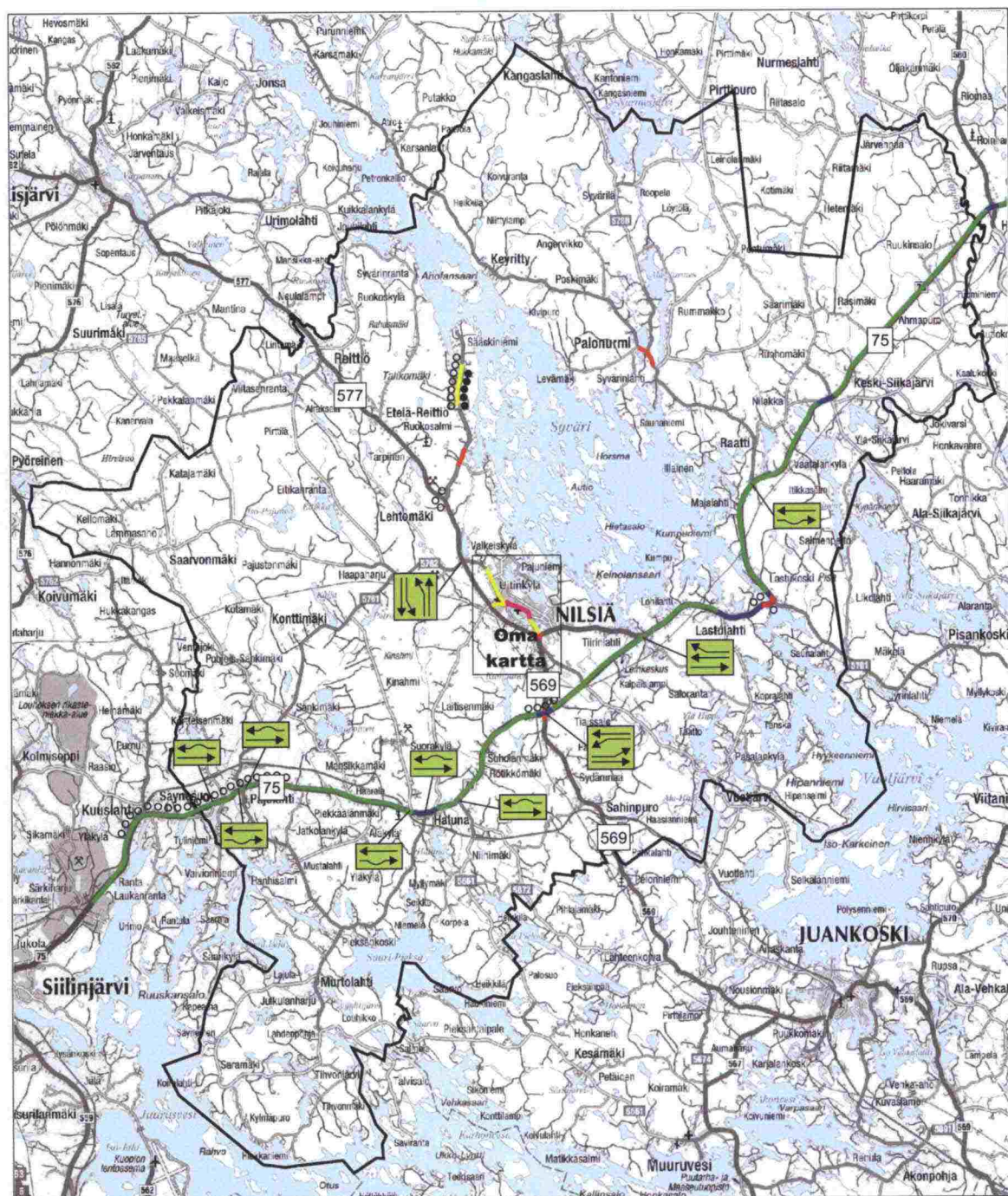
Nilsin yleisistä teistä on päällystetty 144 km (44 %) ja sorapintaisia on 182 km (56 %). Osalla sorateistä on soratien pinta (SOP), joka kuluessaan epätasaiseksi ja reikäiseksi aiheuttaa ongelmia kunnossapidolle ja ajomukavuudelle. Tällaisia teitä on mm. Pieksänkosken ja Keyrityn alueilla.

Kuva 3. Yleisten teiden toiminnallinen luokka sekä liikennemäärä

Yleisten teiden nopeusrajoitukset, kevyen liikenteen väylät, valaistus ja liittymien kaistajärjestelyt

Nilsin liikenneturvallisuussuunnitelma

Kuva 4.

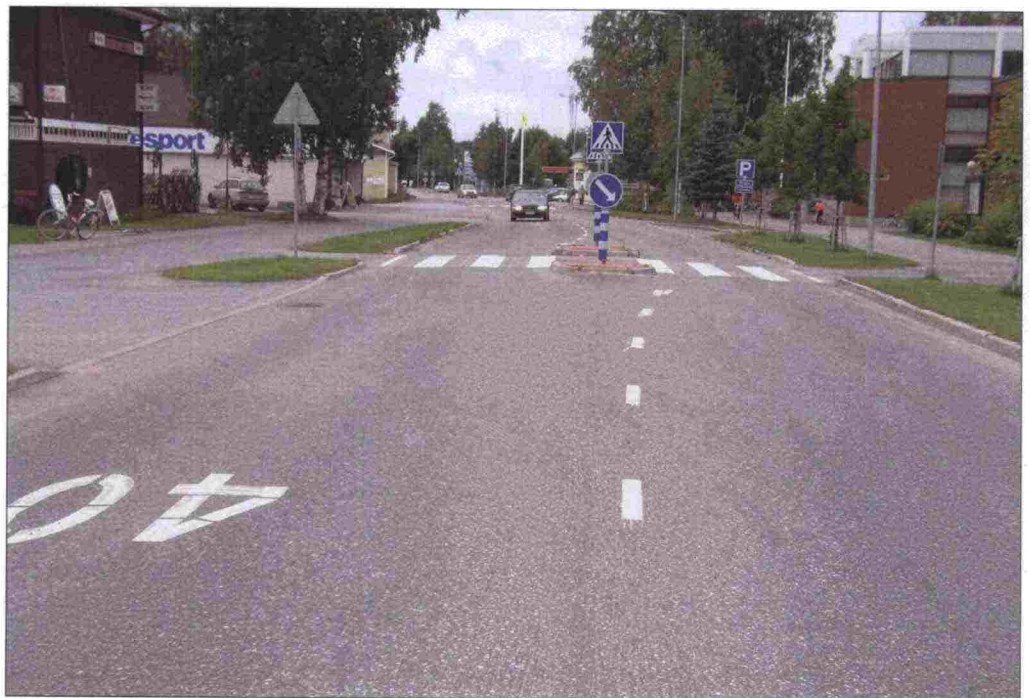
Yleisten teiden nopeusrajoitukset, tievalaistus, kevyen liikenteen väylät sekä liittymien kaistajärjestelyt.

Kuva 5. Seututie 577 Reittiön koulun kohdalla.

Kirkonkylän pääväylä on Nilsiantie (pt 16425). Toinen saman suuntainen pääväylä on Syvärintie. Nilsiantien ja Syvärintien välillä on useita poikittaisia katuyhteyksiä. Kirkonkylän tiestö on pääosin päällystetty. Nilsiantien, Pisan tien ja Koulutien risteyksessä on kiertoliittymä.

Kuva 6. Nilsiantien keskustaosuus on parannettu 1990-luvun alussa, jolloin kevyen liikenteen olosuhteita on parannettu mm. suojatien keskisaarekkeilla.

Tievalaistus on kirkonkylän alueella kattava. Ainoastaan Petäjaniemen, Simolan ja Valkeiskylän alueilla on muutamia katuja, joilla ei ole valaistusta.

Kuva 7. Syvärintie terveyskeskuksen kohdalta kuvattuna pohjoiseen.

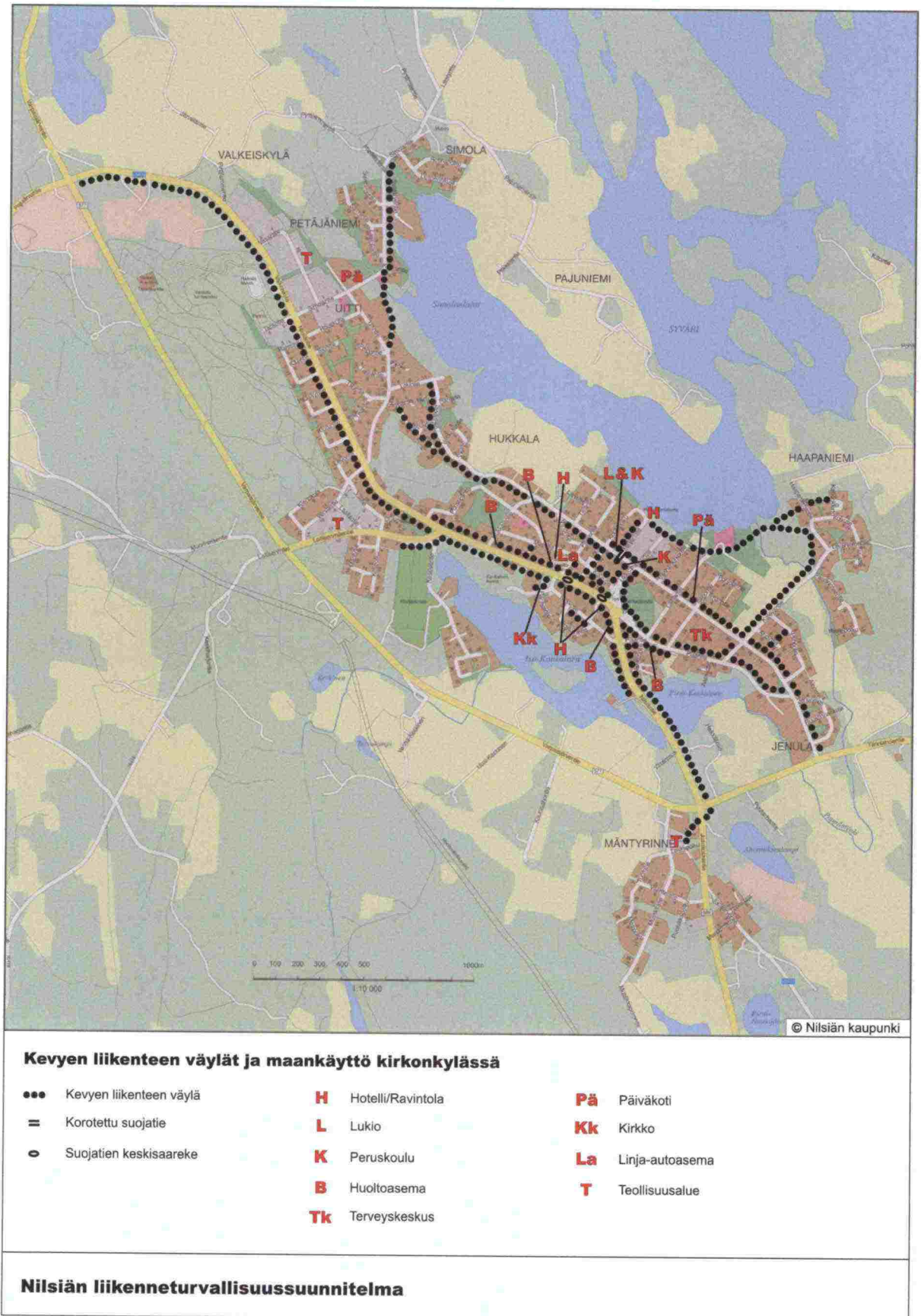
Kevyen liikenteen väyliä kirkonkylän alueella on pääväylien varsilla sekä Uittintiellä ja Kalevantiellä (kuva 8). Muuten kevyen liikenteen väyliä on kiertoliittymästä lähtevien katujen varsilla. Erillisiä kevyen liikenteen väyliä on Hukkalan alueella Karhitieltä Hukkalantielle sekä Haapaniemen ja sataman alueella Haapaniementieltä Laitilantien kautta Meijerintielle. Kevyen liikenteen väylät ovat valaistuja.

Kirkonkylässä on keskustan, Jenulan ja Haapaniemen alueen kattava 40 km/h -aluerajoitus. Hukkalan, Uittinkylän, Petäjaniemen, Simolan ja Mäntyrin- teen alueella on 50 km/h -aluerajoitus.

2.3 Rautatie

Nilsin halki kulkee Siilinjärven – Viinijärven rautatie, jolta on pistoraide SP Minerals Oy:n Kinahmin kvartsihiekkalouhokselle.

Radalla ei ole henkilöliikennettä, mutta sillä kulkee 6 tavarajunaa/vrk, jotka kuljettavat noin 0,9 milj. tonnia tavaraa vuodessa. Rataosan päällysrakenne on huonossa kunnossa ja sen uusimista ollaan parhaillaan valmistelemassa. Runsaan tavaraliikenteen vuoksi rataosan sähköistämisestä on tehty selvityksiä, mutta se ei sisälly päätettyyn sähköistämishjelmaan.

Kuva 8. Kirkonkylän tiestö, kevyen liikenteen väylät ja maankäyttökohteita.

Yleiset tiet risteävät rautatien kanssa kuudessa kohdassa, joista viidessä on ylikulkusilta. Tasoristeys Piekkälänmäen paikallistiellä 16376 Halunassa on varustettu valo- ja äänivaroituslaitteilla.

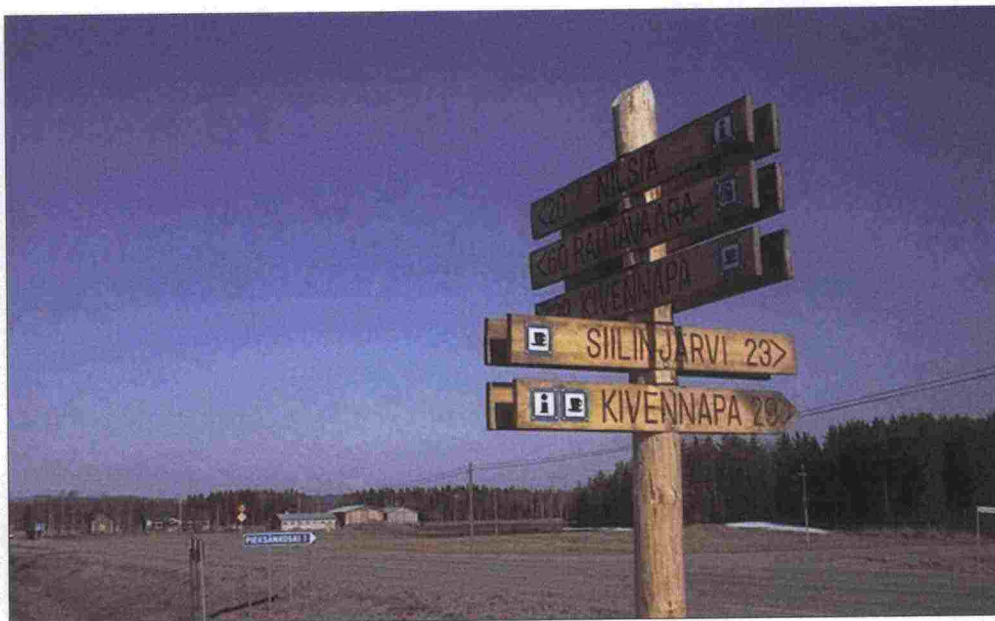
Rataosalla on joitakin yksityisteiden tasoristeyskohtia. Niinimäen koululle johtavan tien osalta korvaavia yhteyksiä koskevat järjestelyt on toteutettu syksyllä 2003, jolloin tämä tasoristeys on voitu katkaista. Loppuvuodesta 2003 on rakennettu Kurikkamäen ylikulkusilta Pajulahden alueella Juurusvedeltä tulevalle moottorikelkkareitille.

Jäljellä olevat tasoristeyskohtat ovat varsin vähäliikenteisiä eikä niille ole esitetty toimenpiteitä tässä selvityksessä.

2.4 Moottorikelkkareitit

Tahkavuoren matkailualueeseen liittyen Nilsissä on runsaasti moottorikelkkareittejä, jotka ovat osaksi maakunnallisia (kuva 2). Moottorikelkkailu on voimakkaasti lisääntynyt ja kaupunki yhdessä muiden tahojen kanssa on panostanut voimakkaasti moottorikelkkaverkostoon sekä kelkkailun olosuhteiden, palvelutason ja turvallisuuden parantamiseen. Tästä osoituksena syksyllä 2003 rakennettiin Kurikkamäkeen Pajulahden pohjoispuolelle Suomen ensimmäinen rautatien ylikulkusilta moottorikelkkareittiä varten.

Vaikka liikenneonnettomuustilastoissa vuosilta 1998 - 2002 ei ole moottorikelkkaonnettomuuksia, kelkkareittien ja yleisten teiden risteämiskohdat muodostavat turvallisuusriskin. Tavoitteena on, että ainakin pääteiden ja moottorikelkkareittien risteämiset saadaan eritasoisiksi. Tämä suunnitelma sisältää esityksiä useiden moottorikelkkareittien alikulkujen toteuttamiseksi.

Kuva 9. Matkailupitäjänä Nilsissä on panostettu moottorikelkkareittien palvelutason ja turvallisuuteen. Kuvassa reittiopastusta Pajulahden Shell-huoltamon pihassa. Vilkkaimpina viikonloppuina kantatien 75 ylittää tällä kohtaa jopa pari sataa moottorikelkkaa.

3 LIIKENNETURVALLISUUDEN NYKYTILA

3.1 Liikenneonnettomuudet

Onnettomuustarkastelu perustuu poliisin tietoon tulleisiin onnettomuuksiin. Tehtyjen tutkimusten perusteella on tiedossa, että poliisin tietoon tulee vain kolmannes - neljännes kaikista liikenneonnettomuuksista. Vakavat onnettomuudet tulevat kattavammin poliisin tietoon: kaikki kuolemaan johtaneet onnettomuudet ja yli puolet loukkaantumiseen johtavista onnettomuuksista tulee poliisin tietoon, mutta esim. pysäköintialueiden pienistä kolhuista vain hyvin pieni osa tulee tilastoihin.

Onnettomuustarkastelu käsittää viiden vuoden 1998 – 2002 aikana sattuneet onnettomuudet. Onnettomuusaineisto saatiin Tiehallinnon onnettomuusrekisteristä, josta on saatu yleisten teiden lisäksi tiedot myös kaduilla ja yksityisteillä sattuneista onnettomuuksista.

Onnettomuuksien määrä

Nilsin kunnan alueella 1998 – 2002 sattui yhteensä 233 poliisin tietoon tulleita onnettomuutta eli keskimäärin 47 onnettomuutta/vuosi (taulukko 1). Onnettomuuksien määrä vaihtelee vuosittain 31 - 58 onnettomuuden välillä. Vuoden 2000 jälkeen onnettomuuksien määrä näyttää vakiintuneen aikaisempaa suuremmalle tasolle yli 50 onnettomuutta/vuosi. Tosin näin pienillä onnettomuusmäärillä satunnaisvaihtelu on suurta eikä varmoja päätelmiä voida tehdä.

Viiden vuoden aikana onnettomuuksissa on kuollut 3 ja loukkaantunut 45 henkilöä. Suurimmassa osassa, vajaassa 80 %:ssa onnettomuuksista seurauksena oli ainoastaan omaisuusvahinkoja.

Taulukko 1. Poliisin tietoon tulleet onnettomuudet 1998 - 2002 vakavuusasteen mukaan.

Vakavuusaste	1998	1999	2000	2001	2002	Yht.
Omaisuusvahinko-onn.	26	27	50	45	46	194
Loukkaantumiseen joht. onn.	5	9	5	10	6	36
Kuolemaan joht. onn.	0	0	2	0	1	3
Yhteensä	31	36	58	55	53	233
Loukkaantuneita	5	10	8	13	9	45
Kuolleita	0	0	2	0	1	3

Nilsissä liikenneonnettomuuksissa loukkaantuu vuosittain keskimäärin 1,3 henkilöä/1000 asukasta. Vastaavat luvut vuonna 2001 olivat Pohjois-Savossa 1,3 henkilöä/1000 asukasta ja koko maassa 1,6 henkilöä/1000

asukasta. Asukaslukuun suhteutettuna Nilsin liikenneturvallisuus on siten keskimääräisellä tasolla.

Liikennetaloudellisissa laskelmissa käytettävien laskennallisten onnettomuuskustannusten (84 000 €/onn.) mukaan laskettuna Nilsin liikenneonnettomuuksissa menetetään vuosittain keskimäärin 3,9 milj. €.

Onnettomuuksien tapahtumapaikat

Valtaosa, 75 %, poliisin tietoon tulevista onnettomuuksista tapahtui yleisillä teillä (taulukko 2). Neljännes onnettomuuksista tapahtui kaduilla tai yksityisteillä. Pysäköintialueilla tapahtuneet onnettomuudet lasketaan muihin teihin tai alueisiin. Nilsintie ja Laitisenmäentie ovat paikallisteitä.

Taulukko 2. Poliisin tietoon 1998 - 2002 tulleet onnettomuudet tieluokan mukaan.

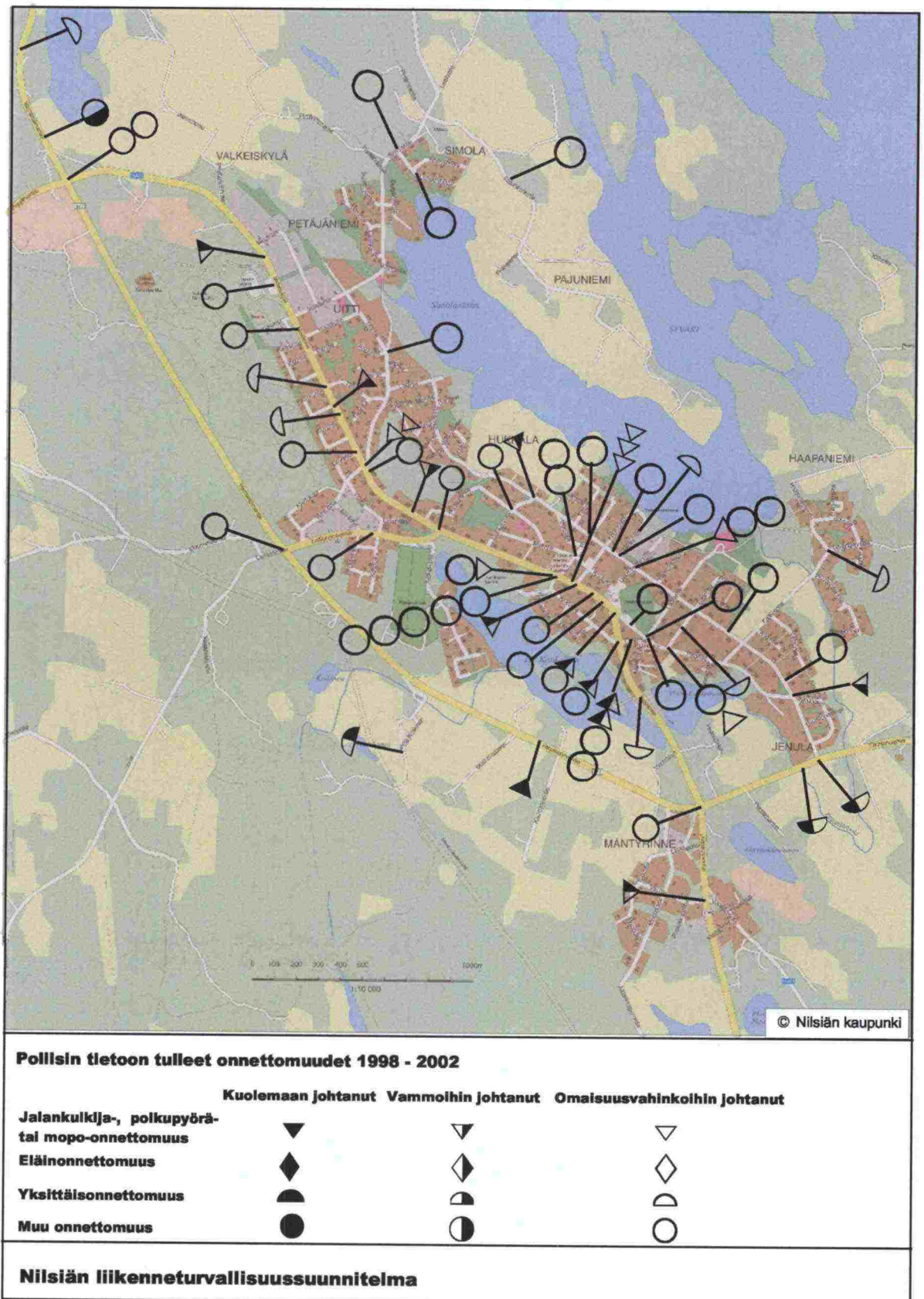
Tieluokka	1998	1999	2000	2001	2002	Yht.
Kantatie 75	13	19	18	17	18	85
Seututiet	5	2	8	7	10	32
Yhdystiet	10	5	17	16	10	58
Kadut	3	5	6	10	9	33
Muut tiet ja alueet	0	5	9	5	6	25
Yhteensä	31	36	58	55	53	233

Eniten onnettomuuksia tapahtui kantatiellä 75, jossa ajonopeudet ovat korkeampia ja liikennemäärät suurempia kuin muilla Nilsin teillä.

Kirkonkylän onnettomuuksista suurin osa on tapahtunut pääväylien, Nilsintie (pt 16425) ja Syvärintie, risteyksissä sekä niiden varsilla olevilla parkkipaikoilla (kuva 10). S-Marketin ja Artomarketin parkkialueilla onnettomuuksia on tapahtunut yhdeksän. Muuten yksittäisiä onnettomuuksia on tapahtunut lähes koko kirkonkylän alueella.

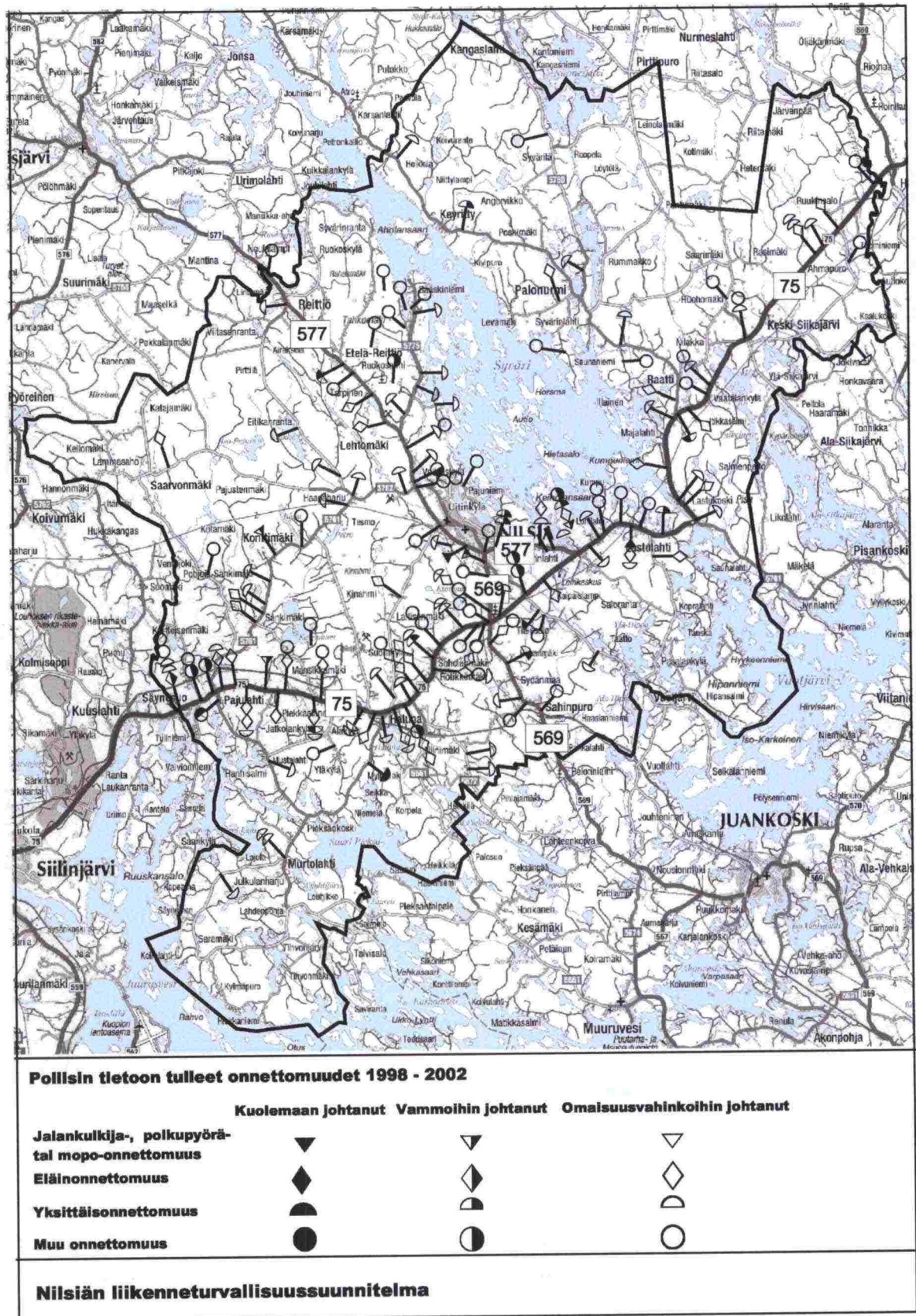
Muulla kunnassa eniten onnettomuuksia on tapahtunut kantatiellä 75 sekä seututiellä 577 (Varpaisjärventie). Myös yhdystiellä 5761 (Sänkimäentie) on tapahtunut useita yksittäisiä onnettomuuksia (kuva 11). Tietä käytetään paljon läpikulkutienä kantatieltä 75 Tahkovuorelle.

Kolmen - neljän onnettomuuden kasautumia on kantatiellä useissakin kohdissa. Kantatien ja seututien 569 risteyksessä (Sydänmaa) onnettomuuksia on tapahtunut kolme sekä seututien 577 risteyksessä (Tiirinlahti) viisi. Yleisesti onnettomuudet ovat kuitenkin hajaantuneet eri puolille tiestöä eikä erityisiä kasaantumakohtia löydy.

Kuva 10. Poliisin tietoon tulleet onnettomuudet vuosina 1998-2002 kirkonkylän alueella.

Kuva 11. Poliisin tietoon tulleet onnettomuudet vuosina 1998-2002 Nilsin alueella.

Onnettomuuksien ominaispiirteet

Onnettomuuksien vakavuusasteessa ei näytä olevan merkittäviä eroja tieluokan mukaan (taulukko 3). Yleensä henkilövahinko-onnettomuuksien (kuolemaan tai loukkaantumiseen johtava onnettomuus) osuus on suurempi päätteillä, joilla nopeudet ovat suuremmat. Nilsissä ei kuitenkaan ole selkeitä eroja tässä suhteessa.

Taulukko 3. Poliisin tietoon 1998 - 2002 tulleiden onnettomuuksien vakavuus tieluokan mukaan.

Tieluokka	Kuol. joht. onn.		Loukk. joht. onn.		Om. joht. onn.		Yht.	
	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%
Kantatie 75	1	1	14	16	70	82	85	100
Seututiet	1	3	6	19	25	78	32	100
Yhdystiet	1	2	7	12	50	86	58	100
Kadut	0	0	6	18	27	82	33	100
Muut tiet	0	0	3	12	22	88	25	100
Yhteensä	3	1	36	15	194	83	233	100

Onnettomuustyyppinä tieluokittain on kuvattu taulukossa 4. Muut tiet -luokan onnettomuudet sisältävät yksityisteiden lisäksi pysäköinti- ja muilla alueilla tapahtuneet onnettomuudet.

Taulukko 4. Poliisin tietoon 1998 - 2002 tulleiden onnettomuuksien tyyppijakauma tieluokan mukaan.

Tieluokka	Kev.liik.onn.		Yksittäisönn.		Eläinönn.		Muu onn.		Yht.	
	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%
Kantatie 75	3	4	29	34	27	32	26	31	85	100
Seututiet	2	6	11	34	5	16	14	44	32	100
Yhdystiet	7	12	31	53	6	10	14	24	58	100
Kadut	10	30	4	12	0	0	19	58	33	100
Muut tiet	2	8	2	8	1	4	20	80	25	100
Yhteensä	24	10	77	33	39	17	93	40	233	100

Kevyen liikenteen onnettomuuksien osuus 10 % on selvästi pienempi kuin koko maassa keskimäärin, 17 %. Eniten kevyen liikenteen onnettomuuksia tapahtui kaduilla. Yleisenä tienä kirkonkylän pääväylän Nilsintien onnettomuudet ovat yhdysteiden luokassa. Pääosa kevyen liikenteen onnettomuuksista on tapahtunut kirkonkylässä tai sinne johtavilla teillä.

Yksittäisonnettomuuksien osuus 33 % vastaa koko maan keskimääräistä osuutta, 35 %. Yksittäisonnettomuudet jakautuvat eri puolille kuntaa pääosin yleisille teille.

Eläinonnettomuuksien, käytännössä hirvionnettomuuksien osuus, 17 %, on selvästi valtakunnallista keskiarvoa 7 % suurempi. Hirvionnettomuudet painottuvat kantatielle 75. Kantatiellä hirvionnettomuuksia on tapahtunut koko kunnan alueella, vaikka useamman onnettomuuden kasautumia onkin erityisesti Halunan alueella. Vaikka Nilsin metsävaltaisena kuntana on keskimääräistä alttiimpaa hirvionnettomuuksille, tulisi hirvikannan vähentämistä harkita erityisesti onnettomuustihentymäseuduilla.

Muut onnettomuudet ovat pääosin ajoneuvojen keskinäisiä törmäyksiä erilaisissa tilanteissa. Näiden osuus, 40 %, on lähes yhtä suuri kuin koko maassa keskimäärin, 41 %. Muita onnettomuuksia on tapahtunut eri puolilla kuntaa. Kirkonkylän alueella onnettomuudet keskittyvät risteyksiin ja pysäköintialueille.

Yhteenveto onnettomuuksista

Valtakunnallisessa vertailussa Nilsin on hieman keskimääräistä turvallisempi kunta asukasta kohti laskettujen loukkaantumislukujen valossa.

Yli kolmannes kaikista onnettomuuksista tapahtuu kantatiellä 75. Kirkonkylän pääväylän Nilsintien onnettomuudet näkyvät yhdysteiden onnettomuuksien suuressa määrässä. Muuten onnettomuudet jakaantuivat lähes tasan seututeille, kaduille sekä yksityisteille ja muille teille ja alueille.

Erityisen pahoja onnettomuuskasautumia ei ole. Kunnan alueella eniten onnettomuuksia tapahtui kantatiellä 75, seututiellä 577 ja yhdystiellä 5761. Kirkonkylän alueella eniten onnettomuuksia tapahtui pääväylien, Nilsintie (pt 16425) ja Syvärintie, risteyksissä sekä pysäköintialueilla.

Kevyen liikenteen onnettomuusmäärä on keskimääräistä vähäisempi. Hirvionnettomuuksia sattuu keskimääräistä enemmän.

3.2 Ongelmakohteet ja parannusehdotukset

Kyselyt ja haastattelut

Liikenneturvallisuussuunnitelman alkuvaiheeseen kuuluu liikenteellisesti ongelmallisten kohteiden kartoittaminen ja parannusehdotusten kerääminen. Kyselyillä ja haastatteluilla selvitetään tavallisilta tienkäyttäjiltä ja liikenteen parissa eri tehtävissä olevilta henkilöiltä heidän turvatomiksi tai hankaliksi kokemansa kohteet. Samalla pyritään saamaan esille näkemykset siitä, miten ja millä toimenpiteillä liikenneympäristöä halutaan parannettavan.

Liikenneturvallisuussuunnitelman kasvatusta-, valistusta- ja tiedotussuunnitelman suuntaamiseksi pyritään selvittämään kuntalaisten liikenneasenteita ja käsitystä sopivista toimenpiteistä.

Nilsissä tehtiin

- kunnan kaikkiin talouksiin osoitettu kirjallinen kysely
- kylätoimikunnille osoitettu kysely
- suunnittelijoiden suorittama haastattelukierros

Savo-Karjalan tiepiirin laatimaan koulujen liikenneturvallisuusselvitykseen liittyen vuonna 2001 on tehty Nilsin kaikki peruskoulut kattava koulureittien ja koulujen alueiden ongelmapaikkojen kartoitus. Selvitykseen liittyvät opettajien ja koululaisten vastaukset ja parannusehdotukset olivat suunnittelijoiden käytössä. Tämän vuoksi ei liikenneturvallisuussuunnitelmaan ole sisällytetty erillistä koululaiskyselyä.

Kyselyjen ja haastatteluiden toteutus

Asukaskysely

Nilsin kaikille talouksille tarkoitettu postikysely postitettiin touko-kesäkuussa 2003, kyselylomakkeita postitettiin yhteensä 3091 talouteen. Palautus oli maksuton ja täytettyjä lomakkeita palautettiin kaikkiaan 516 kappaletta. Vastausprosentti on 16,7 %, mitä voidaan pitää kohtuullisena tämän tyyppisissä kyselyissä. Kaikkien vastaajien kesken palkintoina arvotut kaksi pyöräilykypärää saatiin Liikenneturvan lahjoituksena.

Vastaukset olivat lähes kauttaaltaan asiallisia eikä vastauksia ollut tarpeen hylätä. Tämän tyyppisissä kyselyissä vastaajajoukko yleensä valikoituu niin iän kuin muidenkin ominaisuuksien osalta eikä siten täysin vastaa kuntalaisten koostumusta. Vastausten suuren määrän perusteella liikenteen ongelmapaikkojen voi uskoa löytyneen hyvin kattavasti. Sitä vastoin liikenneasenteita ja turvallisuusvälineiden käyttöä koskevien kysymysten tulkinna on syytä pitää mielessä vastaajajoukon mahdollinen valikoituneisuus.

Kysely kylätoimikunnille

Nilsin kylätoimikunnille lähetettiin oma kyselynsä, jossa pyydettiin kartoille merkitsemään ongelmakohteet oman kylän alueella sekä muualla kunnan alueella.

Kyselyt postitettiin yhteensä 19 kylätoimikunnalle. Vastaukset saatiin 6 kylätoimikunnalta.

Tienkäyttäjä- ja asiantuntijahaastattelut

Suunnittelijat haastattelivat kesä-heinäkuun aikana noin 10 henkilöä, jotka ammatikseen ovat liikenteen kanssa tekemisissä. Haastattelut toteutettiin suullisena vapaamuotoisesti. Haastatteluissa käytettiin karttapohjia, joihin kirjattiin esiin tulleet ongelmakohteet ja muut näkökohdat. Haastattelut kestivät puolesta puoleentoista tuntiin.

Ongelmapaikat kyselyjen ja haastatteluiden perusteella

Ongelmapaikkojen nimeämisen ohella vastauksissa oli yleensä liikenneturvallisuuteen liittyviä asioita, jotka koetaan ongelmallisiksi. Eniten tuotiin esille yleinen liikenne-/ ajokäyttäytyminen. Tähän liittyvät ylinopeudet, vilkun käyttämättä jättäminen, kovaäänisen musiikin soitto, korttelirallin ajo ja vaaralli-

set ohitukset. Muita yleisellä tasolla esitettyjä asioita olivat mm. kevyen liikenteen väylien puutteet, sorateiden huono kunto sekä teiden talvihoito.

Kirkonkylä

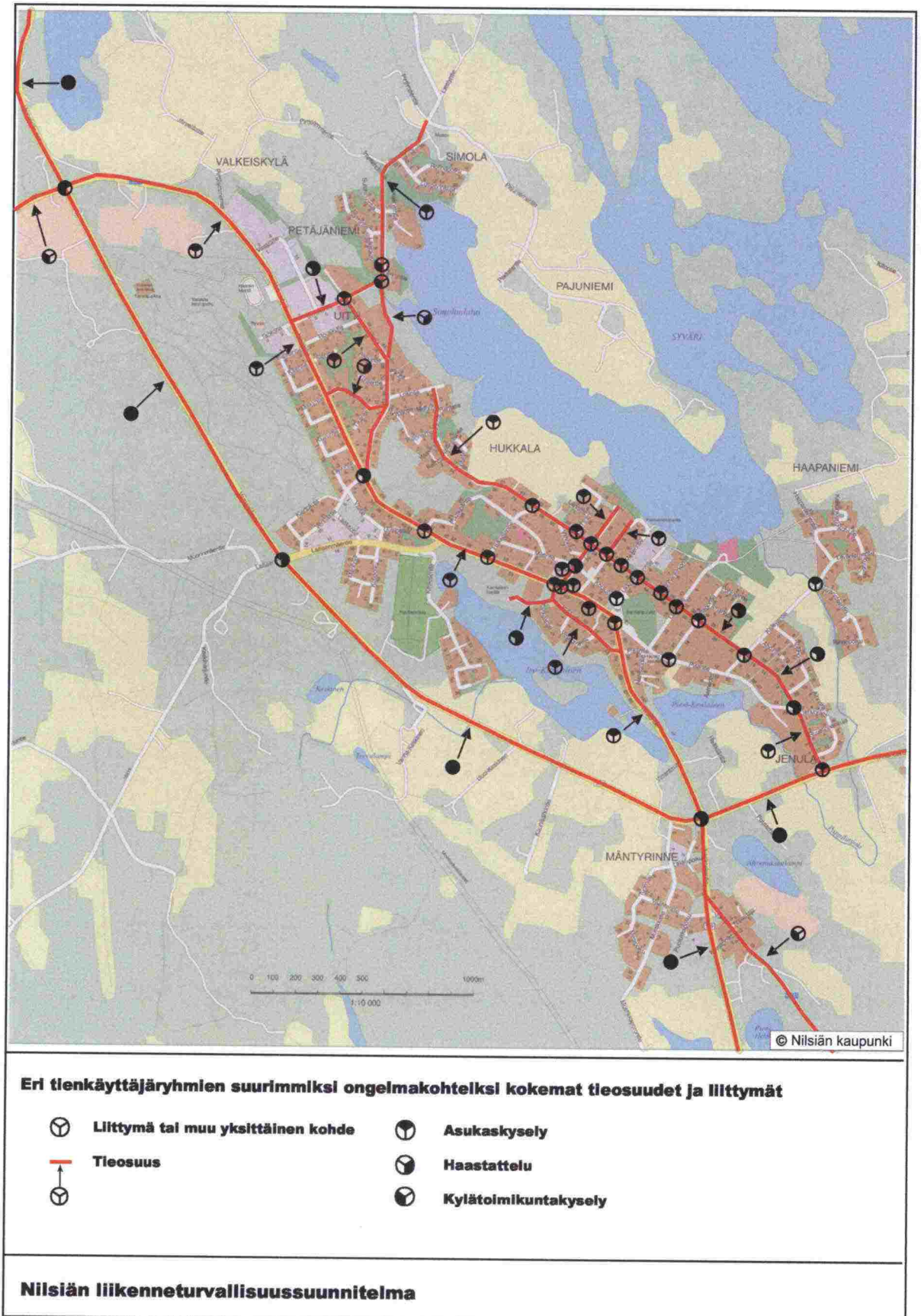
Kirkonkylän osalta yksittäisinä ongelmakohteina pidettiin alueen pysäköinti-paikkoja sekä pääkatujen risteyksiä (kuva 12).

Pahimpina ongelmakohteina pidettiin (paikasta on kirjattu ongelma, puute tai mahdollinen ratkaisu):

- Apteekin, Osuuspankin ja Nordean parkkipaikka: alue on ahdas, ajon tulisi olla yksisuuntainen.
- Kiertoliittymä: ei noudateta/osata liikennesääntöjä.
- Nilsiantien (pt 16425) – Paavontien – Kirkkotien risteys: Hankala, suojatiet väärässä paikassa.
- Artomarketin ympäristö: Pysäköintialueen epäselkeys.
- Valkeiskylän risteys (mt 577 – mt 5762 – pt 16425): Näkemät huonot, kääntymiskaistat puuttuvat, risteykseen on esitetty pakollista pysähtymistä Nilsistä päin tultaessa.
- Syvärintien – Paavontien risteys: Näkemien parantaminen.
- Simolantien – Uitintien risteys: Näkemien parantaminen, liittymän siirto ylemmäs, hiekoituksen parantaminen, hidasteiden rakentaminen liittymään.
- Tiirinlahdentien (mt 577) – Syvärintien risteys: Näkemien parantaminen, kääntymiskaistojen rakentaminen, 60 km/h rajoituksen asettaminen, tievalaistuksen rakentaminen.

Kirkonkylän osalta ongelmallisia tie-/ katuosuuksia olivat:

- Ohiajotie (mt 577 välillä mt 569 – pt 16425): Kevyen liikenteen väylän rakentaminen, tievalaistuksen rakentaminen, 60 km/h -rajoituksen asettaminen, tien levenyttäminen/ parantaminen.
- Nilsiantie (pt 16425): Käytetyt ajonopeudet korkeita, näkemäesteiden poistaminen risteysalueilta, korotettuja suojateitä, kevyen liikenteen väylän jatkaminen Puusepöntien risteykseen asti, lisää suojatietä.
- Syvärintie: Käytetyt ajonopeudet korkeita, näkemäesteiden poistaminen risteysalueilta, lisää poliisin valvontaa.
- Tiirinlahdentie (mt 577 välillä Syvärintie – mt 569): Kevyen liikenteen väylän rakentaminen, tievalaistuksen rakentaminen, 60 km/h rajoituksen asettaminen.
- Uitintie: Käytetyt ajonopeudet korkeita, näkemäesteiden poistaminen risteysalueilta, töyssyjä, Uitintie etuajo-oikeutetuksi.

Kuva 12. Kirkonkylän ongelmakohteet kyselyiden ja haastattelujen perusteella.

Muu kunta

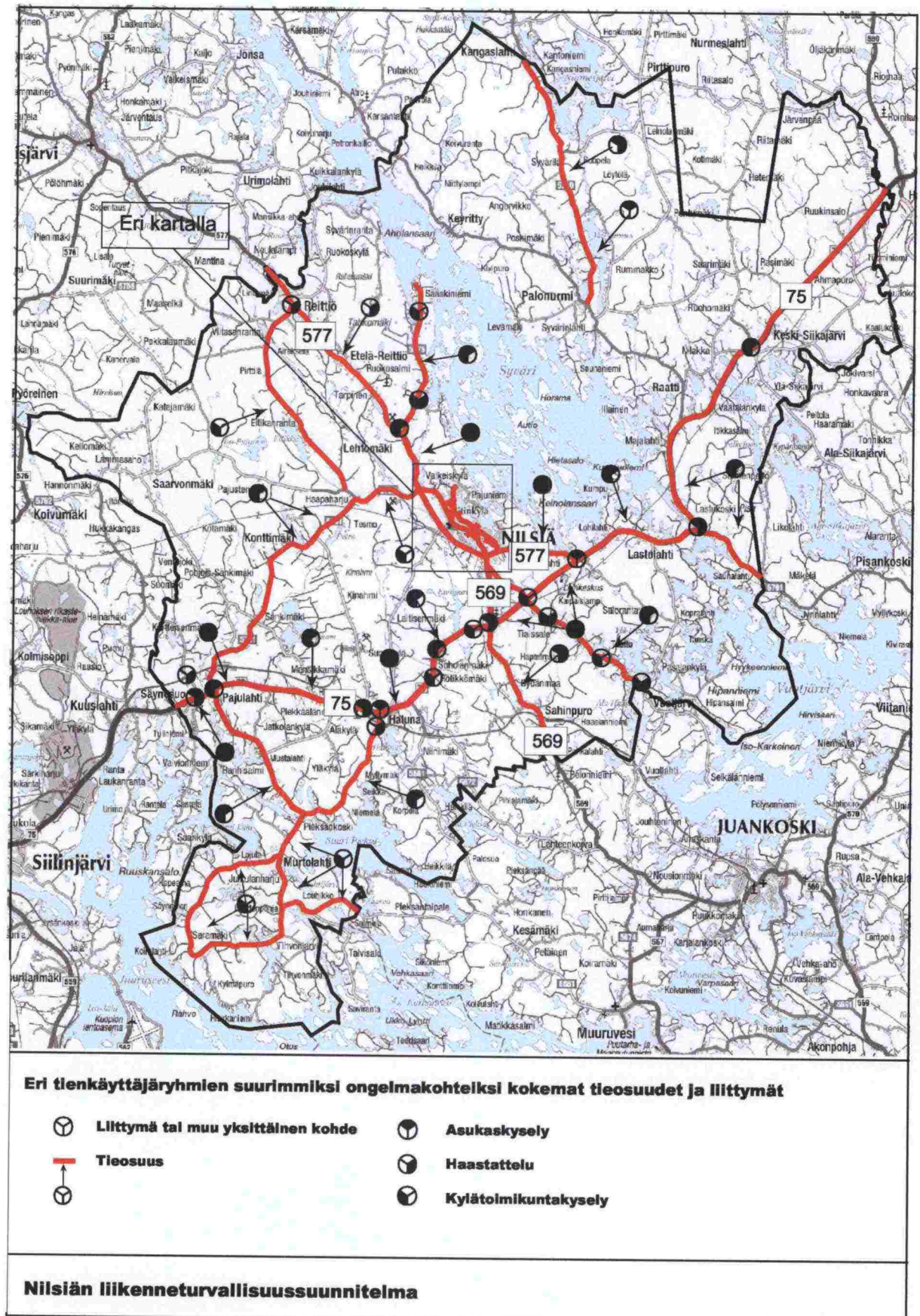
Nilsin kunnan alueella pahimmiksi yksittäisiksi ongelmakohteiksi koettiin (kuva 13):

- Kantatien 75 – Kortteisenmäentien – Vaivionniementien risteys: Alikulun rakentaminen, liittymän vieminen eritasoon, nopeusrajoituksen asettaminen, kääntymiskaistojen rakentaminen.
- Kantatien 75 – maantien 569 risteys (Sydänmaa): Kääntymiskaistojen rakentaminen, 60 km/h rajoituksen asettaminen, liittymän parantaminen.

Kunnan alueella ongelmallisia tieosuuksia olivat:

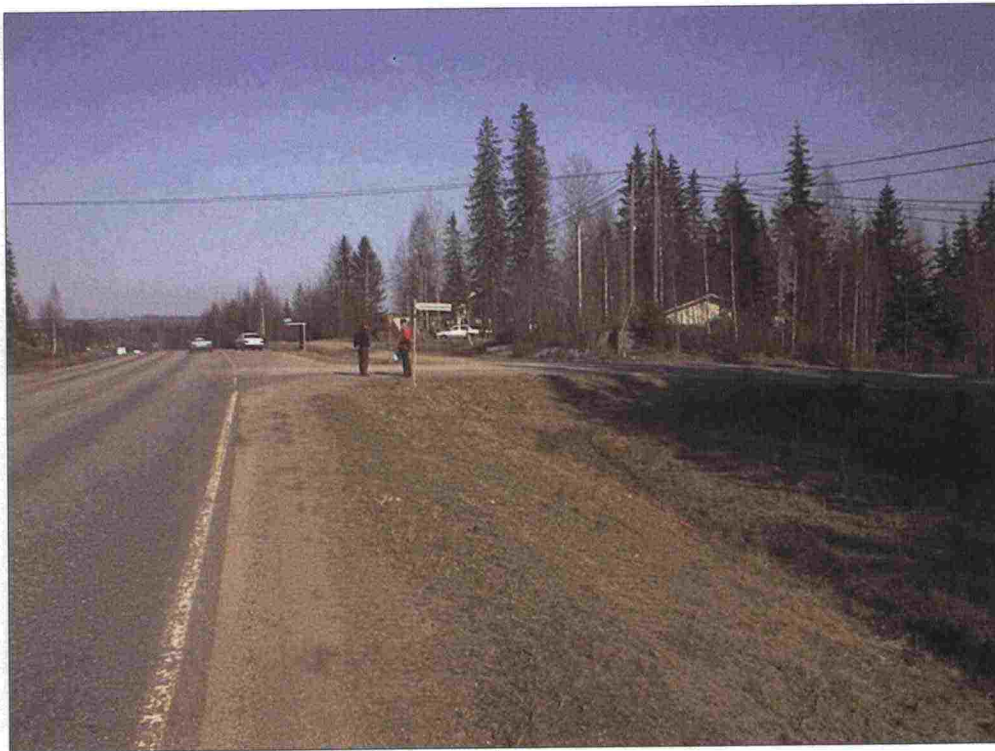
- Varpaisjärventie (mt 577 välillä pt 16425 – mt 5775 Sääskiniementie): Kevyen liikenteen väylän rakentaminen, tievalaistuksen rakentaminen, tien leventäminen/ parantaminen.
- Juankoskentie (mt 569 välillä kt 75 – Nilsin): Kevyen liikenteen väylän rakentaminen, tievalaistuksen rakentaminen.
- Tiirilahdentie (mt 577 välillä kt 75 – Syvärantie): Kevyen liikenteen väylän rakentaminen, tievalaistuksen rakentaminen, tien parantaminen.
- Kantatie 75 välillä Lastukoski – maantie 577: Kevyen liikenteen väylän rakentaminen, tievalaistuksen rakentaminen, tien parantaminen, kääntymiskaistojen rakentaminen, hirvimerkkien lisääminen, rajoituksen tarkistaminen Lastukosken alueella.
- Sääskiniementie (mt 5775): Kevyen liikenteen väylän rakentaminen.
- Kantatie 75: käytetyt ajonopeudet korkeita, ohituskaistoja, pientareet kapeita.
- Kantatie 75 välillä Pajulahti – mt 569: Liittymien parantaminen, kääntymiskaistojen rakentaminen, rajoituksen tarkistaminen.
- Ranta-Sänkimäentie (pt 16371): Tien parantaminen.
- Juankoskentie (mt 569 – Juankoski): Tien parantaminen.

Kuva 13. Nilsin maaseutualueen ongelmakohteet kyselyiden ja haastattelujen perusteella.

Kuva 14. Korteisenmäentien ja Vaivionniementien liittymä kantatiellä 75 on kunnan pahimpia ongelmakohtia. Liittymän tuntumassa kantatien pohjoispuolella on Pajulahden koulu ja eteläpuolella päiväkot. Puutuvien näkemien ja hankalien tasausten vuoksi liittymä on vaarallinen myös sivusuunnan autoilijoille.

Nilsiläisten käsitys liikenteen ongelmista ja toimenpiteiden tehokkuudesta

Asukaskyselyssä pyydettiin kuntalaisia myös arvioimaan Nilsin liikenteen ongelma-alueita (kuva 16). Asukaskyselyn perusteella pahimpana ongelmana Nilsissä pidettiin kevyen liikenteen väylien puutetta. Vastaajista 68 % on pitänyt sitä suurena tai melko suurena ongelmana. Ongelmina pidettiin myös lumivalleja ja kasvillisuutta näkemäesteenä (63 % vastaajista), korttelirallia (46 %), nuoria kuljettajia (42 %), teiden heikkoa kuntoa (40 %) sekä ylinopeuksia (40 %).

Vähäisimpinä ongelmina pidettiin pyöräilijöitä (6 %) sekä työmatkaliikennettä (6 %). Nilsissä liian korkeita nopeusrajoituksia (10 %), mopoilijoita (16 %), koululaisten liikkumista (18 %) eikä turvalaitteiden käyttämättömyyttä (12 %) pidetä merkittävinä ongelmina. Asukaskyselyn mukaan myöskään pysäköintiä (13 %) ei koeta ongelmaksi, vaikka avoimissa vastauksissa keskustan pysäköintijärjestelyjä kritisoitiinkin.

Kuva 15. Kasvillisuutta näkemäesteenä pidettiin ongelmana kirkonkylässä. Muun muassa Koulupolun ja Syvärintien liittymässä pensasaita on paha näkemäeste.

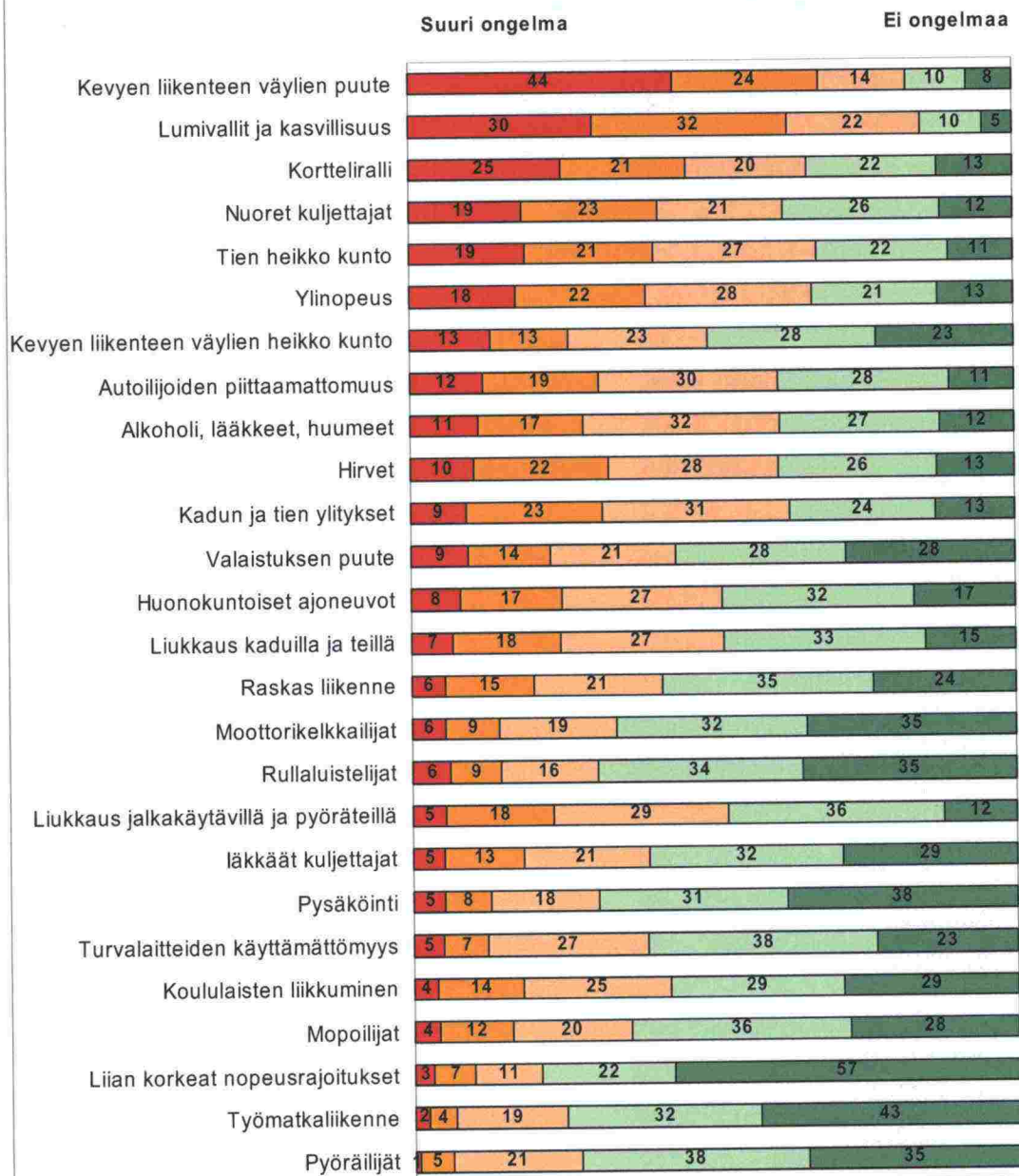
Kyselyssä kuntalaisia pyydettiin arvioimaan erilaisten toimenpiteiden sopivuutta liikenneturvallisuuden parantamiseksi (kuva 17). Vaikka toimenpiteiden vaikutuksia on kysytty yleisellä tasolla nimeämättä esim. kevyen liikenteen väylän sijaintipaikkaa, vastaukset kuvastanevat nilsiäläisten käsitystä toimenpiteiden "haluttavuudesta" omassa lähiympäristössä.

Parhaita arviota saivat erillinen jalkakäytävä/ pyörätie, kuljettajaopetus erityisesti nuorille, tiedottaminen ja valistus erityisesti lapsille. Tievalaistus ja poliisivalvonta koetaan myös tehokkaina keinoina parantaa liikenneturvallisuutta.

Vähiten suosittujen toimenpiteiden joukossa olivat korotettu liittymä, hidaste-työsy ja korotettu suojatie. Myöskään nopeusrajoitusten alentamisella eikä työikäisille suunnatulla kuljettajaopetuksella koeta olevan vaikutusta liikenneturvallisuuteen.

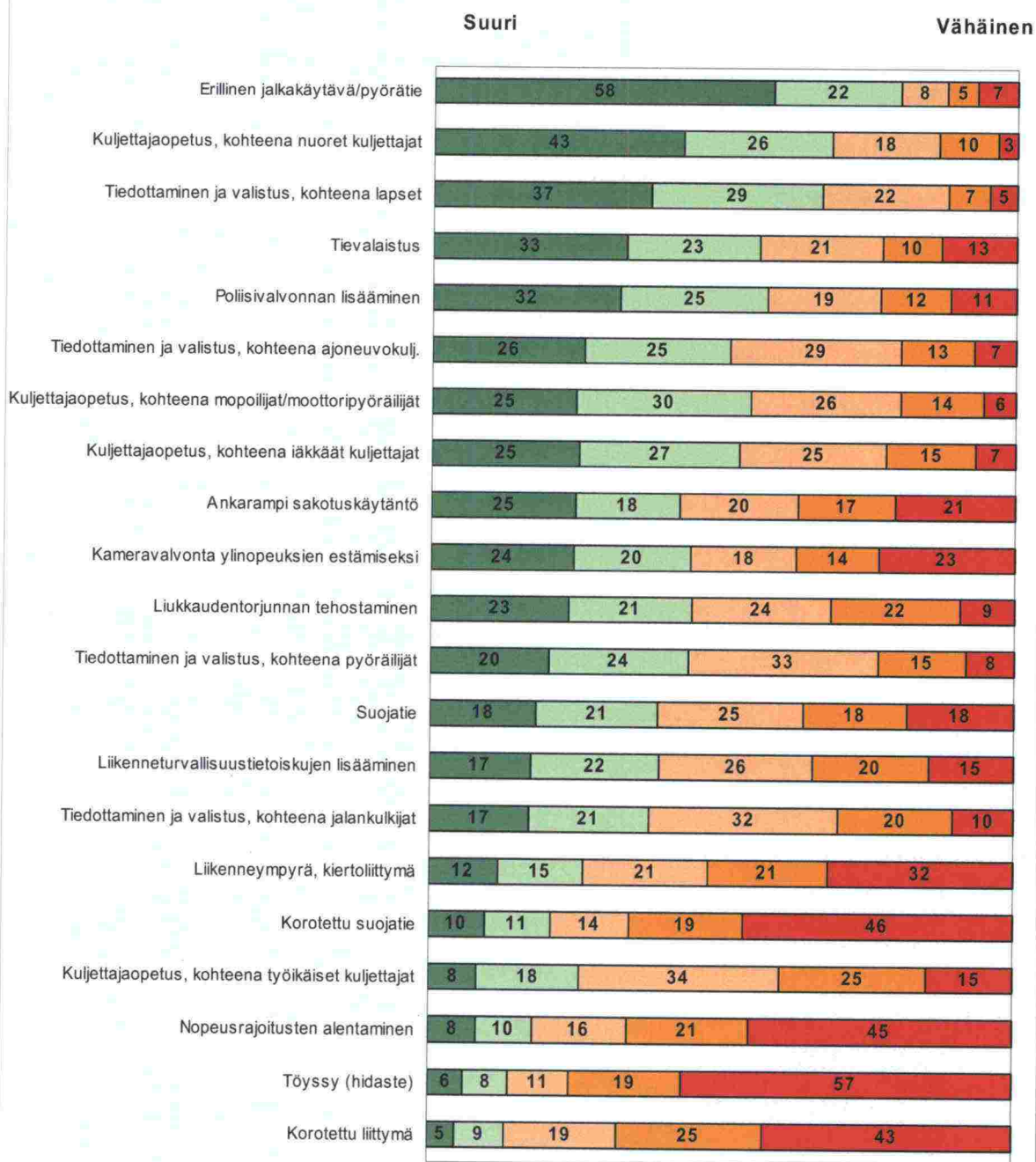

Nilsin liikenteen ongelmia
(asukaskyselyn vastauksien prosentuaalinen jakauma)

Kuva 16. Nilsin liikenteen ongelma-alueet asukaskyselyn mukaan. Ongelma-alueet on järjestetty ylhäältä alas ongelman suuruusjärjestyksessä.

**Käsitykset toimenpiteiden tehokkuudesta
 (asukaskyselyn vastauksien prosentuaalinen jakauma)**

Kuva 17.

Asukkaiden näkemys erilaisten toimenpiteiden liikenneturvallisuutta parantavasta vaikutuksesta. Toimenpiteet on järjestetty ylhäältä alaspäin paremmuusjärjestyksessä.

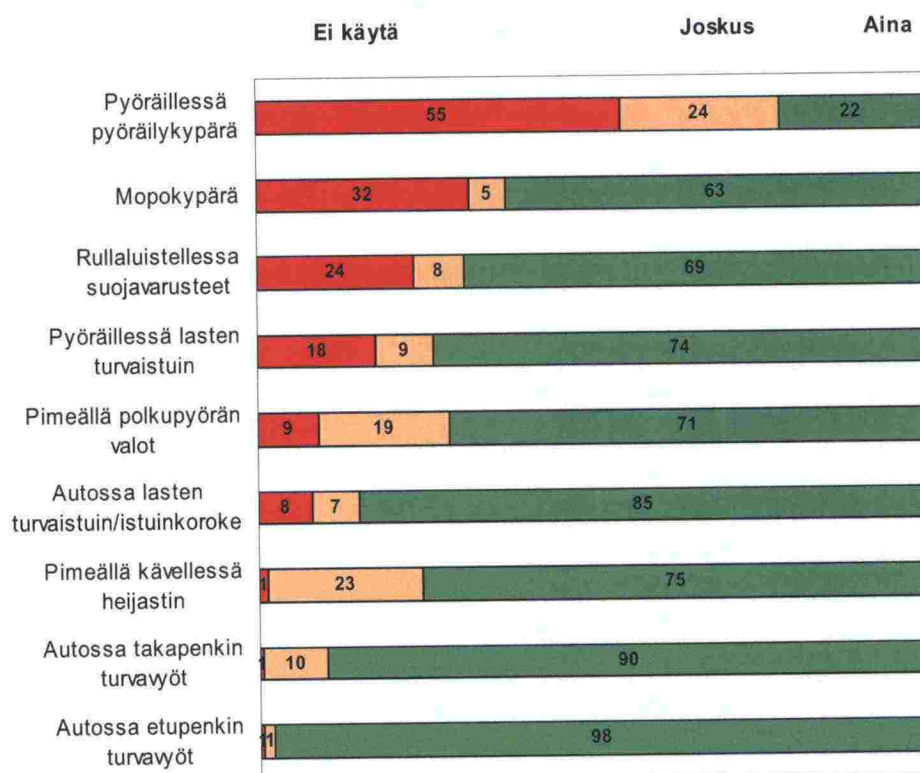
Turvavälineiden käyttö

Asukaskyselyssä kysyttiin myös erilaisten liikenteen turvavälineiden käyttöastetta (kuva 18).

Pyöräilykypärän käyttö on Nilsissä vähäistä, sillä yli puolet vastaajista ei käytä koskaan kypärää ja vain vajaa neljännes ilmoittaa käyttävänsä kypärää aina pyöräillessään. Liikenneturvan heinäkuussa 2003 valmistuneen tutkimuksen mukaan Pohjois-Savossa pyöräilykypärän käyttöaste oli vuonna 2003 noin 35 %. Vuotta aikaisemmin käyttöaste oli lähes sama kuin Nilsissä, lähes 25 %. Vuonna 2003 koko valtakunnassa kypärää käytti 27 % pyöräilijöistä.

Pakollisen mopokypärän käyttö on myös vähäistä: kolmannes mopoilijoista ei käytä kypärää lainkaan. Turvavälineiden käyttö autossa, heijastimen käyttö sekä polkupyörän valojen käyttö olivat sen sijaan hyvällä mallilla.

Liikenneturvallisuusvälineiden käyttö
(asukaskyselyn vastauksien prosentuaalinen jakauma)

Kuva 18. Liikenteen turvavälineiden käyttö Nilsissä asukaskyselyn mukaan.

3.3 Liikennekasvatuksen, -valistuksen ja -tiedotuksen nykytila

Viime vuosina tehtyä liikennekasvatus-, -valistus ja -tiedotustyötä kartoitettiin ohjattuna puhelinhaastatteluna. KVT-työryhmän ensimmäisessä kokouksessa hallintokuntien edustajille jaettiin lomake (liite 1), jonka ohjaamana haastateltavien toivottiin perehtyvän hallinnonalansa viime vuosien keskeisiin liikenneturvallisuustoimenpiteisiin. Haastattelu suoritettiin puhelimitse parin viikon sisällä lomakkeen jakamisesta. Haastattelun tulosta täsmennettiin vielä työryhmän kokouksessa.

Maaseutuelinkeino

Maataloussektorilla ei ole viime vuosina tehty liikenneturvallisuuteen liittyviä kasvatus-, valistus- ja tiedotustoimenpiteitä.

Koulutoimi

Koululaisautonkuljettajille on järjestetty kahden vuoden välein koulutustilaisuus. Kuljetussopimuksen saaminen edellyttää koulutukseen osallistumista. Koulutusta varten on hankittu koulutusmateriaalia.

7. luokan oppilaille on järjestetty vuosittain tiedotustilaisuus, jossa on käsitelty käytöstapoja ja turvallisuutta kuljetusten yhteydessä.

Perusopetus, luokat 1-6

Opetussuunnitelmassa liikennekasvatus kuuluu osana ympäristötietoon. Uuteen oppimateriaaliin tutustutaan opettajainkokousten yhteydessä. Opetusta on elävöitetty mm. suorittamalla liikennelaskentoja, tarkkailemalla kiertoliitymän liikennettä, tekemällä ja käyttämällä liikennealustoja, osallistumalla Liikenneturvan järjestämään liikennetapahtumaan ja vierailemalla (6. luokat) tiepiirissä. Ainakin keskustan koululla on käytössä pyöräilykypäräpakko kolmasluokkalaisille ja sitä vanhemmille.

Liikennekasvatusta on annettu vuosittain myös teemoittain; 1. luokkalaisille "jalankulkijana", 3. luokkalaisille "pyöräilijänä" ja 5. luokkalaisille laillisuuskasvatuksen osana, jolloin myös poliisi on vierailut koulussa.

Liikenneturvallisuusaineistoa ja -materiaalia on asetettu yleiseen käyttöön opettajainhuoneen seinälle.

Koulutoimi on tehnyt liikenneturvallisuustyötä yhteistyössä ammattiautoilijoiden, Lions Clubien, Liikenneturvan, poliisin, tiepiirin, Mannerheimin Lastensuojeluliiton ja Punainen Ristin kanssa.

Perusopetus, luokat 7-9

Opetussuunnitelmassa liikennekasvatus sijoittuu liikunnan yhteyteen. Myös liikenneaiheisia teematilaisuuksia on järjestetty.

Poliisi on vierailut koulussa puhumassa mopoasioista. Nou hätä -kurssilla on sivuttu myös liikenneturvallisuutta. Hyvät tavat -teeman yhteydessä on käsitelty liikennekulttuuria. Opetuksessa on hyödynnetty Liikenneturvan oppimateriaalia.

Lukio

Opetussuunnitelman mukaisesti liikennekasvatusta annetaan aineiden sisällä aihekokonaisuuksien yhteydessä: fysiikassa, matematiikassa, terveystiedossa, psykologiassa, uskonnossa ja äidinkielessä.

Nilsissä järjestettiin 10.10.2003 Liikenneturvan kanssa yhteistyössä liikennekasvatustapahtuma "Shokki syntyy sekunnissa".

Päivähoito ja esiopetus

Perhepäivähoitajat liikkuvat liikenteessä 4-5 lapsen ryhmien kanssa, jolloin pyritään kiinnittämään huomiota liikenneturvallisuuteen.

Päiväkotien toiminnassa liikenneteemoja on käyty läpi opetustuokioina varsinkin syksyllä, mutta valistusta on annettu jatkuvastikin, kun liikenneteemat ovat tulleet esille. Myös poliisi on vierailut vahvistamassa opetusta.

Jokainen päiväkoti on tehnyt omalla tahollaan liikenneturvallisuustyötä, mutta yhtenäistä järjestelmää ei ole. Päiväkodeissa on keskusteltu vanhempien kanssa liikenteeseen liittyvistä rajoista (esim. turvavyöt ja päiväkodin portti).

Oppimateriaalina on sekä itse tehtyä että valmista materiaalia, jota kierrätetään päiväkodista toiseen.

Lasten kuljetus päiväkotiin ja pois on pääsääntöisesti turvallista.

Päivähoidon yhteydessä järjestetyssä esiopetuksessa liikenne on aiheena monella tapaa, vaikkakaan ei opetussuunnitelmassa. Liikenneturvan työkirja, Lapsi liikenteessä -lehti ja poliisilta saatu Oikeaa tietä etsimässä -vihkonen ovat käytössä. Syksyisin puhutaan heijastimesta ja korostetaan sekä harjoitellaan turvallista tien ylitystä. Poliisin vierailuja kaivataan.

Päivähoitolapsilla on käytössä heijastinliivit, jotka on hankittu yritysten, kaupungin ja seurakunnan tuella.

Seurakunnan päiväkerho

Nilsin seurakunnan päiväkerhossa on käsitelty turvallisen liikkumisen perusteita jalankulkijan kannalta. Liikenteessä liikuttaessa asioita on käsitelty konkreettisesti käytännön tilanteessa. Aiemmin poliisi on vahvistanut opetusta vieraillessaan päiväkerhossa. Liikennekasvatuksen oppimateriaalia ei päiväkerhon käytössä ole ollut.

Kotihoito ja vanhustyö

Ehkäiseviä kotikäyntejä on järjestetty tietyille ikäluokille, jotka eivät vielä ole kotihoidon piirissä. Näiden käyntien yhtenä tavoitteena on ollut ikäihmisten tapaturmien ehkäisy. Kotikäynneillä on tiedotettu erilaisista turvallisuutta edistävästä varusteista kuten jalkineiden liukuesteistä ja heijastimista sekä jaettu materiaalia. Kotihoidon työntekijät huomioivat myös asiakkaidensa pihalle-alueen vaaratekijöitä osana kaatumistapaturmien ehkäisyä. Eläkeläisjärjestöjen tilaisuuksissa vierailtaessa alustusaineistona on ollut muun muassa

valtakunnalliseen Kotitapaturmien –ehkäisykampanjaan liittyvä video. Vanhustyön strategia sivuaa myös liikenneturvallisuutta.

Kehitysvammahuolto

Liikenneturvallisuustyötä tehdään päivittäin liikuttaessa kehitysvammaisten kanssa. Ryhmäkoon ollessa seitsemän - yhdeksän asiakasta mukaan lähtee kolme ohjaajaa, jotka valvovat, ohjaavat ja neuvovat konkreettisissa tilanteissa.

Talviaikaan huolehditaan, että vaatteissa on heijastimet. Yksin liikkuville asiakkaille opetetaan etukäteen tietyt turvalliset reitit. Lisäksi työntekijät ohjaavat asiakkaita turvavöiden käytössä autolla matkustettaessa. Aiemmin myös poliisi on vierailut puhumassa liikenneasioissa. Huomioon ottaen asiakkaiden liikkumisen epävarmuus, tasapaino-ongelmat ym. asiat teiden liukkaus ja korkeat lumikasat heikentävät liikenneturvallisuutta.

Nuorisotoimi

Nuorisotoimen liikennekasvatus-, valistus- ja tiedotustyö on tapahtunut yhteistoiminnassa ympäristö-/ liikuntatoimen kanssa.

Kansalaisopisto

Kansalaisopistossa on järjestetty laivurikursseja.

Ympäristöosasto

Ympäristöosasto on tiedottanut liikenneturvallisuuteen liittyvistä asioista paikallislehdessä. Pelastustoimen kanssa yhteistyössä on tehty ”pelastuskartta”, johon on merkitty kaikkien kelkkareittien risteyspaikat. Risteyspaikat on merkitty myös maastoon.

Liikuntatoimi

Liikuntatoimi on osallistunut koulujen liikennekilpailujen järjestämiseen, kiinnittänyt monin tavoin huomiota moottorikelkkailun reittien turvallisuuteen ja osallistunut koulutuksen järjestämiseen moottorikelkkailijoille.

Tekninen toimi

Tekninen toimi on toiminut kiinteässä yhteistyössä koulutoimen kanssa. Koulujen oppilaille ja heidän vanhemmilleen on järjestetty kysely koulujen liikenneympäristön vaaroista ja oppilaille on pidetty kilpailu koskien liikenteen parannusehdotuksia. Radio Savon kanssa on järjestetty radion liikenneilamat teemana kiertoliittymässä ajaminen.

Kaavoitus ja mittaus

Kaavoitus- ja mittaustoimi ei ole tietoisesti toteuttanut liikenneturvallisuuskasvatusta, -valistusta ja -tiedotusta.

Palolaitos

Koulussa on vuosittain 8. luokalla Nou hätä -kurssin valinneiden kanssa käsitelty toimintaa liikenneonnettomuuspaikalla, avun hälyttämistä ja pelastamista. Pienemmille on puhuttu pyöräilykypärän käytöstä. Omille palomiehille on järjestetty moottorikelkkakoulutusta ja vuosittain on harjoiteltu liukkaalla ajamista. Viisi palomiestä on osallistunut hälytysajoneuvokurssille. Palolaitoksen käytössä on katettu moottorikelkkareki.

Neuvola ja kouluterveydenhoito

Terveysneuvonnan yhteydessä liikennekasvatus kuuluu lasten ja heidän vanhempiensa opetusohjelmaan neuvolasta lähtien läpi koko kouluiän.

Odottaville äideille on korostettu turvavyön käytön merkitystä myös sikiön turvallisuudelle. Perhevalmennuksessa on annettu tietoa lasten turvallisesta kuljettamisesta, turvakaukaloista ja turvaistuimista. Kouluunlähtötarkastuksen yhteydessä on puhuttu turvallisesta koulutiestä.

Näöntarkastus liittyy myös liikenneturvallisuuteen.

9. luokalla on käsitelty alkoholin vaikutusta myös liikenneturvallisuuden näkökulmasta. 15-vuotiaille mopo- ja/tai traktorikortin hankkijoille annettavan nuorisotodistuksen yhteydessä on arvioitu oppilaan terveyttä myös liikenneturvallisuuden kannalta.

Työterveyshoito

Työterveydenhoidossa liikenneturvallisuus tulee esiin työmatkojen turvallisuus -teeman yhteydessä.

Terveystarkastuksen yhteydessä on puhuttu kypärän ja heijastimen käytöstä. Työterveysturvallisuus -lehdessä on aika-ajoin aiheeseen liittyviä artikkeleita. Liikenneturvallisuus sisältyy joidenkin työpaikkojen työsuojelun toimenpiteisiin.

Yhteenveto nykytilanteesta

Liikennekasvatus, -valistus ja -tiedotus on Nilsin kaupungissa viime vuosina ollut monipuolista. Eniten on ollut perinteistä koulutusta. Lähes kaikilla hallinnonaloilla liikennekasvatusta on ollut jossain määrin, vaikka vahvinta ja suunnitelmallisinta se on ollut koulutoimessa. Hallinnonalojen välisessä yhteistyössä on kehittämisen tarvetta, mutta yhteistyötä hallinnonalojen ulkopuolisten kanssa on tehty. Samoin liikenneturvallisuustoimenpiteiden tavoitteiden tiedostaminen kaipaa pohdintaa.

4 LIKENNETURVALLISUUSTYÖN TAVOITTEET

4.1 Valtakunnalliset tavoitteet

Vuonna 2000 on valmistunut liikenneturvallisuusasiain neuvottelukunnan laatima "Liikenneturvallisuussuunnitelma 2001 – 2005". Valtioneuvosto on käsitellyt ja hyväksynyt suunnitelman vuonna 2001. Suunnitelmassa pitkän aikavälin tavoite on asetettu seuraavasti:

Tieliikennejärjestelmä on suunniteltava siten, ettei kenenkään tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä. Tämän suunnitelman tavoitteena on luoda edellytykset liikennejärjestelmän jatkuvalle kehittämiselle siten, että vuoden 2025 paikkeilla vuosittainen liikennekuolemien määrä on enintään 100.

Suunnitelman käsittelyn yhteydessä valtioneuvosto tarkisti vuonna 1997 asettamaansa liikenneturvallisuustavoitetta siten, että vuoteen 2010 mennessä liikennekuolemien määrän on oltava alle 250.

Pitkän aikavälin tavoitteiden ja toimintalinjojen ohella suunnitelma sisältää laajan lähiajan toimenpideohjelman. Kaikkiaan toimenpideohjelma käsittää runsaat 60 yksityiskohtaisesti määriteltä toimenpidettä siten, että kullekin toimenpiteelle on määriteltä vastuutaho tai vastuutahot.

Paikallisella tasolla toteutettavista toimenpiteistä on suunnitelmassa todettu mm. seuraavasti. "Toimenpiteiden toteuttaminen edellyttää liikenneturvallisuuden arvostusta kuntien päätöksentekijöiden ja suunnittelijoiden keskuudessa. Liikenneturvallisuuden pitäisikin olla ensisijainen tavoite liikennesuunnittelussa ja osa kuntien laatu- ja suunnittelujärjestelmiä. Kaavoittajien ja liikennesuunnittelijoiden osaamista olisi kehitettävä ja tietopohjaa laajennettava.

Keskeiset rahallista panosta vaativat paikallisen tason toimet koskevat taa-
jamien liikenneympäristön parantamista. Kuntien ja Tiehallinnon toteutettavaksi on esitetty porrastetun nopeusrajoitusjärjestelmän toteuttaminen taa-
jamissa ja rajoitusten tukeminen rakenteellisesti. Myös kevyen liikenteen verkkojen täydentäminen sekä kevyen liikenteen ja autoliikenteen risteämistä
järjestelyjen turvalliseksi rakentaminen on suunnitelmissa suunnattu kunnille ja Tiehallinnolle.

Muita paikallisen tason toimia ovat esimerkiksi liikennekasvatuksen roolin varmistaminen kouluissa, kasvatussopimukset lasten päivähoitossa ja turvalaitteiden käytön lisääminen valistuksen keinoin.

Kuntatasolla pyritään saamaan kansalaiset ja vapaaehtoisjärjestöt mukaan liikenneturvallisuustyöhön. Kunnan viranomaisten ja päättäjien suhtautuminen liikenneturvallisuusasioihin vaikuttaa asukkaiden todelliseen turvallisuuteen, viihtyvyyteen sekä koettuun turvallisuuden tunteeseen."

4.2 Alue-tason tavoitteet

Itä-Suomen lääninhallitus

Itä-Suomen läänin liikenneturvallisuussuunnitelma 2002 – 2006 on valmistunut helmikuussa 2003.

Itä-Suomen läänissä noudatetaan valtakunnalliseen liikenneturvallisuussuunnitelmaan kirjattua liikenneturvallisuusvisiota, jonka mukaan

tieliikennejärjestelmä on suunniteltava siten, että sääntöjä noudattava, asianmukaiset tiedot ja taidot omaksunut henkilö ei kuole eikä loukkaannu vakavasti liikenteessä. Inhimillinen virhe ei saa johtaa kuolemaan.

Määrälliseksi tavoitteeksi on asetettu

kuolleiden ja loukkaantuneiden lukumäärän selkeä väheneminen valtakunnan tavoitteiden mukaisesti siten, että vuonna 2010 läänissä tieliikenteessä kuolee alle 35 ja loukkaantuu alle 500 henkilöä.

Toiminnallisia tavoitteita ovat:

1. Liikenneturvallisuuden arvostuksen lisääminen
2. Taajamien liikenneturvallisuuden parantaminen
3. Kuljettajiin vaikuttaminen
4. Suistumis- ja kohtaamisonnettomuuksien vähentäminen ja niiden seurausten lieventäminen
5. Paikallisten liikenneongelmien vähentäminen

Suunnitelmassa on täsmennetty tavoitteiden taustaa ja sisältöä.

Toimenpidesuunnitelmassa eri tavoitteiden toteuttamiseksi on määritetty 46 toimenpidettä vastuu- ja yhteistyötahoineen. Varsin moneen toimenpiteeseen on vastuutahoksi merkitty kunta tai Tiehallinto.

Savo-Karjalan tiepiiri

Savo-Karjalan tiepiirin liikenneturvallisuussuunnitelma on valmistunut vuonna 1999 (taulukko 5). Ohjelman runkona ovat aikaisemmin valmistuneet valtakunnalliset "Liikenneturvallisuus 2005, Tielaitoksen toimintalinjat liikenneturvallisuuden parantamiseksi" ja "Tielaitoksen liikenneturvallisuussuunnitelma 2005".

Taulukko 5. Savo-Karjalan tiepiirin liikenneturvallisuussuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet eri aihealueille.

Aihealue	Toimintaperiaate
Liikennejärjestelmän turvallisuus	Savo-Karjalan tiepiiri toimii aktiivisesti alueellisten ja paikallisten liikennejärjestelmien turvallisuuden parantamiseksi.
Liikenneturvallisuustavoitteeseen sitoutuminen	Tiepiiri sitoutuu yhteiskunnan asettamaan liikenneturvallisuuden parantamistavoitteeseen ja toimii sen toteuttamiseksi kulloinkin käytettävissä olevin parhain keinoin.
Yleisten teiden turvallisuuslaatu	Tiepiiri edistää liikkumisen ja kuljetusten turvallisuutta kaikissa olosuhteissa sekä taajamien että haja-asutusalueiden yleisillä teillä.
Taajaan asuttujen alueiden tiet	Liikennejärjestelmän kannalta hyvän taajamatieverkon hierarkian säilyttämiseksi tai parantamiseksi on toimittu yhteistyössä kuntien kanssa. Autojen nopeustaso on sovitettu taajamaympäristöä vastaavaksi.
Haja-asutusalueiden tiet	Tiestö, sen hoitotaso ja autojen nopeustasot mahdollistavat yhdessä turvallisen, toimivan ja ympäristön huomioon ottavan liikenteen. Erityisesti on panostettu päätieverkon vakavien liikenneonnettomuuksien riskin pienentämiseen.
Pitkäjänteinen työ vakavien onnettomuuksien ehkäisemiseksi	Tiepiiri etsii ja ottaa käyttöön keinoja erityisesti liikennekuolemien ja muiden vakavien henkilövahinkojen vähentämiseksi yhteistyössä muiden liikenneturvallisuustyötä tekevien kanssa.
Kansalaisten osallistuminen ja tienpidon laadunhallinta	Organisaatiota ja toimintaa kehittäessään tiepiiri parantaa kansalaisten osallistumismahdollisuuksia ja varmistaa tienpidon liikenneturvallisuuslaadun tilaus- ja tuotantotoiminnassa.
Liikenneturvallisuustietämys	Tiepiiri huolehtii alueellaan omin toimin sekä yhteistyössä eri tahojen kanssa liikenneturvallisuustietämyksen ajanmukaisuudesta ja turvallisuustiedotuksesta.

4.3 Nilsin kaupungin liikenneturvallisuustavoitteet

Nilsin kaupungin liikenneturvallisuuden yleistavoitteeksi on otettu:

Valtakunnallisten ja alueellisten tavoitteiden mukaisesti Nilsin kaupungin pitkän aikavälin tavoitteena on, ettei kenenkään tarvitse inhimillisen virheen vuoksi kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä.

Yleistavoitetta täsmennetään seuraavilla liikenneturvallisuustyön tavoitteilla.

- *Taajamien liikennenympäristöä parannetaan erityisesti kevyen liikenteen lähtökohdista ja sopeuttaen autoliikenteen nopeustaso ympäristön mukaiseksi.*
- *Kaavoituksessa, rakennusvalvonnassa ja muussa maankäytön suunnittelussa varmistetaan liikenneturvallisuuden näkökohdat (liikenneturvallisuuden tarkistuslistat).*
- *Nilsissä tehdään järjestelmällistä ja suunniteltua liikennekasvatusta, -valistusta ja -tiedotusta yhteistyössä eri hallinnonalojen ja yhteistyökumppaneiden kesken.*
- *Edistetään liikenteen turvavälineiden ja -varusteiden käyttöä valistuksen, kampanjoiden, valvonnan ja vuokraustoiminnan avulla.*
- *Erityistä huomiota kiinnitetään matkailuliikenteen, matkailuun liittyvien ulkoilu- ja moottorikelkkareittien sekä ohjattujen matkailupalveluiden liikenneturvallisuuteen.*

5 TOIMENPITEET LIIKENNEYMPÄRISTÖN TURVALLISUUDEN PARANTAMISEKSI

Onnettomuustarkastelun ja ongelma-analyysin pohjalta on suunniteltu toimenpiteet liikenneturvallisuuden parantamiseksi ja onnettomuusriskin pienentämiseksi. Luettelo toimenpiteistä on liitteenä 2.

5.1 Rakenteelliset toimenpiteet kirkonkylässä

Kirkonkylään esitetyt rakenteelliset toimenpiteet käyvät ilmi kuvasta 20.

Nilsiantie (paikallistie 16425)

Nilsiantien sekä maanteiden 569 ja 577 liittymään esitetään rakennettavaksi kiertoliittymä. Kiertoliittymä muodostaa ajonopeuksia hillitsevän taajamaportin kirkonkylään tultaessa, helpottaa sivusuuntien liikennöintiä sekä parantaa kevyen liikenteen asemaa tienylityksissä.

Nilsiantien pitkille suorille osuuksille keskustan pohjoispuolella ja Uitinkylässä esitetään rakennettavaksi yhteensä yhdeksän suojatien keskisaareketta nykyisten suojateiden kohdille. Keskisaarekkeiden avulla hillitään ajonopeuksia ja parannetaan kevyen liikenteen asemaa suojatieylityksissä.

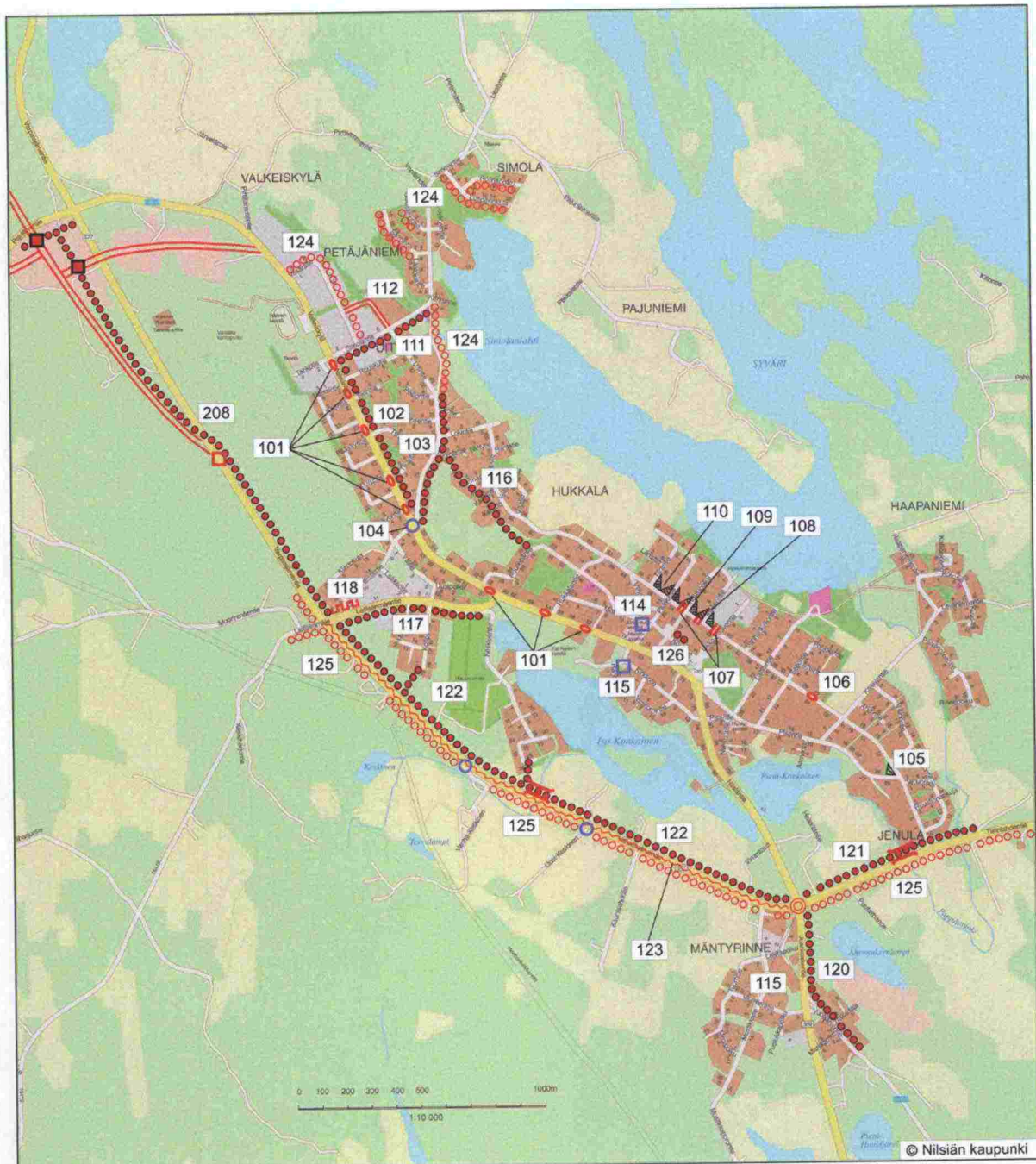
Nilsiantien ja Uitintien liittymä esitetään parannettavaksi siirtämällä Uitintien linjausta kohtisuoremmaksi Nilsiantietä kohti ja nostamalla Uitintien tasausta liittymässä sekä katkaisemalla Eskon Puodin kohdalta Nilsiantien liittymä.

Kuva 19.

Uitinkylässä Nilsiantien pitkälle suoralle esitetään useampia suojatien keskisaarekkeita ajonopeuksia hillitsemään. Tien länsilaitaan tarvitaan kevyen liikenteen väylä, joka voi kaarrella komean puuston säilyttämiseksi.

Rakenteelliset toimenpiteet kirkonkylässä

	Uuden tien / kadun rakentaminen		Kevyen liikenteen väylän rakentaminen		Näkemäraivaus
	Tien leventäminen / rakenteen parantaminen		Suojatien keskisaareke		Tievalaistuksen rakentaminen
	Kiertoliittymä		Korotettu suojatie		Kevyen liikenteen silta
	Liittymän parantaminen		Liikennejärjestelyjen parantaminen		Kevyen liikenteen alikulku
	Hankenumbero		Liittymän katkaisu		Moottorikelkkareitin alikulku

Nilsin liikenneturvallisuussuunnitelma

Kuva 20. Rakenteelliset toimenpiteet kirkonkylässä.

Syvärintie

Syvärintielle esitetään koulujen kohdalle rakennettavaksi kolme korotettua suojatietä sekä näihin liittyen asetettavaksi 30 km/h -nopeusrajoitus. Terveyskeskuksen kohdalle esitetään suojatien keskisaareketta. Suunnitelmassa esitetään myös pensasaitojen rajaamien näkemien parantamista Syvärintielle Pisantien, Koulupolun, Paavontien ja Tiirantien liittymissä.

Kuva 21. Jalankulkuliikenne Syvärintien poikki on koulukeskuksen kohdalla vilkasta. Nykyisellään liian loivasti korotetun suojatien (kuvassa) lisäksi Syvärintielle esitetään kahta muuta korotettua suojatietä ja niihin liittyen 30 km/h -nopeusrajoitusta.

Ohikulkutie (maantie 577)

Ohikulkutien ja Tahkovuoren tieyhteyden parantamista on selvitetty tämän liikenneturvallisuussuunnitelman rinnalla tehdyssä tarveselvityksessä.

Ohikulkutien välille Kuopiontie (mt 569) - Laitisenmäentie esitetään tien leventämistä ja osalle matkaa rakenteen parantamista sekä yksityisieliittymien parantamista. Edelleen esitetään erillisen kevyen liikenteen väylän rakentamista tien koillispuolelle. Väylä esitetään kytkettäväksi asutukseen lyhyillä yhdysväylillä Keskisentien ja Kotipolun päistä. Tievalaistus esitetään rakennettavaksi vasta kevyen liikenteen väylän yhteydessä, koska pelkkä valaistus lisää kuntoilijoita kapealla ja vaarallisella tieosuudella. Laitisenmäentien liittymä tulisi valaista omana kohteenaan liittyen Laitisenmäentien valaistukseen.

Välillä Laitisenmäentie Tahkovuoren liittymä maantien 577 linjausta esitetään siirrettäväksi noin 2,8 kilometrin matkalla uudelle nykyisen tien länsipuoliselle linjalle Valkeiskylän alueella. Tähän liittyen Nilsin paikallistie 16425 siirretään uudelle sora-alueen pohjaa kulkevalle linjalle noin 0,8 kilo-

metrin matkalta ja maantie 5762 siirretään uudelle paikalle noin 0,6 kilometrin matkalla, jolloin Valkeiskylän liittymä saadaan porrastetuksi liittymäksi. Samalla saadaan ongelmalliset maanteiden 577 ja 5762 tasaukset paremmiksi. Soranottoalueiden maisemointi esitetään tehtäväksi hankkeen yhteydessä. Maantien 577 siirto mahdollistaa nykyisen tien alle jätetyn kapean sorakannaksen hyödyntämisen.

Hankkeeseen liittyy kevyen liikenteen väylä Laitisenmäentien liittymästä Valkeiskylään sekä kevyen liikenteen alikulut Valkeiskylässä. Uuteen paikkaan rakennettavalle Nilsiantien osuudelle tulee myös erillinen kevyen liikenteen väylä.

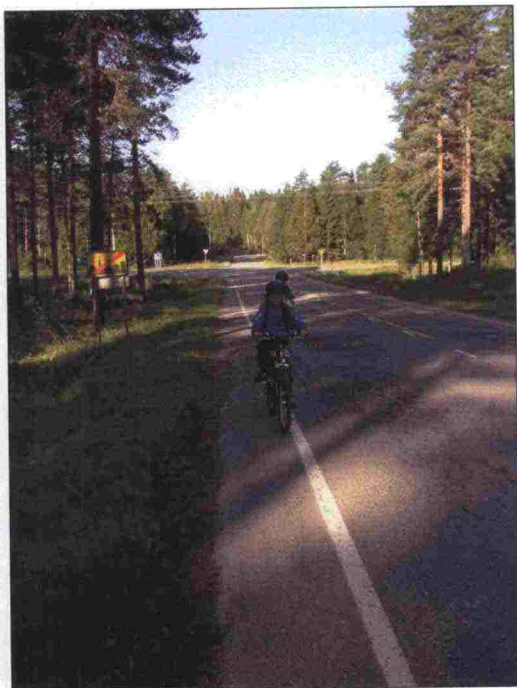
Kevyen liikenteen väylät

Nilsin kirkonkylän kevyen liikenteen väyläverkkoa esitetään täydennettäväksi seuraavasti:

- Nilsiantielle (pt 16425) välille Uitintie – Simolantie
- Laitisenmäentielle välille hautausmaan pysäköintialue – mt 577
- Uitintielle välille Nilsiantie – Simolantielle johtava yhteys
- Simolantielle välille Nilsiantie – Karkuntie
- Koulutielle Koulupolun liittymässä (nykyisen väylän täydentäminen).

Lisäksi esitetään kevyen liikenteen puistoväylän rakentamista Puusepäntieltä Lähdepuiston kautta Piennartien länsipäähän ja edelleen Uitintielle. Väylä toimisi kevyen liikenteen pääyhteytenä ja ulkoiluraitina keskustasta Uitinkylän ja Petäjaniemen suuntaan.

Kirkonkylän reuna-alueella esitetään nykyisellään maantien 577 liittymään päättyvän Nilsiantien kevyen liikenteen väylän jatkamista Kuopiontien (mt 569) varteen Vuotjärventielle. Tiirinlahdentielle (mt 577) esitetään erillistä kevyen liikenteen väylää Kuopiontieltä (mt 569) Syvärintien liittymään.

Kuva 22.

Laitisenmäentielle esitetään kevyen liikenteen väylää hautausmaan pysäköintialueelta ohikulkutielle.

Tievalaistuksen täydentäminen

Ohikulkutiellä (mt 577) tievalaistusta esitetään omana hankkeenaan Laitisenmäentien liittymään sekä kevyen liikenteen väylään liittyen välillä Kuopiontie (mt 569) - Laitisenmäentie. Tiirinlahdentielle (mt 577) tievalaistusta esitetään Kuopiontieltä (mt 569) alkaen ohi Syvärintien liittymän.

Kirkonkylässä valaistus esitetään rakennettavaksi Rotinapolulle, Lusperinkujalle, Suistamontielle, Salmitielle ja Vasaratielle. Lisäksi kevyen liikenteen väylä Uitintieltä Simolantielle esitetään valaistavaksi.

Muut kohteet

Linja-autoaseman piha-alueen järjestelyjä esitetään parannettavaksi siten, että linja-autoille rakennetaan lähtölaiturit.

Kirkkotien ja Rantalantien liittymässä olevan paikoitusalueen järjestelyjä esitetään parannettavaksi erottamalla paikoitusalue katualueesta korotetulla kevyen liikenteen väylällä.

Tarinatahkon päiväkodin ympäristöä parannetaan rakentamalla suunnitelmassa esitetty katuyhteys Simolantieltä Vasaratielle sekä jättölevike päiväkodin kohdalle.

Verstastien läntinen liittymä Laitisenmäentielle esitetään katkaistavaksi.

5.2 Rakenteelliset toimenpiteet muualla kunnassa

Rakenteelliset toimenpiteet sekä liikenteen ohjaukseen liittyvät toimenpiteet kirkonkylän ulkopuolella on esitetty kuvassa 23.

Kantatie 75

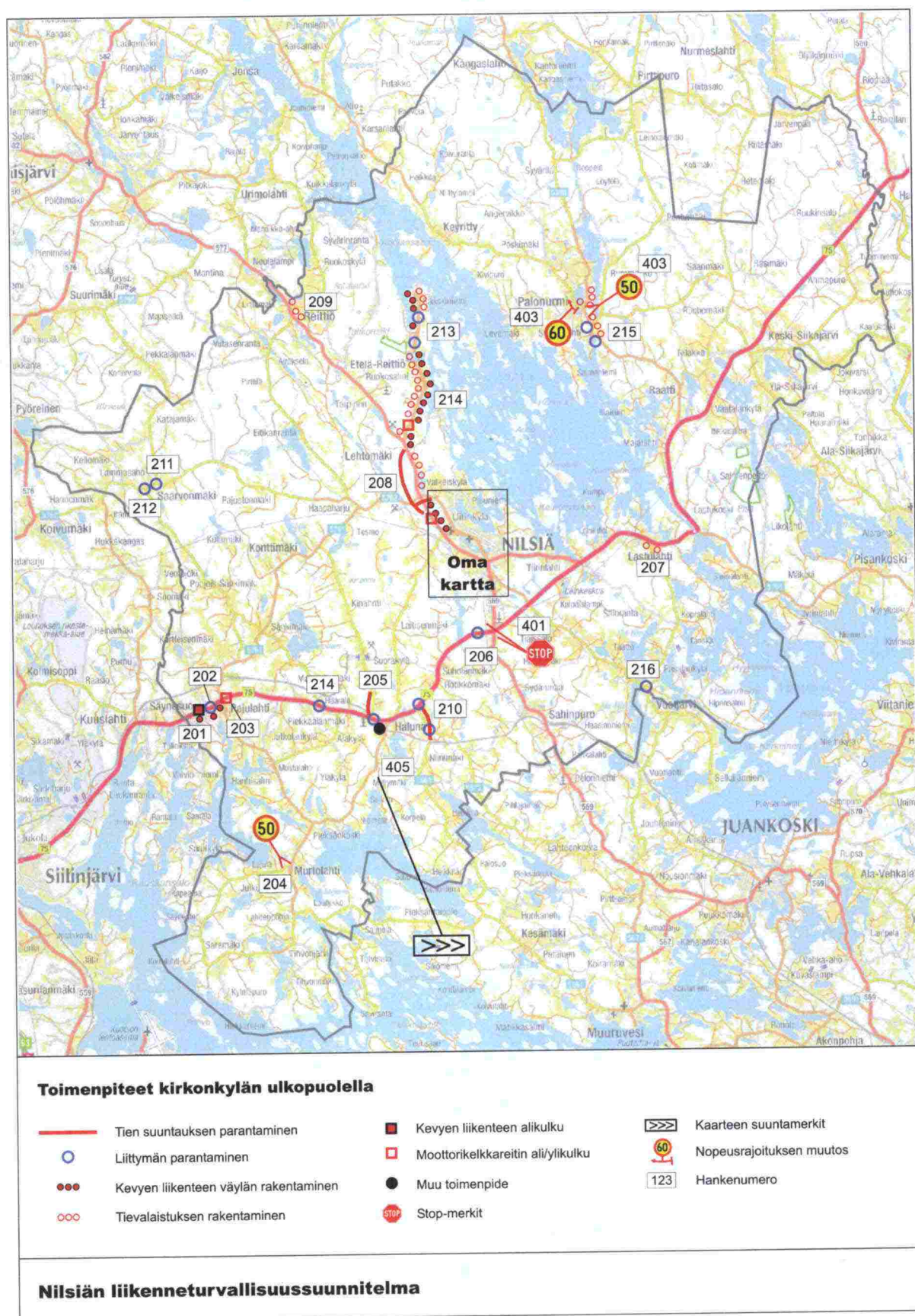
Kortteisenmäentien liittymään esitetään rakennettavaksi kevyen liikenteen alikulku sekä kantatielle kevyen liikenteen väylä välille Kortteisenmäentie – Pajulahden Shell. Kortteisenmäentiellä esitetään myös tasauksen laskua. Ratkaisu on vuonna 1999 laaditun tarveselvityksen mukainen.

Pajulahden alueella esitetään katkaistavaksi kangaskaupan liittymä mt 5761 liittymän väistötien kohdalla. Shell-huoltoaseman kohdalla esitetään rakennettavaksi moottorikelkkareitin alikulku. Sänkimäen paikallistien (16375) liittymää esitetään siirrettäväksi noin 200 metriä länteen.

Halunalla esitetään ensi vaiheessa yksityistieliittymän katkaisemista Kinahmin paikallistien liittymän väistötien kohdalla. Myöhemmin Kinahmin paikallistietä esitetään linjattavaksi uudelleen noin 2 kilometrin matkalta ja kantatieliittymän siirtämistä.

Muuruvedentien (mt 5661) suuntaus ja tasaus esitetään parannettavaksi noin 1,5 kilometrin matkalta kantatieltä etelään. Sydänmaalla esitetään huoltoaseman liittymään rakennettavaksi väistötila. Lastulahdessa esitetään valaistuksen rakentamista Vuotjärven paikallistien (16455) liittymään ulottuen koulun ohi.

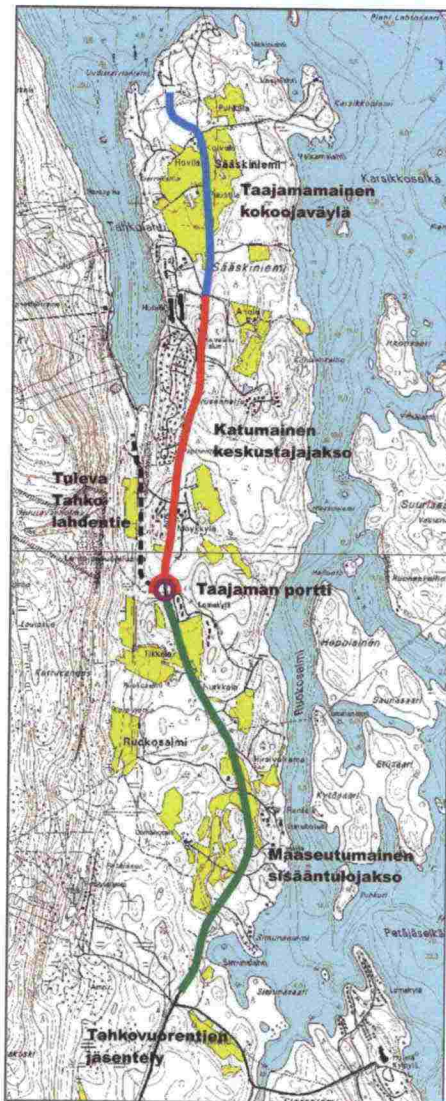

Kuva 23. Rakenteelliset ja liikenteenohjaustoimenpiteet Nilsissä.

Tahkovuoren maantie 5775

Tämän suunnitelman rinnalla tehdyssä Tahkovuoren tieyhteyden tarveselvityksessä Tahkovuoren maantielle on esitetty toimenpiteet erikseen tien keskustajaksolle ja sisääntulojaksolle.

Kuva 24. Erilaiset tiejaksot Tahkovuorella.

Tahkovuoren ydinalueesta on tarkoitus tehdä tiivis keskustapalveluiden alue hotelleineen, kaupallisine palveluineen ja liikuntapaikkoinen. Nykyisin maantiemäinen tie on tarpeen sopeuttaa ympäristöön, jossa liikenne toimii enemmän kevyen liikenteen ehdoilla ja jossa nopeudet pitää saada alhaisiksi.

Etelästä tultaessa **keskustaosuuden** porttikohdaksi esitetään kiertoliittymää suunnitellun Tahkolahdentien liittymään, jossa suuri osa liikenteestä erkanee laskettelukeskuksen pysäköintialueille ja Tahkolahden uusille hotelleille. Toista kiertoliittymää esitetään Syvärinkaaren - Ahopellontien liittymään, josta tulee Liikuntakeitaalle ja tulevaisuudessa myös hotelli Tahkovuorelle johtava liittymä.

Keskustajaksolla kevyt liikenteen risteämiset toteutetaan tasossa suojateinä, jotka voivat olla kavennettuja ja korotettuja. Tieympäristö ja valaistus toteutetaan katumaisesti.

Nykyisin hotelli Tahkovuoren liittymässä olevaan alikulkuun päättyvää kevyen liikenteen väylää on tarpeen jatkaa pohjoisessa tien päässä olevalle pysäköintialueelle saakka.

Sisääntulojaksolla tie säilyy maantiemäisenä ja toimii matkailualueen sisääntulo- ja kokoojaväylänä. Erillisen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen on tarpeen varautua. Väylää tarvitaan sekä välittämään tien varressa olevien lomakohteiden kevyttä liikennettä että matkailukeskukselle tyypillisen kuntoilu liikenteen käyttöön (kävely, pyöräily, rullaluistelu yms.). Samalla on tarpeen rakentaa tievalaistus.

Tiejakson eteläpäässä moottorikelkkareitti risteää maantien. Reitille tarvitaan alikulku. Vaihtoehtoisesti voitaisiin harkita ylikulkua, joka voisi samalla toimia matkailukeskuksen sisääntulokohtana.

Muut tiet

Palonurmen kylän kohdalla esitetään rakennettavaksi tievalaistus maantielle 5780 seurantalolta kaupan pohjoispuolelle sekä paikallistielle 16349 koululta Levämäen yksityistien liittymään. Lisäksi esitetään seurantalons eteläisen liit-

tymän parantamista ja pohjoisemman liittymän katkaisemista sekä entisen osuuspankin eteläpuoleisen liittymän katkaisemista.

Maantielle 577 Reittiön koulun kohdalle esitetään valaistuksen rakentamista vajaan kilometrin matkalle.

Maantiellä 5762 Saarvonmäen kohdalla esitetään molempien paikallisteiden 16343 ja 16345 liittymien parantamista.

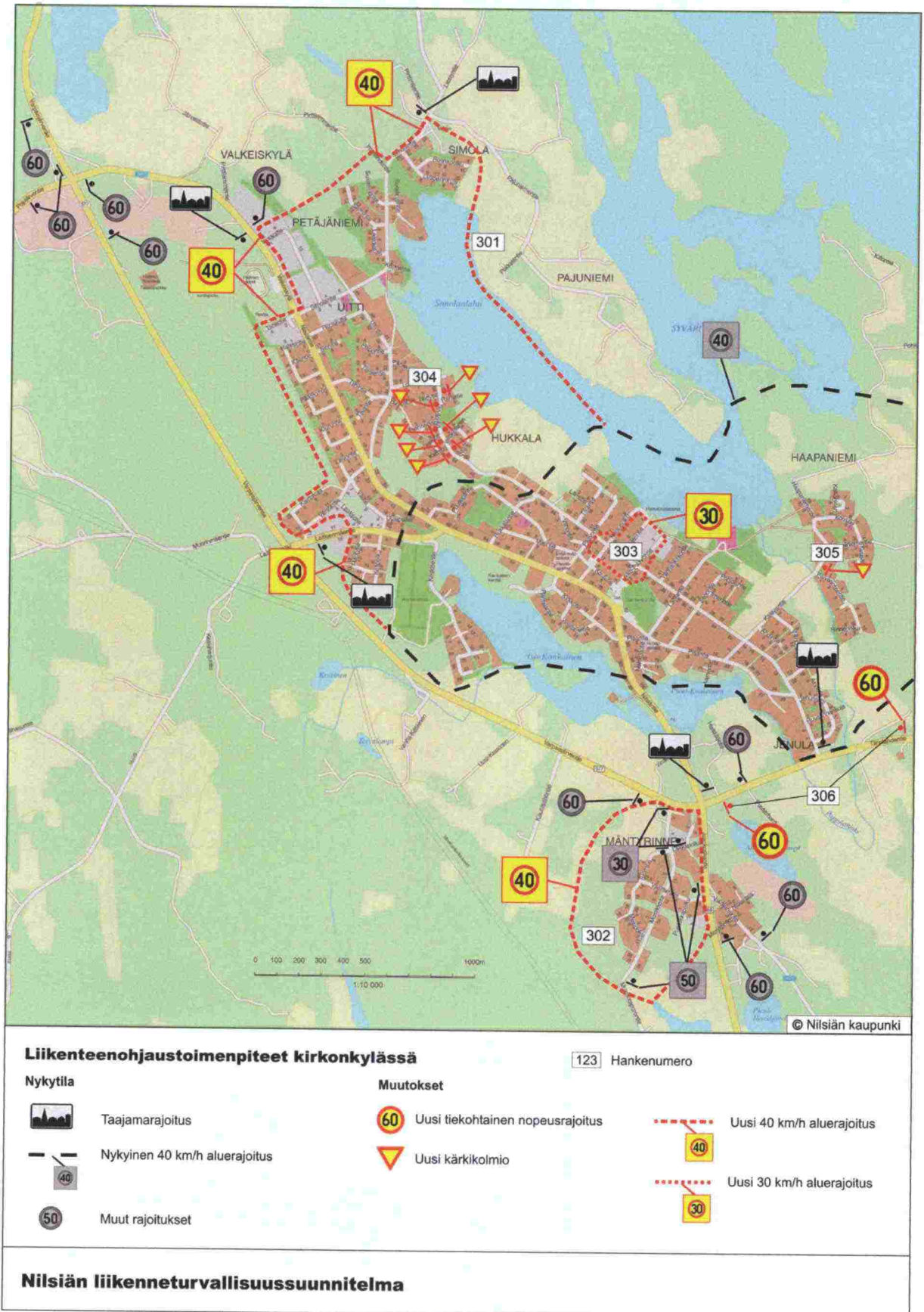
Kuva 25. Katajamäen paikallistien 16343 liittymässä Saarvonmäessä näkemiä tulisi parantaa teiden tasausta laskemalla.

Vuotjärvellä esitetään paikallisteiden 16431 ja 16455 liittymän parantamista linjaamalla paikallistie 16431 hieman lännemmäksi ja laskemalla tien tasausta. Liittymässä oleva entiselle koululle johtava yksityistien liittymä esitetään siirrettäväksi noin 0,1 kilometriä itään.

5.3 Liikenteenohjaus

Liikenteen ohjaukseen liittyvät toimenpiteet kirkonkylän alueella on esitetty kuvassa 26.

Kirkonkylän 40 km/h -aluerajoitusta esitetään laajennettavaksi siten, että alue alkaa Nilsiantiellä Simolantien pohjoispuolelta, Laitisenmäentieltä Laaksotien liittymän länsipuolelta ja Simolantieltä Museon kohdalta. Aluerajoituksen laajennuksen myötä rajoituksen piiriin tulevat Hukkalan, Uitinkylän, Peltäjäniemen ja Simolan asuntoalueet. Rajoitusalueen laajentamisella yhtenäistetään rajoituskäytäntöä kirkonkylän alueella ja parannetaan erityisesti kevyen liikenteen turvallisuutta.

Kuva 26. Liikenteen ohjaustoimenpiteet kirkonkylässä.

Syvärintielle esitetään 30 km/h -aluerajoituksen asettamista koulukeskuksen kohdalle Ukko-Paavontien ja Koulupolun välille kattaen Meijerintien alueen. Rajoitus liittyy Syvärintielle kaavailtuihin korotettuihin suojateihin.

Mäntyrinteen alueelle esitetään asetettavaksi yhtenäinen 40 km/h -aluerajoitus.

Tiirilahdentiellä (mt 577) nykyinen 80 km/h -rajoitus esitetään alennettavaksi 60 km/h -rajoitukseksi Kuopiontieltä (mt 569) ohi Syvärintien liittymän.

Maastotyön aikana on tarkasteltu tie- ja katuverkon etuajo-oikeussuhteet. Nykyisellään kirkonkylän pääväylinä toimivien Nilsintien (pt 16425), Laitisenmäentien, Syvärintien, Simolantien ja Kalevantien liittymissä on sivusuunnissa kärkikolmiot. Koska väylähierarkia on suhteellisen selvä ja voimakas, ei väistämisvelvollisuusjärjestelyjä esitetä purettavaksi.

Yhdenmukaisuuden vuoksi Syvärintään pohjoisosassa kärkikolmiot esitetään lisättäväksi lyhyiden asuntokatuojen (Viljatie, Vellikellontie, Rantatie, Karhitie, Kaskitie, Piennartie ja Niittytie) liittymiin. Yhdenmukaisuuden vuoksi kärkikolmio esitetään lisättäväksi Päivärinteentielle Kalevantien liittymään.

Kirkonkylän ulkopuolelle esitetyt liikenteenohjaustoimenpiteet käyvät ilmi aikaisemmin esitetystä kuvasta 23.

Nykyisiin nopeusrajoituksiin esitetään seuraavia muutoksia:

- Murtolahden koulun kohdalle 50 km/h paikallinen nopeusrajoitus (pt 16381).
- Palonurmen kylän kohdalle maantielle 5780 60 km/h -nopeusrajoitus seurantalolta kaupan pohjoispuolelle sekä 50 km/h -rajoitus Palonurmen koulun ja paikallistien 16349 liittymän kohdalle. Lisäksi paikallistiellä 16349 esitetään 60 km/h rajoituksen jatkamista Levämäen yksityistien pohjoispuolelle.

Sydänmaan liittymään kantatiellä 75 esitetään STOP -merkkien lisäämistä liittyviin suuntiin maantielle 569.

Pieksänkosken paikallistielle 16383 Kinahminlahden kohdalle esitetään lisättäväksi kaarteiden suuntamerkit.

5.4 Muut toimenpiteet

Kunnossapito

Kunnossapidon osalta merkittävimmät toimenpiteet ovat lumenauraus, liukaudentorjunta ja avaruuskäytävien poisto liittymien näkemäalueilta.

Ongelmakartoituksessa ei Nilsin osalta ole tullut esiin paljoakaan kunnossapitoa koskevaa palautetta.

Päällysteiden kunto

Päällysteiden kunto on paikoin ongelmallinen osalla niin kaupungin kuin Tiehallinnon vastuulla olevia väyliä.

*Kuva 27.
Huonokuntoinen kevyen liikenteen väylä Syvärintiellä vaatisi leventämistä ja päällysteen uusimista.*

Kirkonkylässä joidenkin kevyen liikenteen väylien päällyste on niin huonossa kunnossa, että se rajoittaa pyöräilyä. Pahimmassa kunnossa on Syvärin-pään pohjoisosan kevyen liikenteen väylä (kuva 27). Pahimmat epäkohdat tulisi saada korjattua pikaisesti.

Sorateiden pintaukset (SOP) ovat joillakin paikallisteillä niin huonokuntoisia, että ne haittaavat selvästi liikennöintiä ja epätasaisina ovat myös riski liikenneturvallisuudelle. Mikäli rahoitusta teiden peruskorjaukseen ei ole mahdollista järjestää, tulisi harkita pahimpien osuuksien palauttamista sorateiksi.

Näkemäraivaukset

Kasvillisuuden muodostamien näkemäesteiden raivaus on tarpeen useissa liittymissä niin kirkonkylässä kuin muualla kunnassa.

Yleisille teille tullessa yksityistien suunnasta tulisi vähintään 10 metrin etäisyydellä päätien reunasta nähdä 130 - 270 metrin päähän päätien nopeatasosta riippuen. Poikkeuksellisesti kohtuuttomien kustannusten välttämiseksi tontti- ja maatalousliittymissä näkemäalueen etäisyys voi olla 6 metriä päätien reunasta. Vastuu näkemäalueen kunnossapidosta kuuluu yksityistien pitäjälle tai tontinomistajalle.

Katujen osalta näkemävaatimukset määräytyvät asemakaavan perusteella, mutta pääkatujen liittymissä tulisi noudattaa yleisiä teitä vastaavia näkemävaatimuksia. Vastuu kasvillisuuden ja muiden näkemäesteiden poistamisesta on tontinomistajalla. Valvonta ja toimenpidekehottusten antaminen kuuluvat tienpitäjälle.

5.5 Toteuttamisohjelma

Toteuttamisohjelmaa laadittaessa on otettu huomioon Nilsin kaupungin ja Savo-Karjalan tiepiirin rahoitusmahdollisuudet, hankkeiden kiireellisyys sekä toteuttamismahdollisuudet ja -kustannukset. Toimenpiteistä koottu toteuttamisohjelma on liitteenä 2. Toimenpiteet on ryhmitelty kolmeen kiireellisyysluokkaan, joiden toteuttaminen vie 3 – 5 vuotta kukin rahoitusmahdollisuuksista riippuen.

Kiireellisyysluokkien ohjeelliset ajoitukset ovat:

- Kiireellisyysluokka I vuosina 2004 – 2008
- Kiireellisyysluokka II vuosina 2009 – 2012
- Kiireellisyysluokka III vuoden 2013 jälkeen

Taulukko 6. Yhteenveto toteuttamisohjelmasta.

Toimenpideryhmä		Kustannukset (1000 €)							Onn. vähenemä (hvjo/v)	
		Kiireellisyysluokka								
		I	II	III	Yht.					
Rakenteelliset toimenpiteet/ Vastuutaho										
- kirkonkylä	Tiehallinto	230	340,1	855	1 240	2 500	2 660	3 585	4 240,1	0,182
	Nilsin kaupunki	109,5		385		160		654,5		
	Yksityinen	0,6		-		-		0,6		
- muu kunta	Tiehallinto	568	1 108	224	284	2 240	3 200	3 032	4 592	0,210
	Nilsin kaupunki	540		60		960		1 560		
	Liikenteenohjaustoimenpiteet/ Vastuutaho									
- kirkonkylä	Tiehallinto	1,1	3,8	-		-		1,1	3,8	0,408
	Nilsin kaupunki	2,7		2,7						
	- muu kunta	Tiehallinto		2,3		2,3		-		
Nilsin kaupunki	-	-								
Yhteensä		1 454,2		1 524		5 860		8 838,2		0,811

Toteuttamisohjelmaan sisältyvien hankkeiden kustannukset ovat yhteensä 8,8 milj. €. Kirkonkylän hankkeiden osuus on 4,2 milj. € (48 %) ja muun kunnan osuus 4,6 milj. € (52 %). Tahkon tieyhteyden toimenpiteiden osuus koko toteuttamisohjelmasta on 57 % (5,0 milj. €). Hanke sijoittuu kaikkiin kiireellisyysluokkiin.

Toteuttamisvastuun mukaan hankkeet jakautuvat siten, että Savo-Karjalan tiepiirin vastuulla olevien hankkeiden kustannukset ovat yhteensä 6,6 milj. € (75 % kokonaiskustannuksista) ja kaupungin vastuulla olevat hankkeet yhteensä 2,2 milj. € (25 %). Osa hankkeista on sekä tiepiirin että kaupungin vastuulla. Pieni osa hankkeista edellyttää yksityisten kiinteistöjen tai yksityistiekuntien osallistumista.

Kiireellisyysluokkaan I kuuluvien hankkeiden kustannukset ovat lähes 1,5 milj. € (16 % kokonaiskustannuksista) ja ne jakaantuvat lähes tasan tiepiirin ja kaupungin vastuulle. Kiireellisyysluokan II hankkeiden kustannukset ovat noin 1,5 milj. € (16 %), joista tiepiirin vastuulla on 71 % ja kaupungin vastuulla 29 %. Kiireellisyysluokan III hankkeiden kustannukset ovat noin 5,9 milj. €, joista 81 % kustannuksista on tiepiirin vastuulla ja 19 % kaupungin vastuulla.

5.6 Toimenpiteiden liikenneturvallisuusvaikutukset

Esitettyjen toimenpiteiden liikenneturvallisuusvaikutukset on arvioitu Tarva 4.3. -ohjelmalla. Ohjelmalla pystytään laskemaan tien parannustoimenpiteiden keskimääräinen vaikutus henkilövahinkoon johtaneisiin onnettomuuksiin.

Toimenpiteiden arvioidaan vähentävän 0,8 henkilövahinkoon johtavaa onnettomuutta vuodessa. Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien toimenpiteiden vaikutus merkitsee 11 % vähennystä viime vuosien keskimääräisestä 7,2 henkilövahinko-onnettomuudesta/vuosi.

Toimenpiteiden kustannustehokkuutta kuvastaa se, että yhden henkilövahinko-onnettomuuden vähentäminen vuodessa maksaa keskimäärin 10,9 milj. €.

Toimenpiteiden avulla saatavaksi kansantaloudelliseksi onnettomuuskustannusten säästökseksi arvioidaan noin 314 000 €/vuosi (yksikköhintana 387 000 €/hvjo).

6 LIIKENNEKASVATUS, -VALISTUS JA -TIEDOTUS

6.1 Yleistä

Liikenneministeriön Nilsin kaupungille myöntämän kuntakannustinrahan yhtenä ehtona oli, että kaupungin liikenneturvallisuussuunnitelma sisältää myös liikennekasvatus, -valistus ja -tiedotusosan (KVT-suunnitelman). Sillä tarkoitetaan suunnitelmaa, jonka mukaan kunnan hallintokunnissa tehtävä liikenneturvallisuustyö on organisoitu ja toteutetaan.

KVT-suunnitelma lähtee kunnan omista liikennekasvatus, -valistus ja -tiedotustarpeista. Tarkoituksena on löytää menetelmiä, joiden avulla liikenneturvallisuus saadaan osaksi jokaisen kuntalaisen arkea, organisoida hallintokunnissa kasvatuksen, valistuksen ja tiedotuksen keinoin tehtävä liikenneturvallisuustyö tavoitteelliseksi ja kaikki ikäluokat ja tienkäyttäjryhmät kattavaksi sekä sitouttaa eri toimijat ja yhteistyötahot liikenneturvallisuusajattelun.

Liikenneturvallisuustyössä liikennekasvatuksen, -valistuksen ja -tiedotuksen menetelmin pyritään muuttamaan tienkäyttäjien liikenneasenteita ja -käyttäytymistä turvallisemmaksi. Tämä tapahtuu antamalla oikeaa tietoa oikeaan aikaan. Kannustamalla harjoittelemaan tarvittavia liikennetaitoja ja korostamalla tienkäyttäjien omakohtaisen vastuun merkitystä turvallisen liikkumisen avaintekijänä, kasvatuksen, valistuksen ja tiedotuksen keinoin tienkäyttäjille halutaan herättää tietoisuus liikenteen riskeistä ja halu vähentää niitä omalla ja toisten kohdalla sekä antaa keinoja hallita riskejä.

6.2 KVT-suunnitelman tavoitteet

Nilsin KVT-suunnitelman tavoitteiksi päätettiin asettaa:

- *Luoda perusta suunnitelmalliselle ja jatkuvalle, eri ikäryhmien tarpeet huomioon ottavalle liikennekasvatus, -valistus ja -tiedotustyölle.*
- *Parantaa tienkäyttäjien kykyä tunnistaa liikenteen riskejä ja lisätä halua välttää niitä.*

6.3 KVT-suunnitelma vuosille 2004-2006

Suunnitelman tekoa varten muodostettiin hallintokunnittain viisi alatyöryhmää:

- Neuvola ja päivähoito (alle kouluikäiset)
- Esikoulu ja koulu (kouluikäiset)
- Nuoriso (alle 18 -vuotiaat ja 18-25 -vuotiaat)
- Työikäiset
- Iäkkäät (65-75 ja yli 75 -vuotiaat) sekä vammaiset.

Työryhmät laativat omien asiakasryhmiensä liikennekasvatuksen, -valistuksen ja -tiedotuksen tavoitteet, suunnittelivat keinot tavoitteisiin pääsemiseksi ja nimesivät vastuutahon tai tahot.

Hallintokunnittaiset suunnitelmat on tiivistetty taulukkomuotoon (liite 3). Alatyöryhmien kokoonpanot esitellään kunkin ryhmän suunnitelmataulussa.

Kuva 28. Kasvatus-, valistus- ja tiedotussuunnitelman laatiminen on vaatinut monta kokousta. Kuva työryhmien yhteiskokouksesta elokuussa 2003.

Neuvola ja päivähoito

Neuvolan ja päivähoidon suunnitelmassa lähdetään henkilökunnan ja vanhempien liikennekasvatusvalmiuksien lisäämisestä. Koulutusta antavat henkilökunta, Liikenneturva ja poliisi. Toinen valmiuksia lisäävä toimenpide on oppimateriaalin ajantasaistaminen.

Varsinaisesta kohderyhmästä alle 3 -vuotiaiden turvalaitteiden käytön lisääminen on ensisijaista. Tätä edistetään vanhempiin vaikuttamalla. Yhteistyötä henkilöstön ja lasten vanhempien kanssa odotetaan Liikenneturvalta ja mahdollisilta muilta asiantuntijoilta.

3 – 6 -vuotiaiden turvallisuuteen vaikutetaan suoraan päivähoidon ja seurakunnan kerhon käyttämin kasvatuskeinoin ja -materiaalein (leikit, pelit, harjoittelu, toisto jne.). Vanhempien samansuuntainen tuki on myös hyvin tärkeää. Myös tämän ikäryhmän oppimista voidaan vahvistaa vierailevien asiantuntijoiden toimesta.

Ikäryhmän turvallisuuden kannalta on keskeistä tiedostaa lasten liikkumis- ja leikkipaikkojen vaarat ja suojella lasta niiltä.

Lisäksi tulee muistaa tiedotuksen merkitys, liikenteeseen liittyvistä asioista/ tapahtumista yritetään saada juttuja paikallislehteen (esim. turvaliivien hankkiminen päiväkoteihin).

Koululaiset

Koululaisia koskeva KVT-suunnitelma muodostaa perustan koulun opetus-suunnitelman liikennekasvatusosalle, joka valmistuu myöhemmin.

KVT-suunnitelmassa tarkastellaan kouluikäisiä kolmen alaotsakkeen alla: leikkivät lapset, liikkuvat lapset ja itsenäiset liikkujat.

Leikkivien lasten (0-2 lk) kohdalla esiin nousee tarve kehittää lasten kykyä havainnoida liikennettä ja parantaa jalankulkijan sääntöjen tuntemista. Opetusmenetelminä ovat mm. tehtävät ja harjoitukset. Tärkeää ikäryhmän turvallisuudelle on myös vanhempien valistaminen ja kuljettajien koulutus. Suunnitelman toteutuksessa tarvitaan yhteistyötä päivähoidon henkilökunnan, vanhempien, poliisin ja joukkoliikenteen edustajien kanssa.

Liikkuvien lasten (3-6 lk) osalta keskeistä on liikenteen hallinnan parantaminen, turvavälineiden käyttö sekä jalankulkijoita ja pyöräilijöitä koskevien sääntöjen tunteminen. Opetusmenetelminä ovat luokkaopetus, harjoittelu, teematilaisuudet ja kampanjat.

Itsenäisten liikkujien (7-9 lk ja lukio) opetussisältöihin kuuluvat mopoilun turvallisuus, matkustajana oleminen, onnettomuustilanteissa toimiminen ja alkoholin vaikutus liikenneturvallisuuteen. Opetusta annetaan terveystarkastusten yhteydessä, tapa- ja asennekasvatuksen menetelmin, teemaviikkojen aikana sekä terveystiedon, yhteiskuntatiedon ja biologian opetuksen yhteydessä. Yhteistyötä tarvitaan terveydenhoitajan, vanhempien, kuljettajien, pelastuslaitoksen, autokoulun ja Liikenneturvan kanssa.

Opetussuunnitelman tavoitteet

Oppilas oppii toimimaan vastuullisesti ja turvallisesti liikenteessä ja vaikuttamaan liikenne- ja toimintaympäristön turvallisuuteen.

Opetussuunnitelman sisällöt

- Keskeiset liikennesäännöt ja erilaiset liikenneympäristöt.
- Muut huomioon otettava liikennekäyttäytyminen, liikenneympäristön turvallisuus ja turvalaitteet.
- Lähiympäristön vaaranpaikkojen kartoittaminen ja turvallisuuden parantaminen.

Nuoriso

Nuorisoikäisille suunniteltu valistus jakautuu kolmelle vuodelle. Keväälle 2004 ajoittuvan tapahtumapäivän kohderyhmänä ovat yläaste-, lukio- ja ammattikouluikäiset sekä heidän vanhempansa. Tiedotusluonteinen tapahtuma rakentuu 9 tehtävärastin pohjalle. Rasteilla on mahdollista tutustua

asiantuntijain opastuksella näytteillä oleviin liikenteen ja liikenneturvallisuuden osatekijöihin sekä ajokorttimääräyksiin.

Vuoden 2005 toukokuulle ajoittuva tapahtuma perehdyttää nuoret ja heidän vanhempansa päihteet ja liikenne -ongelmaan, liukkaalla ajamisen problematiikkaan, oikean tilannenopeuden merkitykseen ja onnettomuuden syntymekanismeihin.

Vuoden 2006 toukokuulle sijoittuvassa tapahtumapäivässä keskitytään mönkijöiden, moottoripyörien ja veneiden turvallisuuskysymyksiin. Kohderyhminä ovat tuolloin yläasteikäiset, lukiolaiset ja heidän vanhempansa.

Yhteistyökumppaneina tapahtumien toteutuksessa ovat vuorollaan lähes kaikki nilsiäläiset liikenteen ja liikenneturvallisuuden toimijat. Suunnitelma korostaa, että kaikkien toimijoiden tulisi sisäistää olevansa esimerkkejä nuoremmille.

Mainittujen tapahtumien lisäksi mm. paikallislehteen toimitetaan aineistoa nuorille suunnatun liikenneturvallisuusinformaation levittämiseksi.

Aikuisväestö

Aikuisväestön osalta KVT-suunnitelman turvallisuustoimenpiteet kohdistuvat maatalouselinkeinojen harjoittajiin, haja-asutusalueiden asukkaisiin, raskaan kaluston ja taksien ammattilaisiin, työikäiseen väestöön yleensä sekä matkailualan kohderyhmiin.

Vaativat olosuhteet (esim. talvisin) korostavat kuljettajien vastuuta pitää ajoneuvolaitteet kunnossa. Toiseksi painotetaan toisten liikkujien huomioon ottamista liikuttaessa poikkeavasti liikkuvalla ajoneuvolla sekä pyritään tiedottamaan muille tiellä liikkujille raskaan liikenteen ja työkonien vaatima tilantarve. Kolmanneksi esille nousee maataloudessa työskentelevien työkonien perehdyttämisen tarve sekä yleisesti työikäisen väestön koulutustarve. Työmatkaliikenteen turvallisuuden parantamista ei myöskään voi unohtaa.

Koulutuksen toteuttajia ovat viranomaisten lisäksi, autokoulu, Liikenneturva ja alan järjestöt.

Jokainen vaikuttaa omalla liikennekäyttäytymisellään turvalliseen ja sujuvaan matkantekoon niin työssä kuin vapaa-aikanakin.

Ikäihmiset ja vammaiset

Ikäihmisten KVT-suunnitelma tarkastelee kohderyhmän liikenneturvallisuustarpeita seniori-ikäisten (65-80 -vuotiaat) ja vanhusten (yli 80 -vuotiaat) näkökulmasta.

Ikäihmisten kohdalla kiinnitetään huomiota heidän liikkumisensa turvallisuuteen ikä-autoilijoina. Vastaanotoilla ja järjestöjen tilaisuuksissa valistetaan ikääntymisen vaikutuksista ajokykyyn. Asiaan kiinnitetään huomiota myös yleisöluennoilla ja iäkkäiden tienkäyttäjien koulutustapahtumissa. Omalääkärin tekemä ajokyvyn arviointi on myös tärkeällä sijalla.

Liikkumisen apuvälineiden käytön ohjausta annetaan teematapahtumissa ja turvalliseen liikkumiseen jalan ja pyörällä opastetaan tiedotteiden ja esitteiden avulla.

Vammaisille (eri-ikäiset liikkumis- ja toimintaesteiset) annetaan ohjattua harjoittelua jalankulkijana, pyöräilijänä ja sähköisten apuvälineiden käyttäjänä. Liikkumisen apuvälineiden käyttöä ohjataan ja heijastimen käytön merkitystä korostetaan erilaisten teematapahtumien yhteydessä.

Vuositeemat 2004 -2006

KVT-suunnitelman toteutuksessa kolmen ensimmäisen vuoden aikana noudatetaan soveltuvin osin seuraavia vuositeemoja.

Vuoden 2004 teemana on **henkilöstökoulutus**. Kullekin hallinnonalalle järjestetään teemavuoden aikana hallinnonalan asiakasryhmän liikenneturvallisuustarpeista lähtevää koulusta. Tavoitteena on perehdyttää henkilökunta kohderyhmän liikenneturvallisuusriskeihin, oppimateriaaleihin, opetusmenetelmiin sekä erilaisiin turvallisuusratkaisuihin ja antaa näin lisävalmiuksia ohjata, opastaa ja kouluttaa asiakkaita turvallisempaan liikkumiseen. Niille, jotka työssään tarvitsevat autoa, järjestetään heti vuoden alussa Pidä Pelivaraa -kursseja, jotka ohjaavat turvallisempaan liikennekäyttäytymiseen ja yleisemminkin turvallisuusajatteluun.

Vuoden 2005 teemana on **turvalaitteiden käyttö**. Teema painottuu eri hallintokunnissa eri tavoin. Lasten turvallinen kuljettaminen autossa ja pyörällä -aiheet kohdentuvat erityisesti pienten lasten vanhempiin. Lasten turvavälineiden käyttö on Liikenneturvan vuoden 2004 teemana ja tätä voidaan hyödyntää alle kouluikäisen KVT-suunnitelman toteuttamisessa. Turvavyön ja heijastimen käyttö koskettavat kaikkia leikki-ikäisestä ylöspäin. Pyöräilykypärän käyttö -teeman tulee läpäistä kaikki ikäryhmät kouluikäisistä vanhuksiin.

Vuonna 2006 on teemana **moottorikelkkailu** sekä muut vastaavat vapaa-aikana käytettävät moottoriajoneuvot, kuten esimerkiksi mönkijät. Teeman tulee tavoittaa nilsiläiset moottorikelkan käyttäjät ja myös valtaosa kelkkailuvista matkailijoista. Moottorikelkkailu on hyvin esillä vuoden 2004 kevättalvella, jolloin Nilsissä järjestetään valtakunnallinen kelkkailutapahtuma. Kelkkailutapahtuman yhteydessä voidaan järjestää liikennetiedotusta yhteistyössä Liikenneturvan kanssa.

6.4 Liikenteen valvonta

Vuonna 2002 valmistuneen poliisin liikenneturvallisuusstrategian mukaan valvonnan painopisteitä ovat:

- nopeusvalvonta,
- päihteiden käytön valvonta liikenteessä,
- turvalaitteiden käytön valvonta sekä
- riskikuljettajat.

Strategiassa todetaan, että "valvonnan suuntaamiseksi oikein tulee toiminnan perustua sekä valtakunnallisiin että paikallisiin onnettomuustietoihin ja

liikennekäyttäytymisen seurantatietoihin sekä mahdollisuuksien mukaan kansalaisten odotuksiin poliisin liikennevalvonnasta”.

Nilsissä tehdyssä asukaskyselyssä liikenneturvallisuusongelmien kärkipäässä olivat kortteliralli, nuoret kuljettajat, ylinopeus, autoilijoiden piittämättömyys sekä alkoholi, lääkkeet ja huumeet. Lisäksi työn kuluessa on tullut selvästi esiin Tahkovuoren alueen ja myös Tahkovuorelle suuntautuvaan matkailuliikenteeseen liittyvät ongelmat, lähinnä liian suuret nopeudet. Kirkonkylän pysäköintikäytännöissä on myös havaittu joltain osin valvontatarpeita (kuva 29).

Kuva 29. Pysäköinti on yksi valvontaa kaipaava alue Nilsissä.

Yli puolet asukaskyselyyn vastanneista on pitänyt poliisivalvonnan lisäämistä selvästi liikenneturvallisuutta parantavana toimenpiteenä. Vastanneista kolmannes on ilmoittanut, etteivät mopoillessaan käytä kypärää. Tältä osin saattaa olla, että ohjeista huolimatta myös muut kuin mopoilijat ovat vastanneet tähän kysymykseen. Liikennevalvonnalle on kuitenkin selvästi kysyntää ja tarvetta Nilsissä.

7 JATKOTOIMET

7.1 Suunnitelman käsittely

Suunnitelman valmistuttua Nilsin liikenneturvallisuussuunnitelma esitetään käsiteltäväksi kaupungin asianomaisissa lautakunnissa sekä kaupunginhallituksessa, jonka esitetään vastuuttavan suunnitelman toteutus kunnan sisällä. Esitetyille toimenpiteille tulisi varata vuosirahoitus ja KVT-suunnitelman toteuttamiselle henkilötyöaika.

Savo-Karjalan tiepiirissä suunnitelma esitetään käsiteltäväksi tiepiirin strategiaryhmässä sekä otettavaksi tiemestarin ja ohjelmointiryhmän apuvälineeksi jatkotoimien suunnittelussa.

Suunnitelmaraportti tulisi jakaa laajalti sidosryhmille sekä tiedottaa heille odotuksista erityisesti KVT-suunnitelman toteuttamisen osalta.

7.2 Jatkosuunnitelmat

Osa tässä suunnitelmassa esitetyistä toimenpiteistä, erityisesti liikenteenohjaustoimenpiteet, voidaan toteuttaa suunnitelman esitysten ja toteuttamisohjelman mukaan. Suuresta osasta toimenpiteistä on tarpeen laatia yksityiskohtaiset rakentamissuunnitelmat.

Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet, erityisesti kevyen liikenteen väylät, tulee ottaa huomioon kaavavarauksina asemakaavaa muutettaessa. Tämä edellyttää usein riittävän tarkan toteuttamissuunnitelman laatimista.

7.3 Suunnitelman toteuttamisen seuranta ja jatkuva liikenneturvallisuustyö

Suunnitelmassa on esitetty eri toimenpiteiden toteuttamisvastuut. Liikenneympäristösuunnitelman osalta päävastuussa ovat tienpitäjät, lähinnä kaupungin tekninen toimi ja tiepiiri. KVT-suunnitelman toteuttamisvastuut on esitetty toimenpiteittäin.

Suunnitelman toteutumisen varmistamiseksi pidetään joka toinen vuosi seurantakokous, jossa on mukana edustajat kunnan eri toimialoilta, Savo-Karjalan tiepiiristä sekä poliisista. Ensimmäinen seurantakokous esitetään pidettäväksi loppuvuodesta 2004. Kokoonkutsujana toimii Nilsin teknisen toimen päällikkö. Sekä kaupungin että tiepiirin esitetään nimeävän jäsenet liikenneturvallisuustyöryhmään.

Seurantakokouksessa käsitellään liikenneturvallisuustilanteen kehittymistä mm. onnettomuustilaston perusteella, arvioidaan liikenneturvallisuussuunnitelman toteutumista, sovitaan jatkotoimista yhteisten hankkeiden ja toimenpiteiden osalta sekä kehitetään yhteistyötä niin liikenneympäristön parantamisen kuin liikennekasvatuksen, -valvonnan ja -tiedotuksen osalta.

LÄHDEAINEISTO

Liikenneturvallisuussuunnitelma vuosille 2001 - 2005. Liikenne- ja viestintäministeriö. Ohjelmia ja strategioita 2/2000. Helsinki 2000.

Itä-Suomen läänin liikenneturvallisuussuunnitelma 2002 – 2006. Itä-Suomen lääninhallituksen julkaisu nro 74. Mikkeli 2003.

Savo-Karjalan tiepiirin liikenneturvallisuushjelma 2005. Tielaitos, Savo-Karjalan tiepiiri. Kuopio 1999.

Opas kuntien liikenneturvallisuustyöhön. Liikenneministeriö. Tielaitos. Suomen Kuntaliitto. Liikenneturva. Helsinki 1999.

Poliisin liikenneturvallisuusstrategia 2002 - 2005. Sisäasiainministeriö. Poliisiosaston julkaisu 3/2002.

Liikenneturvallisuuden parantaminen ala-asteen koulujen läheisyydessä. Savo-Karjalan tiepiiri 2003.

Kevyen liikenteen väylien tarveselvitys. Savo-Karjalan tiepiiri 1999.

Savo-Karjalan tiepiirin kevyen liikenteen verkko. Tarveselvitys. Savo-Karjalan tiepiiri 2003.

Savo-Karjalan tiepiirin tievalaistuksen tarveselvitys. Savo-Karjalan tiepiiri 2003. Kantatie 75 välillä Siilinjärvi – Nilsä. Tarveselvitys. Savo-Karjalan tiepiiri. Kuopio 1999.

Kevyen liikenteen järjestelyt maanteiden 569 ja 577 liittymän kohdalla. Tie-suunnitelma. Savo-Karjalan tiepiiri 1995.

Mt 577 Nilsä - Tahkovuoren maantien liittymä. Tarveselvitys. Savo-Karjalan tiepiiri 1997.

Nilsin kaupungin talousarvio 2004, Taloussuunnitelma 2004 – 2006. Nilsin kaupunki 2003.

Kypäriä käyttää noin joka kolmas pyöräilijä -tiedote. Liikenneturva 10.7.2003.

LIITTEET

- Liite 1. KVT-toimenpiteiden kartoitus – Haastattelun runko
- Liite 2. Toimenpide-esitykset
- Liite 3. Hallintokuntien KVT-suunnitelmat

Liikenneturvallisuusalan kasvatus-, valistus- ja tiedotus (KVT) -toimenpiteiden kartoitus

Hallinnonala:

Tulosityksikkö:

Haastateltava:

Arvioikaa 3-5 viimeisen vuoden aikajaksolta:

1. Mitä liikenneturvallisuusalan kasvatus-, valistus- ja tiedotustoimenpiteitä hallinnonalallanne/ tulosityksikössä on tehty?
  - Annettu opetus- (toiminta-) suunnitelman mukaista koulutusta
  - järjestetty teematilaisuuksia
  - järjestetty tiedotustilaisuuksia
  - Valmistettu oppimateriaalia
  - Tehty opintomatkoja
  - Annettu henkilökuntakoulutusta
  - Osallistuttu kokeiluihin/ kehittämisprojekteihin
  - Muuta, mitä?
2. Mitä ongelmia tai esteitä hallinnonalallanne/ tulosityksikössä on koettu liikenneturvallisuusalan kasvatus-, valistus- ja tiedotustyössä?
  - Henkilöresurssien vähyys
  - Määrärahojen niukkuus
  - Ajan puute
  - Oppimateriaalin puute/ soveltumattomuus
  - Asiakkaiden motivaation puute
  - Esimiesten antaman tuen niukkuus
3. Minkä viranomaisten, järjestöjen, yhteisöjen tai yritysten kanssa hallinnonalanne/ tulosityksikkönne on ollut yhteistyössä liikenneturvallisuusasioissa?
  - Asukasyhdistykset
  - Autoliitto
  - Eläkejärjestöt
  - Kylätoimikunnat
  - Lions Clubit
  - Autokoulu
  - Liikenneturva
  - Poliisit
  - Seurakunnat
  - Tiepiiri
  - Muut, mitkä?
4. Millä tavoin hallinnonalanne/ tulosityksikkönne liikenneturvallisuuskasvatusta, -valistusta ja -tiedotusta tulisi kehittää? Valitkaa mielestänne tärkein vaihtoehto.
  - Informoimalla päättäjiä työn tärkeydestä
  - Henkilöstökoulutuksella
  - Aktivoimalla vanhemmat ja muut taustaryhmät toimintaan
  - Oppimateriaalihankinnoilla
  - Lisäämällä eri hallinnonalojen yhteistoimintaa
  - Muuta, mitä?
5. Muuta kommentoitavaa hallintokuntien liikennekasvatuksen, -valistuksen ja -tiedotuksen alalta?

Liikenneympäristöä koskevat toimenpide-esitykset

Merkintöjen selityksiä:

hvjo = henkilövahinkoon johtanut onnettomuus

Maanrakennusindeksi: marraskuu 2003/ 108 (vuosi 2000/ 100)

Vastuutaho: K = Kunta T = Tiepiiri Y = Yksityinen

RAKENTEELLISET TOIMENPITEET

Kirkonkylä

Nro	Hanke Toimenpiteet	Kustan- nukset (1000 €)	Onn. vä- henemä (hvjo/v)	Tehok- kuus (hvjo/ M€ /v)	Vas- tuuta- ho	Kiireel- lisyyss- luokka
121	Mt 577 Tiirinlahdentie ▪ Kevyen liikenteen väylä välille Nilsiantie - Syvärintie (n. 500 m) ▪ sisältää Pappilanjoen kevyen liikenteen sillan	200	0,002	0,010	T	I
125	Tievalaistusten rakentaminen ▪ Mt 577 Tiirinlahdentie välillä Nilsiantie - Jokiharju (n. 700 m) ▪ Ohikulkutien (mt 577) ja Laitisenmäentien (pt 16 419) liittymä (kaikki liittymähaarat yht. n. 800 m)	14 16	0,006 0,008	0,429 0,500	T	I
105	Syvärintien/ Pisantien liittymä ▪ Näkemäesteiden poisto (roska-astiat)	0,5	-	-	K	I
112	Uitintie, Tarinatahkon päiväkot ▪ Katuyhteyden rakentaminen Simolantieltä Vasa- ratielle (n. 300 m) ▪ Päiväkodin kohdalle jättölevike	60	0,001	0,017	K	I
115	Kirkkotien/ Rantalantien liittymä ▪ Paikoitusalueen järjestelyt (alueen erottamien katualueesta)	10	-	-	K	I
118	Laitisenmäentien/ Verstastien liittymä ▪ Verstastien katkaisu (liittymän poisto)	5	-	-	K	I
124	Katuvalaistusten rakentaminen ▪ Katu/kevyen liikenteen väylä välillä Uitintie - Simolantie (n. 300 m) ▪ Salmintie (n. 300 m) ▪ Suistamontie (n. 200 m) ▪ Lusperinkuja (n. 300 m) ▪ Rotinapolku (n. 200 m) ▪ Vasaratie (n. 400 m)	6 6 4 6 4 8	0,005	0,156	K	I
108	Syvärintien/ Koulupolun liittymä ▪ Näkemäesteiden (pensaat) raivaus	0,2	-	-	Y	I
109	Syvärintien/ Paavontien liittymä ▪ Näkemäesteiden (pensaat) raivaus	0,2	-	-	Y	I
110	Syvärintien/ Tiirantien liittymä ▪ Näkemäesteiden (pensaat) raivaus	0,2	-	-	Y	I

Nro	Hanke Toimenpiteet	Kustan- nukset (1000 €)	Onn. vä- henemä (hvjo/v)	Tehok- kuus (hvjo/ M€ /v)	Vas- tuuta- ho	Kiireel- isyys- luokka
101	Pt 16425, Nilsiantie <ul style="list-style-type: none"> Suojatien keskisaarekkeiden rakentaminen: <ul style="list-style-type: none"> Seurakuntatalon kohdalle (kevyen liikenteen väylä) Hukkalantien liittymään Laitisenmäentien liittymään Uitintien liittymään Kiuruntien liittymään Tilhintien/ Pääskyntien liittymään Sienitien/ Käentien liittymään Rouskutien liittymään Tahkotien liittymään 	135 (15) (15) (15) (15) (15) (15) (15) (15) (15)	0,083 0,022 0,021 0,015 0,005 0,004 0,004 0,004 0,004	0,615 1,467 1,400 1,000 0,333 0,267 0,267 0,267 0,267	T	II
102	Nilsiantie välillä Uitintie - Simolantie (n. 600 m) <ul style="list-style-type: none"> Kevyen liikenteen väylän rakentaminen tien itäpuolelle 	90	0,012	0,133	T	II
103	Nilsiantie, Eskon puoti (Uitintien liittymä) <ul style="list-style-type: none"> Liittymän katkaisu Nilsiantieltä 	10	0,001	0,100	T	II
117	Laitisenmäentie välillä hautausmaan P-alue - ohikulkutie (mt 577) <ul style="list-style-type: none"> Kevyen liikenteen väylän rakentaminen tien eteläpuolelle (n. 600 m) 	60	0,005	0,083	T	II
119	Kiertoliittymä Nilsiän liittymään (mt 569/mt 577/pt 16425)	200	0,009	0,045	T	II
120	Mt 569 (Kuopiontie) ja Vuotjärven pt 16 431 <ul style="list-style-type: none"> Kevyen liikenteen väylä maantien itäpuolelle Nilsiän liittymästä etelään ja paikallistien pohjoispuolelle (yht. n. 700 m) 	100	0,007	0,070	T	II
125	Tievalaistusten rakentaminen <ul style="list-style-type: none"> Ohikulkutie (mt 577) välillä Nilsiantie - Laitisenmäentie (n. 5000 m) 	50	0,012	0,240	T	II
106	Syvärintie, terveyskeskuksen kohta <ul style="list-style-type: none"> Suojatien keskisaarekkeen rakentaminen 	15	0,002	0,133	K	II
107	Syvärintie, koulukeskuksen kohta <ul style="list-style-type: none"> Korotetut suojatiet Ukko-Paavontien, Meijerintien ja Koulupolun liittymiin Aluerajoitus 30 km/h ja töyssyn varoitusmerkit ennen korotettuja suojateitä 	30	0,003	0,100	K	II
111	Uitintie välillä Nilsiantie - Simolantie <ul style="list-style-type: none"> Kevyen liikenteen väylän rakentaminen tien eteläpuolelle (n. 600 m) 	90	0,002	0,022	K	II
113	Simolantie välillä Nilsiantie - Karkuntie <ul style="list-style-type: none"> Kevyen liikenteen väylän (korotettu) rakentaminen tien eteläpuolelle (n. 400 m) 	40	0,001	0,025	K	II
122	Mt 577 (ohikulkutie) välillä Nilsiantie - Laitilanmäentie (n. 2500 m) <ul style="list-style-type: none"> kevyen liikenteen väylän rakentaminen tien pohjoispuolelle sisältää Keskisenojan kevyen liikenteen sillan sisältää yhteydet Keskisentielle ja Kotipolulle 	400	0,004	0,010	T,K	II
104	Nilsiantie/ Uitintien liittymä <ul style="list-style-type: none"> Liittymän siirto hieman pohjoisemmaksi (Uitintien linjaus kohtisuoremmaksi Nilsiantielle) 	20	0,006	0,300	K,T	II
123	Mt 577 (ohikulkutie) välillä Nilsiantie - Laitilanmäentie (n. 2500 m) <ul style="list-style-type: none"> tien leventäminen ja rakenteen parantaminen yksityistieliittymien parantaminen 	2500	0,008 0,006 0,002	0,003	T	III

Nro	Hanke Toimenpiteet	Kustan- nukset (1000 €)	Onn. vä- henemä (hvjo/v)	Tehok- kuus (hvjo/ M€ /v)	Vas- tuuta- ho	Kiireel- lisyys- luokka
114	Linja-autoasema ▪ Pihajärjestelyt (laitureiden rakentaminen)	50	0,001	0,020	K	III
116	Kevyen liikenteen puistoväylän rakentaminen ▪ Puusepäntieltä Lähdepuiston kautta Piennartien länsipäähän ja edelleen Uitintielle (n. 700 m)	100	0,002	0,020	K	III
126	Koulutie ▪ Kevyen liikenteen väylän rakentaminen linja-autopysäkiltä Koulupolun liittymään	10	0,002	0,200	K	III
Yhteensä:		4 204,1	0,182	0,043		

RAKENTEELLISET TOIMENPITEET

Muu kunta

Nro	Hanke Toimenpiteet	Kustan- nukset (1000 €)	Onn. vä- henemä (hvjo/v)	Tehok- kuus (hvjo/ M€ /v)	Vas- tuuta- ho	Kiireel- lisyys- luokka
205	Kt 75/ Kinahmin pt 16 385 liittymä ▪ Halunan yt-liittymän katkaiseminen väistötilan kohdalta	1	0,001	1,000	T	I
206	Kt 75/ huoltoaseman (St 1) liittymä Sydänmaalla ▪ Väistötilan rakentaminen kantatielle	15	0,004	0,267	T	I
207	Kt 75, Lastukosken koulun kohta ▪ Valaistuksen rakentaminen koulun ja Vuotjärven paikallistien 16 455 liittymän alueelle (n. 600 m)	12	0,007	0,583	T	I
201	Kt 75 Pajulahden alueella ▪ Kevyen liikenteen alikulku Kortteisenmäen- tien/Vaivionniementien liittymään (kt 75 tar- veselvityksen VE 1) ja Kortteisenmäentien tasa- uksen lasku	170	0,001	0,006	T,K	I
	▪ Kevyen liikenteen väylän rakentaminen välille Pajulahden pohjukka - Pajulahden Shell (n. 1300 m)	150	0,006	0,040		
213	Mt 5775 toimenpiteet Tahkovuoren ydinalueella ▪ Kiertoliittymä Syvärinkaaren ja Ahopellontien liittymään (Liikuntakeitaan liittymä)	200	0,003	0,015	T,K	I
	▪ Kiertoliittymä Tahkolahden alueelle johtavan uu- den tieyhteyden (Tahkolahdentie) liittymään	200	0,007	0,035		
	▪ Kevyen liikenteen väylien täydentäminen ▪ maantien länsipuolelle hotelli Ukkotahkon liittymästä tien päässä olevalle pysäköinti- alueelle (n. 1400 m)	168	0,006	0,036		
	▪ maantien itäpuolelle hotelliliittymän alikulus- ta golfkentälle johtavan Klubitien liittymään (n. 500 m)	60	0,002	0,033		
	▪ Tievalaistuksen täydentäminen ▪ välille Klubitie - tien päässä oleva pysäköin- tialue (n. 1100 m)	32	0,006	0,188		
	▪ välille Ratsastuskeskus - Tahkolahdentie (n. 500 m)					
	▪ Hiihtoaalikulku Tahkolahdentien liittymän pohjois- puolelle	100	0,002	0,020		

202	Kt 75 Pajulahti, Kangaskaupan liittymä ▪ Kangaskaupan liittymän katkaisu väistötien kohdalta	1	0,001	1,000	T	II
Nro	Hanke Toimenpiteet	Kustannukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokuus (hvjo/M€ /v)	Vastuutahto	Kiireellisyysluokka
204	Kt 75/ Sänkimäen pt 16 375 liittymä ▪ Paikallistien liittymän siirto n. 200 m länteen	100	0,005	0,050	T	II
209	Mt 577 Reittiön koulun kohta ▪ Valaistuksen rakentaminen Pt 16387 ja Pt 16378 liittymien välille (n. 800 m)	16	0,004	0,250	T	II
215	Mt 5780/ Pt 16349 Palonurmen kyläalue ▪ Valaistuksen rakentaminen maantielle seurantalolta kaupan pohjoispuolelle ja paikallistielle koululta Levämäen yt-liittymään (yht. n. 1000 m) ▪ Seurantalons eteläisen liittymän parantaminen ja pohjoisen liittymän poistaminen ▪ Entisen osuuskannin eteläpuoleisen liittymän katkaiseminen	20 2	0,002 - -	0,100 - -	T	II
216	Pt 16431/ Pt 16455 liittymä (Vuotjärvi) ▪ Pt 16431 pieni linjan siirto länteen ja tasauksen alentaminen ▪ Ent. koululta tulevan yt-liittymän siirto n. 100 m itään	20 5	- -	- -	T	II
203	Kt 75 Pajulahti ▪ Yhdistetty moottorikelkkareitin ja kevyen liikenteen alikulku Pajulahden Shellin kohdalle	120	0,008	0,067	K,T	II
205	Kt 75/ Kinahmin pt 16 385 liittymä ▪ Kinahmin paikallistien rakentaminen uudelle linjalle n. 2 km matkalla ja liittymän siirto uuteen paikkaan ▪ Rautatiesillan uusiminen	1 000	0,006 0,001 0,005	0,006	T	III
210	Mt 5661 Hiltulanmäki ▪ Tien suuntauksen ja tasauksen parantaminen välillä rautatiesilta - kt 75 (n. 1500 m) ▪ Sisältää mt 5672 liittymän parantamisen ▪ Sisältää liittymän siirron kt 75:llä n. 200 m itään	250	0,012 0,004 0,001 0,007	0,048	T	III
211	Mt 5762/ Pt 16343 liittymä (Saarvonmäki) ▪ Maantiellä mäen leikkaus liittymässä	15	0	0	T	III
212	Mt 5762/ Pt 16345 liittymä (Saarvonmäki) ▪ Paikallistien liittymän siirto noin 50 metriä länteen	15	0	0	T	III
208	Mt 577 välillä Laitisenmäentie - Tahkovuoren liittymä ▪ Uusi tielinjaus ampumaradan kohdalla Valkeisenkylän pohjoispuolelle nykyisen tien länsipuolelle (n. 2800 m) ▪ Nilsin pt 16425 uusi tielinja urheilukentän pohjoispuolelta mt 577:lle nykyisen tien eteläpuolelle (n. 800 m) ▪ Mt 5762 uusi tielinja mt 577:ltä länteen nykyisen tien eteläpuolelle (n. 600 m) ▪ Kevyen liikenteen väylä maantien itäpuolelle välillä Laitisenmäentie - Valkeiskylä (n. 2000 m) ▪ sisältää alikulun uuden Nilsiantien liittymässä ▪ mt 577 alikulku ja yhteydet mt 5762 suunnassa ▪ Moottorikelkkareitin alikulku vanhan ampumaradan kohdalle ▪ Soranottoalueiden maisemointi liittyy hankkeeseen	560 120 90 490 70	0,042 0,022 0,003 0,022 0,001	0,075 0,183 0,033 0,045 0,014	T,K	III

Nro	Hanke Toimenpiteet	Kustan- nukset (1000 €)	Onn. vä- henemä (hvjo/v)	Tehok- kuus (hvjo/ M€ /v)	Vas- tuuta- ho	Kiireel- lisyys- luokka
214	Mt 5775 välillä mt 577 - Tahkovuoren ydinalue <ul style="list-style-type: none"> Kevyen liikenteen väylän rakentaminen (n 3500 m) Tievalaistuksen rakentaminen (n. 3500 m) Moottorikelkkareitin yli/alikulku n. 500 m mt 577:n liittymästä pohjoiseen 	420 70 100	0,005 0,013 0,001	0,012 0,186 0,010	T,K	III
Yhteensä:		4 592	0,210	0,046		

LIIKENTEENOHJAUSTOIMENPITEET

Kirkonkylä

Nro	Hanke Toimenpiteet	Kustan- nukset (1000 €)	Onn. vä- henemä (hvjo/v)	Tehok- kuus (hvjo/ M€ /v)	Vas- tuuta- ho	Kiireel- lisyys- luokka
306	Mt 577 Tiirinlahdentie <ul style="list-style-type: none"> 60 km/h nopeusrajoitus välille Nilsiantie – mt 569 Jokiharju (n. 700 m) 	0,6	0,200	-	T	I
301	Keskustaajaman 40 km/h rajoitusalueen tarkis- taminen <ul style="list-style-type: none"> 40 km/h aluerajoituksen laajentaminen siten, että alue alkaa Nilsiantiellä Tahkotien liittymän pohjoispuolelta, Laitisenmäentieltä Laaksotien liittymän länsipuolelta ja Simolantieltä Museon kohdalta (Hukkala, Uitinkylä, Petäjäniemi ja Si-mola tulevat uusina alueina rajoituksen piiriin) 	1	0,100	-	T,K	I
302	Mäntyrinteen alueen rajoitusten tarkistaminen <ul style="list-style-type: none"> Mäntyrinteen kaava-alue kokonaisuudessaan 40 km/h aluerajoituksen piiriin 	0,6	0,050	-	K	I
303	Syvärintie <ul style="list-style-type: none"> 30 km/h aluerajoitus koulukeskuksen kohdalle välille Ukko-Paavontie - Koulupolku kattaa Mei- jeritien alueen liittyy korotettujen suojateiden rakentamiseen 	0,4	0,050	-	K	I
304	Syvärintie <ul style="list-style-type: none"> Kärkikolmiot sivusuunnille <ul style="list-style-type: none"> Viljatie Vellikellontie Rantatie Karhitie Kaskitie Piennartie Niittytie 	1	0,007	-	K	I
305	Päivärinteentie <ul style="list-style-type: none"> Kärkikolmio Kalevantien liittymään 	0,2	0,001	-	K	I
Yhteensä:		3,8	0,408	-		

LIIKENTEENOHJAUSTOIMENPITEET

Muu kunta

Nro	Hanke Toimenpiteet	Kustan- nukset (1000 €)	Onn. vä- henemä (hvjo/v)	Tehok- kuus (hvjo/ M€ /v)	Vas- tuuta- ho	Kiireel- lisyyys- luokka
401	Kt 75/ Mt 569 liittymä (Sydänmaa) ▪ STOP-merkkien asettaminen maantielle mo- lemmista suunnista	1	0,006	-	T	I
403	Mt 5780/ Pt 16349 Palonurmen kyläalue ▪ 60 km/h nopeusrajoituksen asettaminen maan- tielle seurantalolta kaupan pohjoispuolelle ▪ 50 km/h nopeusrajoituksen asettaminen maan- tielle Palonurmen koulun ja paikallistieliittymän kohdalle ▪ 60 km/h nopeusrajoituksen jatkaminen Keyrityn pt:llä 16349 Levämäentien yt-liittymän pohjois- puolelle	0,5	0,004 0,004 - -	-	T	I
404	Pt 16381 Murtolahden koulun kohta ▪ 50 km/h nopeusrajoituksen asettaminen koulun kohdalle	0,4	0,001	-	T	I
405	Pieksäkosken pt 16383 Kinahminlahden kohdal- la ▪ Kaarteen suuntamerkkien lisääminen mutkaan	0,4	0	-	T	I
Yhteensä:		2,3	0,011			

Neuvolan ja päivähoidon KVT-suunnitelma

Työryhmä: Arja Riikonen (pj), Marketta Räsänen, Merja Visuri			
KOHDERYHMÄ	TAVOITTEET	KEINOT	TOTEUTTAJAT
Henkilöstö	Henkilökunnan koulutus Käytössä olevien materiaalien tarkistaminen ja ajantasaistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Henkilökunnan liikenneturvallisuustietämyksen lisääminen ja motivointi koulutustilaisuuksissa Henkilökunnan turvallinen ja esimerkillinen liikkuminen 	Neuvolan ja päivähoidon henkilöstö (päävastuu esimiehillä) Liikenneturva Poliisi
Odottavat vanhemmat	Turvallisen liikkumisen edistäminen ja turvavälineiden käytön lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> Perhevalmennus Henkilökohtainen keskustelu vanhempien kanssa 	Neuvolan henkilöstö
Alle 3-vuotiaat lapset	Lasten turvallisuuden ja turvavälineiden käytön lisääminen vanhempiin vaikuttamalla	<ul style="list-style-type: none"> Henkilökohtainen keskustelu ja opastus vanhempien kanssa Turvavälineiden vuokraus/lainaus neuvolasta Vanhempainillat/ teemaillat Materiaalin jakaminen perheille: esitteet, julisteet, tiedotteet 	Neuvolan ja päivähoidon henkilöstö Vanhemmat Liikenneturva Mahdolliset asiantuntijat (esim. poliisi)
3 – 6 -vuotiaat lapset	<p>Turvavälineiden (turvaistuinin, heijastin, kypärä) käyttö ja niiden merkitys turvallisuudelle</p> <p>Lasten turvallisen liikkumisen edistäminen jalankulkijana, pyöräilijänä ja matkustajana liikenteessä</p> <p>Lasten ja perheiden liikkumisongelmien ja vaaranpaikkojen minimoiminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Aiheeseen liittyvän materiaalin käyttö liikennekasvatuksessa (esim. kirjat, pelit, leikit) ja niiden jakaminen (heijastimet) päivähoidossa Turvavälineiden käyttö pienilläkin matkoilla Turvallisen liikkumisen opettelu käytännössä retkillä ja kävelyillä Asiantuntijoiden vierailut päiväkodeissa Liikkumisongelmien ja vaaranpaikkojen selvittäminen Vaaranpaikoista ja kunnossapidon puutteesta tiedottaminen tekniseen toimeen sekä Tiehallinnolle 	<p>Päivähoidon ja neuvolan henkilöstö Vanhemmat Seurakunnan kerhot</p> <p>Poliisi tai muut mahdolliset asiantuntijat Tiehallinto</p>

Liikenneturvan aineisto:

- Turvallisesti tien yli -kansio
- Turvallisesti tien yli -tehtävävihko
- Pienen kulkijan taival
- Lasten liikennekirja
- Turvapupun tehtävävihko
- Tavataan liikenteessä - lasten liikennelauluja
- Tavataan liikenteessä - nuotteja lasten liikennelauluista
- Liikennemerkkisarja
- Liikennemerkit
- Nyt saa mennä -video
- Kulkunen
- Pyöräilykypärä pienestä pitäen
- Äiti! Isä! Neuvo minua kulkemaan turvallisesti
- Näin lapsi matkustaa turvallisesti autossa

Kouluikäisten KVT-suunnitelma

Työryhmä Heikki Kuikkaniemi (pj), Maritta Kärkkäinen, Paula Härkönen, Terttu Markkanen, Jari Partanen, Heikki Herranen			
KOHDERYHMÄ	TAVOITTEET	KEINOT	TOTEUTTAJAT
0-2 lk <u>Leikkivät lapset</u>	<ul style="list-style-type: none"> Liikenteen havainnoinnin kehittäminen Jalankulkusääntöjen ja tapojen opettelu Koululaisia kuljettavien vanhempien valistaminen Koululaiskuljettajien kouluttautuminen 	<ul style="list-style-type: none"> Havainnoinnin harjoittelu käytännössä, havainnointitehtäviä Harjoittelu käytännössä, koulumatkaan tutustuminen Tiedotteet, arviointikeskustelut, vanhempainillat, yhteiset tapahtumat Koulutustilaisuus 	Päivähoidonhenkilökunta Opettajat Vanhemmat Poliisi Joukkoliikennevastaava
3-6 lk <u>Liikkuvat lapset</u>	<ul style="list-style-type: none"> Liikenteen hallinnan parantaminen Turvavälineiden ja -varusteiden käytön lisääminen Pyöräily- ja jalankulkusääntöjen opettelu ja kertaus 	<ul style="list-style-type: none"> Opetus luokassa ja harjoittelu liikenteessä Opetus, teemaillat, kampanjat, heijastimen ja kypärän käyttö Opetus, harjoittelu liikenteessä, pyöräily kouluun 3. luokalta lähtien 	Opettajat Vanhemmat Poliisi Liikenneturva
7-9 lk ja Lukio <u>Itsenäinen liikkua</u>	<ul style="list-style-type: none"> Jalankulkijan, pyöräilijän ja mopoilijan liikennesäännöt ja -turvallisuus Matkustajana liikenteessä, toisten huomioiminen Onnettomuustilanteet ja ensiapukoulutus Alkoholin merkitys liikenteessä 	<ul style="list-style-type: none"> Valistus terveystarkastusten yhteydessä (15 v.) Tapa- ja asennekasvatus Opetus, teemaviikot Opetus terveystiedon, yhteiskuntaopin, biologian Ops:n yhteydessä 	Opettajat Terveystieteiden opettajat Vanhemmat Kuljettajat Pelastuslaitos Autokoulu Liikenneturva

Liikenneturvan aineisto:

- Jalan ja pyörällä -opaspaketti
- Jalan ja pyörällä -kalvosarja
- Jalan ja pyörällä -video
- Turvallisesti tien yli -kansio
- Turvallisesti tien yli -tehtävävihko
- Pyörällä liikenteeseen - tehtäviä ja harjoituksia pyöräkortin suorittajalle
- Omille teille - tietoa ja tehtäviä liikenteestä
- Turvaa lapsen koulutie
- Lasten liikennekirja
- Turvapupun tehtävävihko
- Tavataan liikenteessä - lasten liikennelauluja
- Tavataan liikenteessä - nuotteja lasten liikennelauluista
- Liikennemerkkisarja
- Liikennemerkit
- Koulukuljetus - Kuljettajan opas
- Koululaiskuljetus - Kurssiaineisto kuljettajien koulutukseen
- Kypärätesti
- Läheltä piti - onneksi oli kypärä -video
- Suojaa pääsi. Käytä kypärää.
- Rullaluistelija liikenteessä
- Väläys pimeässä
- Varustaudu kunnolla
- Riski-Petterin viikonloppu -cd-rom
- Eloonjääneet -video
- Elämää täysillä -video/dvd
- Rengas matkalla -video
- Tekemällä opiksi - Nuoret viestivät nuorille
- Maanteiden kuningas -video
- Pidä pelivaraa - mopoilijan opas
- Pidä pelivaraa - mopoilijan kouluttajan opas
- Samalta viivalta
- Tio små moppepoikar
- Kuvauksia onnettomuustapauksista - video
- Kenen ehdoilla ajat? -video

Nuorison KVT-suunnitelma

Työryhmä: Jormalainen (pj), Juhani Savolainen, Kari Häkli, Saku Parviainen, Jouko Holopainen, Toivo Holopainen

KOHDERYHMÄ	TAVOITTEET	KEINOT	TOTEUTTAJAT
Yläaste-, lukio- ja ammattikouluikäiset. Heidän vanhempansa kutsutaan mukaan.	Liikennetiedotus -04	Tapahtumapäivä, tiistai 23.3.2004 <ul style="list-style-type: none"> 50 henkilön ryhmissä, 9 rastia, jotka kierretään, rasteilla mm. auto-onnettomuus, turva-vyökelkka, kieputusauto, ralli-auto, kelkkoja, mopoja, opetusvideoita Eri ajokortit esittelyssä Infoa yhdessä Liikenneturvan kanssa 	Urheiluautoilijat Palolaitos Koulut Autokoulu Nuorisotoimi Liikuntatoimi Koulutoimi Poliisi Linja-autoliike Ahonen Tk/ sairaankuljetus Kelkkasafariryitys Pyörä Manninen Liikenneturva SPR
18-25 v., nuoret kortilliset. Heidän vanhempansa kutsutaan mukaan.	Liikenteen riskit ja niiden välttäminen -05	Tapahtumapäivä, toukokuun lopussa <ul style="list-style-type: none"> Päihteet, liikennetilanteet, liikkaankelin ajorata, jäännösnopeus, auto-onnettomuus, info Liikenneturvan kanssa 	Poliisi Autokoulu Liikuntatoimi Nuorisotoimi Koulutoimi Urheiluautoilijat Palolaitos Tk/ sairaankuljetus Liikenneturva SPR
Yläaste/ lukio, alle 25 v. Heidän vanhempansa kutsutaan mukaan.	Liikennekäyttäytyminen -06	Tapahtumapäivä, toukokuun lopussa <ul style="list-style-type: none"> Mönkijät, moottoripyörät, ajorata, vesiliikenteen säännöt, jetti/vene-onnettomuus, info Liikenneturvan kanssa 	Liikuntatoimi Nuorisotoimi Koulutoimi Autokoulu Urheiluautoilijat Poliisi Palolaitos Tk/ sairaankuljetus Pursiseura/ Jukka Savolainen Liikenneturva SPR

- Lisäksi vuosittain tiedotusta julisteiden, esitteiden ja materiaalin (esim. heijastimet) kautta nuorisotalolle, kouluille, kirjastoon, autokoululle.
- Paikallislehteen juttuja ympäri vuoden.
- Toimijoiden tulee itse sisäistää asemansa – ovat esimerkkinä.
- Vuosittaisia tapahtumia varten saatava budjettiin vähän rahaa.

Liikenneturvan aineisto: (materiaalia sekä nuorille että aikuisille)

- Pidä pelivaraa - moottorikelkkailijan opas
- Pidä pelivaraa - moottorikelkkakoulutajan aineisto
- Pidä pelivaraa moottorikelkkailija - kalvosarja ja opettajan opas
- Moottorikelkkailijan käyttöetiketti
- Rullaluistelija liikenteessä -video
- Rengas matkalla -video
- Lähetipoika Kalevi -video
- Näytön paikka -video
- Vain kymmenen sekuntia -video
- Peräänajo -video
- Talviajokoulu -videosarja
- Pidä pelivaraa -video

- Virkisty matkalla -video
- Näy pimeässä -video
- Jalan ja pyörällä -video
- Ennakoiva ajaminen raskaalla ajoneuvolla - opetussuunnitelma
- Ennakoiva ajaminen raskaalla ajoneuvolla - piirtoheitinkalvot
- Pidä pelivaraa - ennakoivan ajamisen opas
- Pidä pelivaraa - kalvosarja
- Työ ja liikenne -opas yritysten käyttöön
- Liikennemerkkit
- Kuvauksia onnettomuustapauksista - video
- Kenen ehdoilla ajat? - video
- Pimeällä ajon nukke

Aikuisväestön KVT-suunnitelma

Työryhmä: Viljo Pentikäinen (pj), Nina Ollikainen, Ulla Raatikainen, Pentti Pasanen, Tapani Keinänen, Pauli Puustinen, Jarmo Käsnänen

KOHDERYHMÄ	TAVOITTEET	KEINOT	TOTEUTTAJAT
Maaseutuelinkeinojen harjoittajat, haja-asutusalueen asukkaat ja tiehoitokuntien edustajat	<ul style="list-style-type: none"> Traktorit/ työkonet kunnossa: Jarrut, valot, heijastimet, suojalaitteet, merkinnot Kuorma- ja ajoneuvojen oikein Liikenneturvallisuus ja muun liikenteen huomioiminen: Väistäminen, maatalouskoneiden koko ja käyttäytyminen Ajotauot ruuhka-aikana Maatiloilla työskentelevien henkilöiden opastus: Lomittajille tilan koneiden ja laitteiden käytön opastus Haja-asutusalueiden asukkaiden liikenneturvallisuuden parantaminen: Turvalaitteiden käyttö Autolla liikkuvien käyttäytyminen maatalouskoneiden sekä raskaan liikenteen ajoneuvojen suhteen: Huomioitava isojen koneiden leveys, pituus, nopeus, näkemäeste ja kääntymiseen tarvittava tila Liikennemerkkituntemus: esim. painorajoituskytyn ja muiden tilapäisesti asetettavien merkkien käytön tuntemus 	<ul style="list-style-type: none"> Liikenneturvakoulutus Turvainfo alan lehtiin Lisäkoulutus suurten ja ylileveiden koneiden kuljettajille Lomittajille koulutusta Liikenneturvallisuuksil-tamat Koulutus 	<p>Yhteistyötahoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tiehallinto Autokoulut Autourheiluseurat Poliisi Liikenneturva MTK Kyläyhdistykset Koneiden myyjät Maatalousoppilaitos Mela Lomatoimi
Kuljetusalan yrittäjät (Raskas liikenne)	<ul style="list-style-type: none"> Liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden lisääminen: ajoreittien, aikataulujen merkitys muun liikenteen huomioon ottaminen Liikenneturvallisuuden ylläpitäminen ja säästöjen tunteminen: oikean tilannenopeuden merkitys 	<ul style="list-style-type: none"> Energiansäästökurssi Pidä pelivaraa -kurssi 	<ul style="list-style-type: none"> Kuorma-autoliitto Poliisi Tiehallinto Liikenneturva
Kuljetusalan yrittäjät (Taksit)	<ul style="list-style-type: none"> Työturvallisuus, liikenneturvallisuus: Turvavyön käyttö, kuljettajat/ asiakkaat Tiementunnukset ja kiinteistöjen numerointi 	<ul style="list-style-type: none"> Koulutus Tietoisuus Kiinteistöjen numerointi 	<ul style="list-style-type: none"> Taksiliitto Poliisi Palo- ja pelastus-toimi
Työikäiset (moottori-ajoneuvolla liikkuvat, pyöräilijät, jalankulkijat)	<ul style="list-style-type: none"> Liikenneturvallisuuden ja liikennevalistuksen lisääminen ja ylläpito Keliolosuhteiden huomioon ottaminen (liukkaus, pimeys) Pyöräilijöiden kypärän käyttö Jalankulkijoiden heijastimen käyttö Paikallisten liikennejärjestelyjen tuntemus Kevyen liikenteen väylien käyttö Työmatkaliikenteen turvallisuuden parantaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Liukkaan kelin ajo-kurssit Valistus Koulutus Opastus Materiaalin toimittaminen muualla työs-säkäyville 	<p>Yhteistyötahot:</p> <ul style="list-style-type: none"> Autokoulut Autourheiluseurat Poliisi Liikenneturva Lehdistö Työterveyshuolto Joukkoliikennevas-tuhenkilö
Matkailu	<ul style="list-style-type: none"> Liikenneturvallisuuden parantaminen: Paikallinen liikennejärjestelmä tutuksi Moottorikelkkailijoille ja safariyrittäjille sekä muille vapaa-aikaan liittyville kohderyhmille (esim. ratsastajat) tiedottaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Mökkikirjan väliin Liikenneturvan aineistoa Moottorikelkkailijoille ja safariyrittäjille Liikenneturvan aineistoa 	<p>Yhteistyötahot:</p> <ul style="list-style-type: none"> Liikenneturva Hotelli Tahkovuori & Tahkovahti

Liikenneturvan aineisto on lueteltu nuorison KVT-suunnitelman yhteydessä.

Ikäihmisten ja vammaisten KVT-suunnitelma

Työryhmä: Pirjo Rautio (pj), Saara Puustinen, Marja Pentikäinen, Päivi Haikonen, Juho Malinen, Kaija Sorsa			
KOHDERYHMÄ	TAVOITTEET	KEINOT	TOTEUTTAJAT
Seniורי-ikäiset (65-80 -vuotiaat)	Tiedostaa ikääntymisen vaikutus ajokykyyn ja ajamiseen	Vastaanottokäynneillä ohjaus, neuvonta ja terveydentilan seuranta	Omalääkäri Kotisairaanhoido
		Alustukset eläkeläisjärjestöjen tilaisuuksissa	Liikenneturva Tiehallinto Nilsiän autokoulu
		Yleisöluennot ja ikääntyneiden kuljettajien kouluttaminen	Liikenneturva Kansalaisopisto
		Hätäensiapukoulutus	SPR
		Mahdollisuus myös järjestää "Ikäkuskin ajosyyni"	Liikenneturva
	Turvallinen liikkuminen ikäautoilijana	Ajokyvyn arviointi riittävän usein	Omalääkäri
Vanhukset (yli 80-vuotiaat)	Liikkumisen apuvälineiden tarpeen arviointi ja käytön ohjaus, heijastinten käytön lisääminen	Teemapäivät ja teemaviikko yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Kotihoito Järjestöt Liikenneturva
	Turvallinen liikkuminen jalankulkijana tai pyöräilijänä	Tiedotteiden ja esitteiden jakaminen asiakkaille sekä henkilökunnalle	Kotihoito Poliklinikka Palvelutalon henkilökunta Eläkeläisjärjestöt
	Liikkumisen apuvälineiden tarpeen arviointi ja käytön ohjaus Heijastinten käytön lisääminen	Teemapäivät ja teemaviikko yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Kotihoito Järjestöt Liikenneturva
Vammaiset (erikikäiset liikkumis- ja toimimisesteiset)	Turvallinen liikkuminen jalankulkijana tai pyöräilijänä	Tiedotteiden jakaminen	Kotihoito Poliklinikka Palvelutalon henkilökunta Eläkeläisjärjestöt
		Ohjattu harjoittelu käytännössä (myös sähköiset apuvälineet)	Kehitysvammahuollon yksiköt Järjestöt
		<ul style="list-style-type: none"> Näkyvyyden parantaminen risteyksissä Koko Nilsiän alueella kulkuväylien tasaisuus, liukkauden torjunta ja lumen poisto Riittävä valaistus 	Taloyhtiöt Kaupungin tekninen toimi Tiehallinto
	Liikkumisen apuvälineiden tarpeen arviointi ja käytön ohjaus, heijastinten käytön lisääminen	Tarvittaessa henkilökohtaisen avustajan tai muun saattajan järjestäminen	Sosiaalitoimi Kotihoito Kehitysvammahuollon yksiköt
	Turvalliset kuljetuspalvelut ja joukkoliikenne	Teemapäivät ja teemaviikko yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Kotihoito Järjestöt Liikenneturva
		<ul style="list-style-type: none"> Saattoapu Matalalattiaiset autot 	Kuljetusalan yrittäjät Palveluliikenne

Liikenneturvan aineisto:

- Autoillen kaiken ikää - Ennakoivan ajamisen opas ikääntyville autoilijoille
- Ikänsä ratissa -video
- Ikäautoilijan kuntokurssi - Kouluttajan aineisto
- Ikäkuski - mikä kuski? - Aineisto kouluttajille, toimittajille ja aihetta esitteleville
- Teemana ikäihminen liikenteessä - Kouluttajan aineisto
- Autoilu ikääntyvässä yhteiskunnassa -kongressijulkaisu
- Liikennemerkkit
- Jalan ja pyörällä -video
- Ikäpyöräilijä tien päällä
- Jalankulkija liikenteessä -selkoeseite jalankulkijoille
- Pyöräilijä liikenteessä -selkoeseite pyöräilijöille
- Jalankulkija liikenteessä, Pyöräilijä liikenteessä - selkoesitteisiin liittyvät kalvosarjat ja CD -rom
- Ratissa pitkin ikää -videosarja